

Svitavy – životní prostředí 2009

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

červen 2010

Svitavy – životní prostředí 2009

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

červen 2010

AUTOŘI A SPOLUPRACOVNÍCI

Celková redakce:

Ing. M. Antoš

Zpracovatelé:

OVZDUŠÍ

Ing. I. Kosinová (1A), Ing. V. Uhlíř (1B), L. Pavliš (1C.1)

VODA

Ing. M. Antoš (2.1, 2.4, 2.5), Ing. M. Novotný (2.2.1), Ing. B. Kolaříková (2.2.2), V. Erbes (2.3),
Ing. I. Kosinová (2.6), J. Zámečník (2.7)

MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

H. Gregorová (3.1, 3.5, 3.6, 3.7), Ing. R. Karlíková (3.3), R. Klíč (3.2), J. Pandula (3.4)

ODPADY

Ing. P. Čermák (4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7), Ing. J. Gestinger (4.3)

ZVÍŘATA KOLEM NÁS

Jitka Voborná (5.1), J. Zelený (5.2, 5.3), Mgr. J. Mach (5.4), Ing. J. Procházka (5.5)

DODATKY

Ing. M. Antoš (6.1, 6.3), MUDr. B. Havel (6.3), Mgr. J. Mach (6.4.1), J. Zelený (6.4.2), Ing. R. Karlíková (6.2), Ing. I. Kosinová (6.5, 6.6)

ZÁVĚR

Ing. M. Antoš (7)

OBRÁZKY

Žáci svitavských základních škol v rámci soutěže "Ekoznámka 2010". Vyhodnocení provedla firma MS STUDIO.

Děkujeme všem organizacím, které přispěly svými údaji ke zpracování ročenky. Uvádíme je jako zdroj u jednotlivých tabulek a obrázků.

Grafická úprava Ing. Iva Kosinová

Text neprošel jazykovou úpravou.

Obsah

ÚVOD	7
1. OVZDUŠÍ.....	11
1.A OVZDUŠÍ – EMISE	11
1.B KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE	15
1.C OVZDUŠÍ – OSTATNÍ	23
2. VODA	29
2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ.....	29
2.2 PITNÁ VODA	33
2.3 ODPADNÍ VODA	39
2.4 TRANSFORMACE VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY MĚSTA SVITAVY, SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY A S.R.O VODA A SPORT	47
2.5 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2009.....	48
2.6 RYBÁŘSKÉ LÍSTKY	50
2.7 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2009	50
3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA	53
3.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES	53
3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELENĚ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2009	54
3.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	55
3.4 MĚSTSKÉ LESY.....	57
3.5 PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ	58
3.6 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU	58
3.7 PAMÁTNÉ STROMY.....	62
4. ODPADY	67
4.1 NEPOVOLENÉ SKLÁDKY	67
4.2 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO).....	67
4.3. DOPAD KRIZE NA TRÍDĚNÍ ODPADŮ.....	69
4.4 NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM.....	69
4.5 POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU	70
4.6 INFORMACE O SPOLEČNOSTI EKO-KOM a.s.	71
4.7 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ	72
4.8. HISTORICKÁ ELEKTROZAŘÍZENÍ – ZPĚTNÝ ODBĚR	73
5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS.....	77
5.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ.....	77
5.2 ZÁCHRANNÁ STANICE A EKOCENTRUM ZELENÉ VENDOLÍ.....	78
5.3 NALEZLI JSTE VOLNĚ ŽIJÍCÍHO ŽIVOČICHA A JSTE PŘESVĚDČENI, ŽE POTŘEBUJE POMOC?79	
5.4 ZVĚŘ VYSKYTUJÍCÍ SE V HONITBÁCH SPRÁVNÍHO OBVODU MĚSTA SVITAVY	80
6. DODATKY	85

6.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY	85
6.2 EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY	92
6.3 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	92
6.4 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE.....	98
6.5 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2009.....	100
6.6 SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY	102
7. ZÁVĚR	107
7.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2009.....	107
7.2 PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK	112

„Ekoznámka 2010“ – Absolutní vítěz bez rozdílu kategorie

David Samuel, Gymnázium Svitavy

ÚVOD

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2009 je zpracována tak, aby podala souhrnnou informaci o stavu životního prostředí ve Svitavách. Ročenka 2009 je již patnáctou publikací. Prvních čtrnáct dílů bylo postupně věnováno letem 1995-2008.

Je určena nejen orgánům městské a státní správy, ale i široké odborné i laické veřejnosti.

Obsah ročenky je členěn podle jednotlivých složek prostředí: ovzduší, voda, městská a příměstská krajina, odpady a zvířata kolem nás. Další údaje jsou obsaženy v tematicky různorodých dodatcích. Závěr a shrnutí tvoří zpráva o životním prostředí za rok 2009.

Kapitola ovzduší je členěna do třech hlavních oddílů, A – zdroje znečištění (emise), B – hodnocení kvality ovzduší na základě měřených údajů (imise) a C – ostatní související informace o meteorologické situaci.

V kapitole voda jsou úvodní kapitoly věnovány protipovodňovým opatřením, ceně vodného a stočného i provozování vodovodu a kanalizace. Další část popisuje postup při vydávání rybářských lístků a provoz plaveckého bazénu a koupaliště.

V kapitole městská a příměstská krajina jsou uvedeny informace o povolování kácení dřevin, veřejné zeleni, ochraně zemědělského půdního fondu, městských lesích, programu na podporu ošetřování význačných stromů ve Svitavách, významných prvcích v krajině v okolí města a památným stromům v okolí města.

Kapitola odpady je věnována problematice odpadového hospodářství, činnosti státní správy a samosprávy.

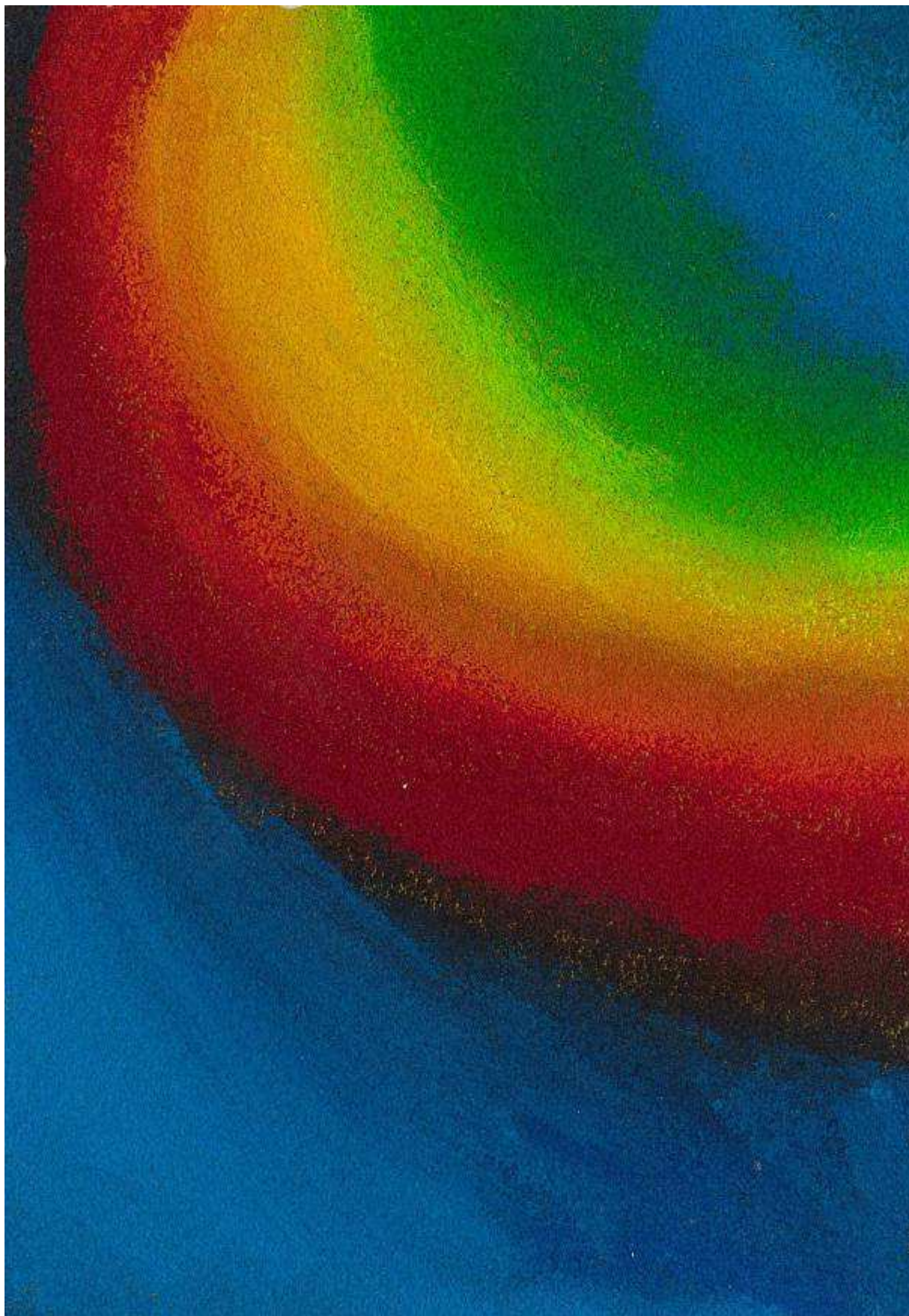
V kapitole zvířata kolem nás je popsán neradostný osud opuštěných psů ve městě a informace o stanici pro záchranu volně žijících zvířat ve Vendolí u Svitav. Závěr této kapitoly je věnován ornitologii.

V kapitole dodatky je zařazena informace o působnosti odboru životního prostředí (OŽP), informace o činnosti ekologické komise Rady města Svitavy, ochraně veřejného zdraví, nezávislých ekologických organizací působících ve Svitavách a investicích do životního prostředí. Navíc jsou připojeny statistické údaje o Svitavách.

Závěr tvoří souhrnná zpráva o životním prostředí ve Svitavách v roce 2009.

Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní patnáctý díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace všem zájemcům o problematiku životního prostředí ve Svitavách.

„Ekoznámka 2010“ – 1. místo v kategorii Ovzduší

Michaela Navrátilová, ZUŠ Svitavy

1. OVZDUŠÍ

1.A OVZDUŠÍ – EMISE

1.A.1 KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

Podle zákona číslo 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o ochraně ovzduší), v platném znění, se zdroje znečišťování ovzduší člení podle tepelného výkonu a míry vlivu technologického procesu na kvalitu ovzduší.

Zdroje znečišťování ovzduší jsou mobilní (dopravní prostředky, nesilniční mobilní stroje, přenosná nářadí vybavená spalovacím motorem, atd.) a stacionární.

Stacionární zdroje se dělí podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší na kategorie: zvláště velké, velké, střední a malé nebo podle technického a technologického uspořádání. Jde o zařízení spalovacích technologických procesů, ve kterých se oxidují paliva za účelem využití uvolněného tepla (spalovací zdroje), spalovny odpadů a ostatní stacionární zdroje (benziny, lakovny, zemědělská družstva, atd.).

Základní charakteristika jednotlivých skupin spalovacích zdrojů je uvedena v tabulce 1.A.1.

Množství emisí tří základních látek znečišťujících ovzduší, tuhých látek, oxidu siřičitého a oxidů dusíku z velkých zdrojů a středních zdrojů od roku 1995 je uvedeno v tabulce 1.A.2. Množství emisí za rok 2009 je uvedeno prozatím pouze za střední zdroje. Zpracovatel údajů za velké zdroje dodá údaje do evidence OŽP až v září letošního roku. Změnou kategorizace v roce 2009 jednoho významného znečišťovatele došlo k nárůstu emise u středních zdrojů. U velkých zdrojů bychom měli naopak pozorovat odpovídající pokles. U malých zdrojů znečišťování ovzduší nejsou emise sledovány.

Tab. 1.A.1 Přehled kategorií spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje znečišťování	Charakteristika	Příslušný orgán ochrany ovzduší
Zvláště velké zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším.	ČIŽP Hradec Králové
Velké zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW do 50 MW.	ČIŽP Hradec Králové
Střední zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 MW do 5 MW.	ČIŽP Hradec Králové
Malé zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW.	Městský úřad Svitavy

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 1.A.2 Celkové emise tří základních znečišťujících látek podle kategorií spalovacích stacionárních zdrojů ve Svitavách v roce 1995 – 2009 (t. rok⁻¹)

Rok	Velké zdroje			Střední zdroje		
	Tuhé látky	SO ₂	NO _x	Tuhé látky	SO ₂	NO _x
1995	66,7	271,9	65,9	38,8	44,0	11,0
1996	56,6	228,2	76,4	3,1	2,5	1,9
1997	23,2	182,6	58,8	1,9	1,2	2,0
1998	23,9	218,8	61,3	0,8	0,1	3,4
1999	16,5	104,2	41,8	0,6	0,1	2,0
2000	10,7	20,8	26,4	1,3	1,5	11,3
2001	7,0	3,0	28,3	1,3	1,5	11,3
2002	2,3	1,6	5,6	3,4	4,7	8,5
2003	7,4	12,2	26,9	3,4	5,7	8,1
2004	8,9	6,2	27,1	3,2	5,4	8,3
2005	8,8	31,9	50,4	2,2	9,4	8,6
2006	12,4	25,1	33,1	1,8	12,4	7,9
2007	13,4	25,1	41,6	0,7	1,0	8,6
2008	41,8	72,7	51,2	1,9	1,0	6,9
2009				9,8	29,6	36,3

Zdroj: KrÚ Pk, OŽP MěÚ SY

1A.1.1 STACIONÁRNÍ ZDROJE ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

1A.1.1.1 ZVLÁŠTĚ VELKÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším bez přihlídnutí ke jmenovitému tepelnému výkonu. Dále pak spalovny nebezpečného odpadu s kapacitou odstraňování odpadu vyšší než 10 tun za den, spalovny komunálního odpadu s kapacitou odstraňování odpadu vyšší než 3 tuny za hodinu a spalovny jiného než nebezpečného nebo komunálního odpadu s kapacitou odstraňování odpadu větší než 50 tun za den.

Mezi zvláště velké zdroje může být zdroj znečišťování ovzduší zařazen také překročením hranice roční emise znečišťující látky dané nařízením vlády č. 615/2006 Sb.

Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, odkladu nebo prominutí části poplatku přísluší Krajskému úřadu Pardubického kraje.

Do této kategorie není žádný zdroj nacházející se na území města zařazen.

1A.1.1.2 VELKÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 5 MW do 50 MW a jiné ostatní velké stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší nařízení vlády číslo 615/2006 Sb., a vyhláška MŽP ČR č. 356/2002 Sb. Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, odkladu nebo prominutí části poplatku přísluší Krajskému úřadu Pardubického kraje. Na území města se vyskytuje 7 zdrojů této skupiny. Oproti předchozímu roku, klesnul počet o jednoho provozovatele, který změnil své zařazení a byl kategorizován jako střední zdroj. Data o množství emisí a spotřebě paliv a surovin budou dodána v druhé polovině roku.

1A.1.1.3 STŘEDNÍ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 MW do 5 MW a jiné ostatní střední stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší nařízení vlády č. 615/2006 Sb. a vyhláška MŽP ČR č. 356/2002 Sb.

Na území města se v této skupině vyskytuje 48 provozovatelů této skupiny.

V tabulce 1A.3 jsou uvedeny celkové emise znečišťujících látek ve Svitavách v kalendářním roce 2009.

Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, odkladu nebo prominutí části poplatku přísluší obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

Tab. 1A.3 Celkové emise znečišťujících látek ve Svitavách v roce 2009 – střední zdroje

Znečišťující látka	Emise (t. rok ⁻¹)
Tuhé látky	9,772
Oxid siřičitý	29,668
Oxidy dusíku	36,344
Oxid uhelnatý	29,503
Organické látky	4,77

Zdroj: OŽP MěÚ SY

1A.1.1.4 MALÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW a jiné ostatní malé stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší nařízení vlády číslo 615/2006 Sb., a vyhláška MŽP ČR číslo 356/2002 Sb.

Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, přísluší obcím. Poplatky za malé zdroje znečišťování ovzduší řeší zákon číslo 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). Povinnost platit poplatky se vztahuje na právnické a fyzické osoby oprávněné k podnikání provozující malé zpoplatněné zdroje znečišťování ovzduší (dále jen provozovatelé).

Povinnost podat oznámení provozovatele malého zdroje znečišťování ovzduší do 31. března po skončení poplatkového období dle ust. § 19 odst. 16 zákona, mají ti provozovatelé, kteří u spalovacích zdrojů nad 50 KW jako palivo používají černé uhlí, hnědé uhlí, lehký topný olej s obsahem síry nad 0,1%.

V případě, že provozovatel oznamovací povinnost nesplní do stanoveného termínu, uloží mu příslušný orgán ochrany ovzduší dle ust. § 40 odst. 5 zákona pokutu ve výši od 500 Kč do 20.000 Kč.

Orgány obce rozhodují o výši poplatků za malé zpoplatněné zdroje znečišťování ovzduší. Výši poplatků řeší příloha č. 1 zákona. Stanovené poplatky jsou příjmem obce a musí být účelově vázány k ochraně životního prostředí v obci.

Za poplatkové období roku 2008 bylo ve Svitavách zpoplatněno 9 malých zdrojů znečišťování ovzduší. Oproti předchozímu období přibyl jeden malý zdroj s emisí tuhých znečišťujících látek a těkavých organických látek. Ostatní provozovatelé, kteří splňují podmínky dané v příloze č. 2 zákona (viz. uvedeno výše), tuto povinnost nemají. V roce 2010 bylo za poplatky stanoveno celkem 28.000,- Kč. Množství paliva spotřebovaného v malých zdrojích je uvedeno v tabulce 1A.4.

Tab. 1A.4 Spotřeba paliv a těkavých organických látek ve Svitavách v roce 2009 za malé zdroje (t, m³)

Zdroj	Počet zdrojů	NH, Ř (kg)	HUTR	LTO (l)
Provozovny	13	1.998	177,2	4.600

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Vysvětlivky:

NH, Ř ... nátěrové hmoty a ředidla

HUTR... hnědé uhlí tříděné

LTO ... lehký topný olej

V tabulce 1A.5 jsou uvedeny počty zákazníků podle jednotlivých kategorií včetně jejich spotřeby zemního plynu za rok 2009 v normálních metrech kubických. Pro srovnání uvádíme údaje z roku 2008.

Tab. 1A.5 Spotřeba plynu ve Svitavách

Kategorie zákazníků	2009		2008	
	Počet zákazníků	Spotřeba ZP (v nm ³)	Počet zákazníků	Spotřeba ZP (v nm ³)
Domácnosti	6.006	5.942.362	5.992	6.091.312
Maloodběr	547	3.678.964	558	3.864.918
Velkoodběr	28	13.488.675	29	16.485.176
Celkem	6.581	23.110.001	6.579	26.441.406

1A.1.2 MOBILNÍ ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

Mobilní zdroje, zejména automobilová doprava, jsou významným znečišťovatelem ovzduší ve městech. Podíl zdrojů této kategorie na celkových emisích ve Svitavách však není sledován.

Pro zajímavost jsou v tabulce 1A.6 uvedeny údaje o dopravě za celý okres Svitavy a obce ORP Svitavy v období 2003-2009. Počet automobilů ve Svitavách není samostatně sledován.

Tab. 1A.6 Doprava – počty vozidel v letech 2003 - 2009

Rok	Celkový počet vozidel za ORP Svitavy (ks)	Počet osobních automobilů za ORP Svitavy (ks)
2003	17.058	9.486
2004	17.658	9.722
2005	18.075	9.941
2006	18.850	12.837
2007	19.554	11.351
2008	19.257	12.065
2009	18.716	11.431

Zdroj: odbor dopravy MěÚ SY, Policie ČR

Tab. 1A.7 Doprava – vybrané charakteristiky za období 2003 – 2009

Rok	Počet dopravních nehod za okres Svitavy				Škody vyčíslené Policíí ČR za okres Svitavy (mil. Kč)
	Celkem	Smrtelných	Těžkých	Lehkých	
2003	237	2	5	43*)	6.333.100*)
2004	1.362	20	66	355	66.463.500
2005	200	1	5	36*)	71.957.400*)
2006	1.321	15	37	314	63.770.300
2007	1.254	15	50	297	62.941.400
2008	980	18	27	281	61.658.700
2009	557	9	41	252	48.077.099

Zdroj: odbor dopravy MěÚ SY, Policie ČR

Pozn.: *) údaje za ORP Svitavy

1.B KVALITA OVZDUŠÍ – MĚŘÍCÍ STANICE

1.B.1 KVALITA OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2009

1.B.1.1 SLEDOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH

Hodnocení imisní situace ve městě Svitavy se opírá o data poskytovaná měřicí stanicí MLU č. ISKO 1195. Jedná se o automatickou stacionární stanici s reprezentativností příměstského měřítka (1 – 5 km), která je klasifikována dle kritérií mezinárodní sítě měřících stanic EUROAIRNET jako požadová pro městskou obytnou zónu. Stanice byla zřízena ministerstvem zdravotnictví ČR v rámci projektu „Systém monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ve vztahu k životnímu prostředí: Subsystém č. 1 – zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší“. Stanice byla v souvislosti s reorganizací hygienické služby převedena k 1. lednu 2003 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Pardubicích (ZUPU).

V současné době je jednou z 37 měřících stanic provozovaných zdravotními ústavy. Tyto měřicí stanice, zapojené do monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k ovzduší, jsou také součástí Informačního systému kvality ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ISKO).

Vybavení stanice:

- analyzátor oxidu siřičitého ML 9850 (UV fluorescence, rozsah měření 3 až 3000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor oxidů dusíku ML 9841 (chemiluminiscence, rozsah měření 2 až 2000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor TEOM 1400a pro měření suspendovaných prachových částic frakce PM10 (vibrační váha) ve spojení s ACCU jednotkou pro zachyt suspendovaných prachových částic frakce PM10 k následné analýze na obsah vybraných kovů
- vzhledem k nedostatku finančních prostředků na projekt monitoring ovzduší nebyla vybavena meteorologickou růžicí pro měření klimatických parametrů.

Měřené okamžité imisní koncentrace sledovaných škodlivin jsou ukládány ve formě půlhodinových průměrných koncentrací do denních datových souborů. Datové soubory lze softwarově vyhodnocovat jako hodinové, tříhodinové, osmihodinové a dvacetičtyřhodinové (denní) imisní koncentrace sledovaných látek. Data jsou v přesně stanoveném formátu předávána na Státní zdravotní ústav Praha, kde jsou ukládána do centrální databáze.

V rámci úsporných opatření došlo pro rok 2010 k redukci sledovaných ukazatelů. Nadále bude financováno pouze měření suspendovaných částic (PM₁₀) a těžkých kovů v prašném aerosolu.

1.B.1.2 ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH PLYNNÝMI ŠKODLIVINAMI A PRACHEM

Znečištění ovzduší ve městě Svitavy bylo za sledované období posuzováno na základě imisních limitů stanovených přílohou č. 1 k Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Hodnoty imisních limitů včetně mezí tolerance pro hlavní znečišťující látky v ovzduší jsou vzhledem k jejich stanovenému vývoji a účelu vyhlášení uvedeny pro rok 2009 v tabulce 1.B.1.1.

V tabulkách 2.1 až 2.3 jsou pak uvedeny četnosti překročení sledovaných znečišťujících látek v roce 2009 ve vztahu k platným imisním limitům.

Tab. 1.B.1.1 Hodnoty imisních limitů, přípustné četnosti jejich překročení a meze tolerance pro vybrané látky znečišťující ovzduší dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č.597/2006 sb. údaje platné pro rok 2009 ve vztahu k ochraně zdraví lidí.

Hodnota imisního limitu pro	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok	Maximální denní osmihodinový průměr *
hodnota imis. limitu pro SO₂	350 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 24krát za kalendářní rok	125 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 3krát za kalendářní rok	-	-
mez tolerance pro SO ₂	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro NO₂	200 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 18krát za kalendářní rok	-	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro NO ₂	20 µg.m ⁻³	-	6 µg.m ⁻³	-
hodnota imis. limitu pro suspendované částice PM₁₀	-	50 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro susp. částice PM ₁₀	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro CO	-	-	-	10 000 µg.m⁻³
mez tolerance pro CO	-	-	-	-

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v µm.m⁻³ a vztahují se na standardní podmínky (teplota 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa).

* Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr se přiřadí ke dni, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 hod. předešlého dne a 01:00 hod. daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

Tab. 1.B.1.2 Oxid siřičitý (SO_2)

	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za 24 hodin
počet naměřených hodnot	8230	352
imisní limit ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	350 ^{*)}	125 ^{#)}
počet hodnot přes limit	0	0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

*) nesmí být překročen více než 24krát za kalendářní rok

#) nesmí být překročen více než 3krát za kalendářní rok

Tab. 1.B.1.3 Oxid dusičitý (NO_2)

	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	8689	1 ($24,3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)
imisní limit ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	200 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	0	0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

*) nesmí být překročen více než 18krát za kalendářní rok

Tab. 1.B.1.4 Suspendované částice (PM_{10})

	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	350	1 ($21,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)
imisní limit ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	50 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	5	0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

Pozn.: *) nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok

V rámci projektu MZd ČR „Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“ jsou pravidelně od roku 1994 sledovány AMS MLU ve Svitavách Lánech (ul. Hraniční u bývalého „DOMU SLUŽEB“) krátkodobé, denní, měsíční a roční (IHr) aritmetické průměry koncentrací hlavních znečišťujících látek. Pro informativní přehled vývoje kvality ovzduší ve městě jsou údaje vyhodnocené jako měsíční a roční aritmetický průměr za období minulého roku doplněny o údaje zpětně za posledních 10 let, a to v tabulkách 1.B.1.5 až 1.B.1.8 Údaje o kvalitě ovzduší jsou od roku 2003 vyhodnoceny dle nově platné legislativy, dané Nařízením vlády č. 350/2002 Sb. ze dne 3.7.2002, kterým se stanoví imisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší v platném znění a následně Nařízením vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006.

Tab. 1.B.1.5 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací oxidu siřičitého SO_2 ve Svitavách od roku 1996 ($\mu g \cdot m^{-3}$)

SO ₂	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	71,5	72,9	41,9	17,9	9,3	7,8	4,5	5,1	12,2	12,6	18,3	63,1	28,1
1997	86,0	31,9	25,0	19,2	11,6	12,6	11,0	12,7	17,3	22,3	29,5	26,2	25,7
1998	27,7	33,0	21,8	20,0	15,0	15,1	7,3	8,0	8,3	10,0	23,9	32,8	18,6
1999	19,1	21,0	15,2	10,2	7,8	6,8	7,2	6,9	8,3	12,0	20,0	20,0	12,8
2000	25,4	14,5	12,4	10,2	7,2	6,9	5,5	6,5	7,9	10,1	12,3	18,5	11,4
2001	27,5	20,1	14,9	10,2	7,0	6,2	5,5	5,8	6,6	8,1	12,9	20,5	12,1
2002	24,0	12,3	11,8	12,3	5,5	5,4	5,1	5,4	6,0	7,7	10,8	19,9	10,6
2003	14,5	21,6	13,4	7,5	4,5	4,5	4,0	4,3	7,5	10,4	12,7	18,1	10,3
2004	22,3	15,1	13,3	9,2	7,7	7,0	6,8	7,2	7,9	8,5	11,2	13,1	10,8
2005	11,1	19,2	15,2	9,3	7,0	7,2	7,3	7,3	7,6	10,1	12,1	14,1	10,6
2006	31,4	21,3	15,2	8,4	7,2	7,5	7,6	6,0	8,2	8,7	9,5	10,8	11,8
2007	9,7	10,5	11,2	9,4	7,4	6,8	6,4	7,8	7,6	9,0	9,5	10,7	8,8
2008	11,8	11,0	9,1	9,1	7,7	7,4	7,1	7,0	5,9	8,5	8,1	15,3	9,0
2009	14,7	9,9	7,2	8,0	7,1	6,1	6,1	6,3	7,4	7,6	7,8	11,2	8,3

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

Tab. 1.B.1.6 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací oxidů dusíku NO_x ve Svitavách od roku 1996 ($\mu g \cdot m^{-3}$)

NO _x	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	52,5	56,4	31,1	29,7	17,8	17,0	13,9	19,0	18,3	31,3	39,8	53,5	31,7
1997	54,4	41,6	37,8	22,0	15,9	16,0	15,7	27,0	32,9	39,9	64,4	36,8	32,1
1998	37,4	59,5	29,6	31,3	26,3	21,9	19,4	24,6	34,3	27,5	49,4	47,0	34,0
1999	32,3	41,9	39,5	33,6	23,1	23,6	24,8	30,8	37,7	41,1	55,3	42,7	35,5
2000	53,7	39,4	33,1	30,6	27,5	24,4	22,1	26,5	35,2	37,3	39,4	39,4	34,2
2001	46,3	63,8	37,1	28,3	21,3	21,0	20,9	27,8	27,7	45,5	50,8	53,5	36,7
2002	55,0	35,1	40,8	40,1	27,4	25,8	23,8	27,1	35,7	43,6	52,4	53,0	38,3
2003	40,0	66,4	54,5	38,3	26,7	25,9	27,4	31,1	49,4	39,3	48,6	53,3	41,7
2004	59,8	48,4	41,8	38,0	29,1	26,7	24,6	29,5	37,2	44,2	47,8	56,3	40,3
2005	43,4	51,5	50,2	32,8	22,7	18,2	25,2	30,4	40,3	57,1	52,3	44,8	39,1
2006	76,0	52,6	46,7	34,7	26,7	28,2	29,9	25,9	39,4	55,3	46,0	54,7	43,0
2007	39,7	42,8	55,9	44,5	32,0	29,3	25,8	32,8	38,1	52,9	40,6	44,9	39,9
2008	47,3	55,9	36,9	40,0	30,8	27,1	24,7	31,6	43,8	50,3	42,7	37,3	39,0
2009	58,1	40,4	31,0	40,4	29,5	26,8	27,8	39,9	50,1	35,6	51,6	51,0	40,2

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

Tab. 1.B.1.7 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací oxidu dusičitého NO₂ ve Svitavách od roku 1996 (μg.m⁻³)

NO ₂	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	33,8	40,8	25,8	23,6	14,8	14,3	12,4	17,8	17,6	24,0	25,4	32,5	23,6
1997	38,1	27,3	23,7	15,3	12,1	11,6	11,1	18,2	18,2	22,2	26,2	22,7	20,6
1998	23,4	35,7	21,4	22,7	19,4	16,5	14,8	18,3	23,0	20,6	30,1	27,7	22,8
1999	23,9	27,4	29,9	25,0	17,2	16,9	17,6	20,7	24,0	24,5	33,5	29,1	24,1
2000	36,6	27,6	23,6	22,1	19,3	18,3	16,0	19,1	22,6	24,7	25,0	25,5	23,4
2001	29,3	32,3	27,2	20,4	15,8	15,0	15,7	19,1	20,0	28,3	30,0	31,8	23,7
2002	35,6	22,8	27,0	28,2	19,6	18,3	17,2	18,9	22,7	25,3	29,5	30,9	24,6
2003	27,1	40,4	36,6	27,8	20,9	20,2	20,5	23,3	30,6	24,5	28,0	30,6	27,5
2004	35,8	28,4	27,3	25,3	19,6	17,9	16,2	18,6	22,0	24,9	25,3	30,5	24,3
2005	30,5	35,9	32,8	20,1	12,8	10,2	14,8	17,5	23,0	30,9	33,6	27,3	24,1
2006	40,8	34,7	32,7	25,3	19,9	19,9	21,5	18,0	22,1	29,0	26,7	30,3	26,7
2007	24,0	28,0	32,1	28,8	22,3	20,4	18,4	22,9	22,4	26,4	25,1	26,9	24,8
2008	26,9	30,8	24,2	25,9	19,9	17,2	16,2	18,0	26,0	28,4	25,9	23,4	23,6
2009	34,8	26,8	21,9	25,0	19,4	18,2	17,7	25,7	27,9	21,4	24,5	28,3	24,3

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

Tab. 1.B.1.8 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ ve Svitavách od roku 1996 (μg.m⁻³)

PM ₁₀	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	IHr
1996	68,3	65,1	70,0	59,3	29,5	31,0	22,9	31,1	24,7	40,1	33,5	50,4	43,8
1997	61,4	42,5	53,1	33,5	28,0	27,9	20,8	48,8	35,0	30,5	34,1	23,1	36,6
1998	32,2	45,9	36,1	32,4	27,7	22,3	21,3	28,8	27,4	19,8	37,7	39,2	30,9
1999	29,5	23,8	47,1	34,2	26,6	21,5	26,5	27,5	32,9	24,8	31,9	21,2	29,7
2000	29,4	32,0	24,6	33,4	25,9	22,3	18,5	31,0	28,8	31,4	24,8	27,4	27,4
2001	34,2	35,0	27,5	23,8	23,2	18,7	21,1	33,2	18,3	33,9	22,9	29,3	26,7
2002	33,6	25,8	32,4	29,9	23,3	19,4	23,5	33,4	22,9	22,1	25,6	35,5	27,3
2003	30,2	48,4	50,9	37,3	20,3	23,4	21,0	28,7	30,0	19,8	26,9	26,1	30,3
2004	29,1	27,7	47,1	28,3	19,9	19,3	20,0	24,5	23,5	23,0	21,9	23,3	25,6
2005	18,6	35,0	48,7	37,4	19,2	17,0	20,1	22,4	25,9	32,8	31,0	21,4	27,5
2006	47,6	34,1	32,5	29,9	21,6	22,0	27,3	15,8	29,5	30,1	27,6	23,2	28,4
2007	16,5	23,4	35,6	27,2	21,2	18,9	17,6	20,8	18,1	25,4	18,6	24,9	22,4
2008	24,2	-	-	-	27,2	20,9	20,8	19,2	19,1	23,7	22,9	21,9	22,2
2009	31,1	17,7	17,5	34,5	16,9	15,7	18,8	22,7	25,3	17,6	20,7	24,3	21,9

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

Rok 2008 lze z hlediska kvality ovzduší charakterizovat jako dobrý, který odpovídá imisní situaci z let minulých. Z prezentovaných údajů vyplývá, že k mírnému zhoršení kvality ovzduší dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny. Koncentrace sledovaných znečišťujících látek během roku v ovzduší zůstává zhruba na úrovni posledních let a v ročním průměru se prakticky významně neliší. Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy, klimatické podmínky a vzhledem k převládajícím směrům větru ve Svitavách (západní, severozápadní).

1.B.2 TĚŽKÉ KOVY V PRAŠNÉM AEROSOLU

Prašný aerosol (polétavý prach) s vysokým obsahem toxických komponentů, jako jsou těžké kovy a semivolatilní organické látky, patří mezi základní složky znečišťující městské ovzduší.

Vysoký podíl individuálních topenišť a malých kotelen spalujících méně kvalitní tuhá paliva, stavební činnost, rozvoj automobilismu na komunikacích, které nejsou pro tuto intenzitu dopravy dimenzovány, spolu s podílem sekundární prašnosti jsou nejdůležitějšími faktory, ovlivňujícími vysokou prašnost.

Zachycení dostatečného množství suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ s obsahem těžkých kovů je technicky realizováno systémem bypass v tzv. ACCU jednotce měřícího systému, kterou lze dle požadavku na dobu zprůměrování koncentrace dopředu naprogramovat. Stanovení stopových množství kovů po mikrovlnné mineralizaci technikami atomové absorpční spektrometrie (plamenová AAS, bezplamenová atomizace a hybridová technika) vychází z příslušných referenčních postupů a řídí se stejně jako v případě ostatních používaných postupů individuálními validovanými laboratorními postupy při zachování postupů správné laboratorní praxe. Od roku 2000 se spektrum stanovovaných základních toxických prvků stabilizovalo, celostátně jsou sledovány v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ ve venkovním ovzduší kadmium, olovo, arzén, chrom, nikl a mangan, původně sledovaný zinek byl ze spektra základních těžkých kovů vypuštěn a výběrově se sledují další prvky ve specificky zatížených lokalitách. V rámci úsporných opatření jsou koncentrace sledovaných kovů stanovovány v posledních letech jako průměr ze 14-tidenních sumačních vzorků.

Imisní limity, cílové imisní limity pro stanovené kovy jsou stanoveny v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 a jejich hodnoty jsou uvedeny v tabulce 1.B.2.1.

Tab. 1.B.2.1 Imisní limity (IL), cílové imisní limity (CIL) a datum splnění příslušného limitu pro stanovené kovy vyhlášené pro ochranu zdraví lidí dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

Prvek	Účel vyhlášení	Parametr a doba průměrování	Hodnota IL / CIL [μg.m ⁻³]	Datum splnění limitu
Olovo (Pb)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,500	(1.1.2005)
Kadmium (Cd)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,005	31.12.2012
Arzen (As)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,006	31.12.2012
Nikl (Ni)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,020	31.12.2012

Zdroj: ZÚ- laboratorní centrum Ústí nad Orlicí

Pro mangan a chrom není hodnota imisního limitu výše uvedeným nařízením vlády stanovena.

Pro hodnocení imisní koncentrace manganu lze použít referenční koncentraci $0,15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}\cdot\text{rok}$ vydanou v roce 2003 SZÚ Praha jako koncentraci pro látku s prahovými účinky, která vychází z doporučení světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2000.

Pro hodnocení koncentrace celkového chromu ve venkovním ovzduší, tj. variabilní směs Cr^{+III} a Cr^{+VI} není k dispozici vhodná referenční koncentrace (referenční koncentraci pro Cr^{+VI} nelze použít).

V tabulce 1B.2.2 jsou uvedeny aritmetické průměry za kalendářní rok 2009 získané aritmetickým průměrováním aktuálních hodnot.

Tab. 1B.2.2 Roční průměry vybraných těžkých kovů suspendovaných částicích prachu frakce PM_{10} v letech 2000 - 2009 ve Svitavách ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)

Rok	Olovo (Pb)	Kadmium (Cd)	Arzen (As)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)	Chrom (Cr)
	Aritmetický průměr za kalendářní rok ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)					
2000	0,0167	0,0006	0,0015	0,0008	0,0039	0,0010
2001	0,0099	0,0005	0,0017	0,0007	0,0026	0,0007
2002	0,0093	0,0006	0,0015	0,0010	0,0037	0,0012
2003	0,0112	0,0005	0,0019	0,0009	0,0055	0,0008
2004	0,0069	0,0004	0,0013	0,0014	0,0055	0,0014
2005	0,0093	0,0004	0,0013	< 0,0009	0,0050	0,0016
2006	0,0054	0,0003	0,0012	0,0009	0,0041	0,0011
2007	0,0050	0,0004	0,0008	< 0,0009	0,0029	< 0,0005
2008	0,0051	0,0001	0,0006	0,0010	0,0036	0,007
2009	0,0054	0,0004	0,0007	0,0012	0,0023	0,0010

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě, Centrum hygienických laboratoří

*) hodnoty jsou pouze za období červen - prosinec

Poznámka: Další údaje o imisní situaci v ČR lze nalézt na webových stránkách:

Státního zdravotního ústavu

www.szu.cz

Českého hydrometeorologického ústavu

www.chmi.cz

V důsledku vývoje legislativy v ochraně ovzduší (Nařízení vlády č. 350/2002 Sb., kterým se stanoví imisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší ve znění novel č. 60/2004 Sb. a č. 429/2005 Sb. a následně Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší) se neustále mění hlediska posuzování kvality ovzduší

1.B.3 SOUHRN

Kvalita ovzduší v roce 2009 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

- **Oxid siřičitý (SO₂)**

Významně se již nemění roční aritmetický průměr oxidu siřičitého (IHr), který se v posledních letech v lokalitě Svitavy stabilizoval na hodnotách kolem 10 µg.m⁻³. Celorepublikově hodnoty IHr nepřekračují hodnotu 15 µg.m⁻³ (s výjimkou specificky zatížených lokalit v některých severočeských oblastech), což prokazuje stabilně nízkou až nevýznamnou zátěž oxidu siřičitému, která je na úrovni přibližně dvojnásobku přirozeného pozadí. Tento celorepublikový trend byl způsoben postupným přecházením na vytápění z tuhých paliv na plynná, čehož dokladem je sezónnost, kdy v zimních měsících jsou měřené koncentrace zpravidla vyšší než v letních měsících. Naměřené průměrné denní koncentrace se v zimních měsících pohybují většinou do úrovně 1/5 imisního limitu (tj. do 25 µg.m⁻³) a jen ve výjimečných případech tuto hodnotu přesahují. V letních měsících průměrné denní koncentrace pravidelně klesají pod hodnotu 10 µg.m⁻³. Úroveň koncentrací je na tak nízkých hodnotách, že pozbývá na významu jeho sledování a uvažuje se o omezení měření. V rámci projektu MZSO provozovaného zdravotními ústavy již na jeho měření nedostávají provozovatelé monitorovacích stanic od počátku roku 2004 žádný příspěvek a měření je udržováno díky obsluze, servisu a funkčnosti příslušného automatického analyzátoru.

- **Oxidy dusíku**

Platný krátkodobý imisní limit pro NO₂, daný aritmetickým průměrem koncentrace NO₂ za 1 hodinu nebyl v průběhu roku překročen. Pro sumu oxidů dusíku (NO_x) nejsou stanoveny imisní limity a pro hodnocení lze použít srovnávací hodnoty SH_{den}=100 µg.m⁻³ a SH_{rok} = 80 µg.m⁻³. Zvýšené koncentrace sumy oxidů dusíku (NO_x) jsou zapříčiněny především zvýšenými krátkodobými koncentracemi oxidu dusnatého (NO), ke kterým dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny při spalování zemního plynu. Imise NO_x, které jsou do ovzduší uvolňovány spalováním pohonných hmot, se podílejí ve sledované lokalitě v průběhu roku na znečištění ovzduší méně významně. Z hlediska zátěže sumou oxidů dusíku NO_x se Svitavy řadí mezi sídla se stabilní úrovní znečištění v rozsahu 1/3 – 2/3 SH_{rok}.

Znečištění ovzduší oxidem dusičitým se spíše zvolna zvyšuje, imisní limit je překračován v dopravně významně zatížených lokalitách ve velkých městských aglomeracích.

- **Suspendované částice (PM₁₀)**

Z hlediska hodnot měřených koncentrací se jeví jako zdravotně nejrizikovějším faktorem úroveň koncentrace polévatého prachu – suspendovaných částic frakce PM₁₀, kde se roční průměry ve Svitavách v posledních letech stále pohybují v rozmezí hodnot 20 - 30 µg.m⁻³, což představuje 50% – 75% hodnoty stanoveného ročního imisního limitu. Provedená měření a z nich určené roční průměry pro město Svitavy vykazují v posledních 5 letech víceméně stabilní trend s výjimkou zvýšení v roce 2003, který představoval celorepublikově imisně extrémní rok. Vyšší úroveň znečištění polévatým prachem je zpravidla sledována v zimních a jarních měsících, v jejichž průběhu převážně dochází k překračování imisního limitu pro denní průměrnou koncentraci 50 µg.m⁻³, která nesmí být překročena více než 35krát za rok. V úrovni potenciální expozice suspendovanými částicemi frakce PM₁₀ se Svitavy v současnosti řadí mezi sídla s úrovní znečištění ovzduší v rozsahu 1/3 IHr – 2/3 IHr.

Expozice suspendovanými částicemi prachu frakce PM₁₀ se celorepublikově postupně zhoršuje. Původně stanovený cílový roční imisní limit 20 µg.m⁻³ pro rok 2010 byl v posledních letech

překračován téměř ve všech sledovaných sídlech a nebylo možné ho dodržet. Nové hodnoty imisních limitů pro suspendované částice prachu frakce PM₁₀ jsou v současné době stanoveny Nařízením vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší.

- **Toxické kovy (As, Cd, Cr, Mn, Ni, Pb)**

Situace ohledně vývoje obsahu toxických kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ v lokalitě Svitavy má setrvalý a stabilní charakter, koncentrace jsou buď stejné a nebo mírně klesají.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění imisemi kovů, kdy se koncentrace pohybují vesměs řádově pod legislativními nebo doporučenými limity a hodnoty imisních charakteristik sledovaných prvků jsou srovnatelné s hodnotami na pozadových stanicích v České republice (Košetice, Bílý Kříž).

V celorepublikovém srovnání obsahu těžkých kovů byly v posledním období potvrzeny dlouhodobě sledované trendy, tj. pozvolný pokles (olovo) nebo víceméně stabilizovaný stav (kadmium, chrom, arsen) bez významnějších výkyvů.

1.C OVZDUŠÍ – OSTATNÍ

1.C.1 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2009

Měření denní teploty a množství srážek na stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) v Hradci nad Svitavou se datuje už od roku 1945. Postupně přibývají k těmto veličinám další (maximální a minimální teploty, tlak vzduchu, teplota půdy, později délka slunečního svitu).

Veškerá měření se provádějí pouze ručně pomocí teploměrů a jednoduchých měřících zařízení až do ledna 1993, kdy byla zkušebně instalována automatická meteorologická stanice MPS 1 pro sběr meteorologických dat. Jedná se o komplexní zpracování pomocí snímačů pro teplotu vzduchu (chybí snímač pro tlak vzduchu). Všechny údaje shromažďuje s pomocí radiového spojení tzv. koncentrátor dat, odtud se na pokyn přesouvají do počítače, kde jsou zpracovány. Nadále se využívají hodnoty zjištěné ručním měřením, které slouží k doplnění a porovnání s daty z MPS1.

V tabulkách 1.C.1 a 1.C.2 je uveden přehled meteorologických záznamů teploty a srážek v roce 2009 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou. Základem meteorologického hodnocení jsou výsledné průměrné denní teploty (měřeno v 7, 14 a 21 hodin), maximální a přízemní minimální teploty (°C), počet přízemních mrazíků, suma srážek (mm), počet dní se srážkami do 5 mm a počet dní se srážkami nad 5 mm, vždy za jednotlivé dekády a souhrnně za celý měsíc. Průměrné denní teploty a srážky se porovnávají k úhrnu normálu. Oproti minulému období byly průměry teplot a úhrny srážek přepočítány a stanoveny dlouhodobé úhrny teplot a srážek za období 1971-2000. Podle odchylky je stanoveno teplotní (v rozmezí mimořádně teplý až mimořádně studený) a srážkové (v rozpětí mimořádně suchý až mimořádně vlhký) zhodnocení daného měsíce. Vychází se z tabulky klimatologické klasifikace měsíců podle odchylek od normálu (viz tabulka 1.C.3 a 1.C.4), kde je pro každou kategorii upřesněno rozpětí odchylky.

Tab. 1.C.1 Měsíční teploty a jejich hodnocení v roce 2009 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Teplota průměr denní	Teplota max.	Teplota min. příz. v 5 cm	Přízemní mráz počet dní	Měsíční teplotní normál °C	Odchylka od norm. °C	Klasifikace měsíce podle teploty
Leden	-4,4	5,8	-19,2	30	-2,5	-1,9	S
Únor	-1,4	9,8	-10,9	23	-1,2	-0,2	N
Březen	3,0	14,7	-7,3	16	2,7	0,3	N
Duben	11,8	22,8	-2,3	7	7,0	4,8	MT
Květen	12,7	26,8	-0,9	3	12,5	0,2	N
Červen	14,5	27,4	2,0	0	15,2	-0,7	N
Červenec	17,8	31,2	5,6	0	17,0	0,8	N
Srpen	17,7	30,9	4,5	0	16,8	0,9	N
Září	15,3	26,3	1,5	0	12,7	2,6	VT
Říjen	7,2	24,4	-4,0	8	7,7	-0,5	N
Listopad	4,9	13,9	-3,1	8	2,1	2,8	T
Prosinec	-1,1	11,0	-19,5	23	-0,9	-0,2	N

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.C.2 Měsíční srážky a jejich hodnocení v roce 2009 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Srážky součet mm	Počet dní se srážkami do 5 mm	Počet dní se srážkami nad 5 mm	Měsíční sráž. normál mm	Procenta sráž. normál	Klasifikace měsíce podle srážek
Leden	30,8	8	3	35	88	N
Únor	65,2	15	5	28	233	MV
Březen	77,6	18	6	37	210	MV
Duben	28,6	5	1	41	70	S
Květen	71,0	9	8	63	113	N
Červen	91,2	14	5	80	114	N
Červenec	94,5	8	6	79	120	N
Srpen	59,6	6	4	72	83	N
Září	14,8	10	1	57	26	VS
Říjen	66,7	14	5	40	167	VV
Listopad	38,0	12	2	42	90	N
Prosinec	58,9	14	5	42	140	V

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1.C.3 Klimatologické odchylky od normálu pro teplotu vzduchu

Klimatologická odchylka	Zkratka	Teplota vzduchu (°C) zimní pololetí 10 – 3 měs.	Teplota vzduchu (°C) letní pololetí 4 – 9 měs.
Mimořádně teplý	MT	4,6 a více	3,1 a více
Velmi teplý	VT	3,1 – 4,5	2,1 – 3,0
Teplý	T	1,6 – 3,0	1,1 – 2,0
Normální	N	-1,5 – 1,5	-1,0 – 1,0
Studený	S	-3,0 - -1,6	-2,0 - -1,1
Velmi studený	VS	-4,5 - -3,1	-3,0 - -2,1
Mimořádně studený	MS	-4,6 a méně	-3,1 a méně

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

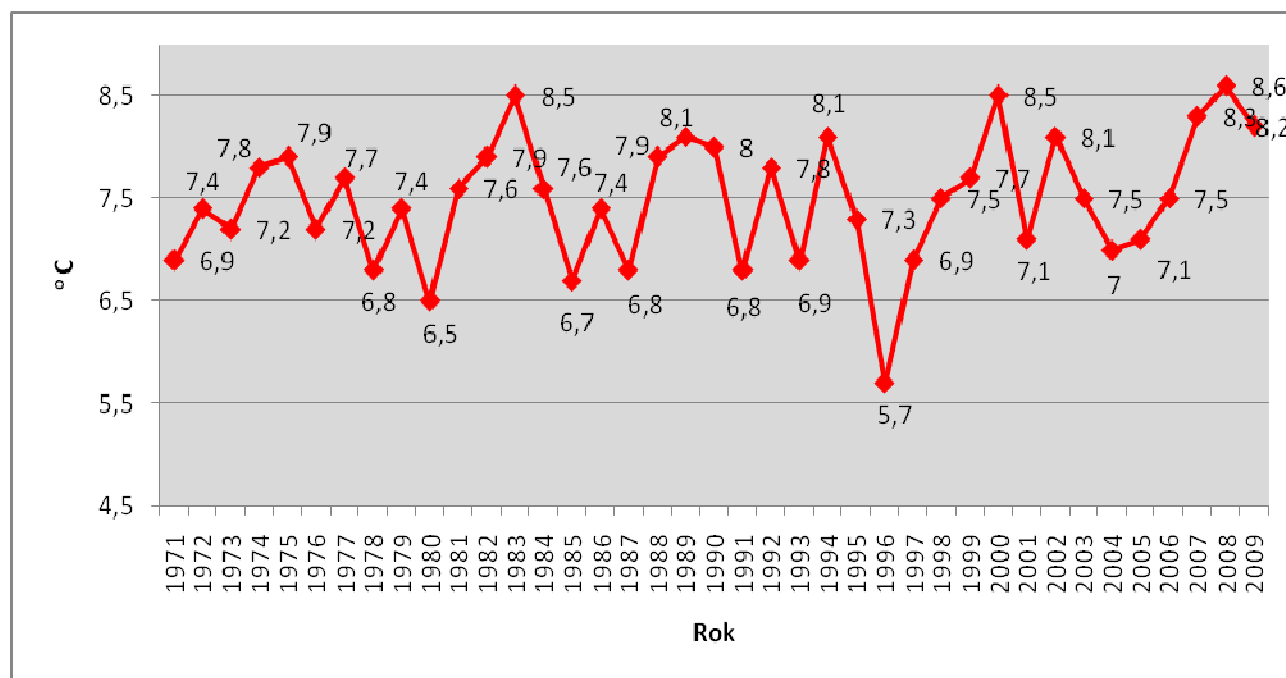
Tab. 1.C.4 Klimatologické odchylky od normálu pro úhrn srážek

Klimatologická odchylka od normálu	Zkratka	Úhrn srážek (v % normálu)
Mimořádně suchý	MS	pod 25
Velmi suchý	VS	25 - 49
Suchý	S	50 - 74
Normální	N	75 - 125
Vlhký	V	126 - 150
Velmi vlhký	VV	151 - 200
Mimořádně vlhký	MV	nad 200

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Na obrázku 1C.1 je uvedena průměrná teplota za období 1971 – 2009, na obrázku 1C.2 pak suma srážek za období 1971 – 2009.

Obr. 1.C.1 Průměrná teplota za období 1971-2009 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

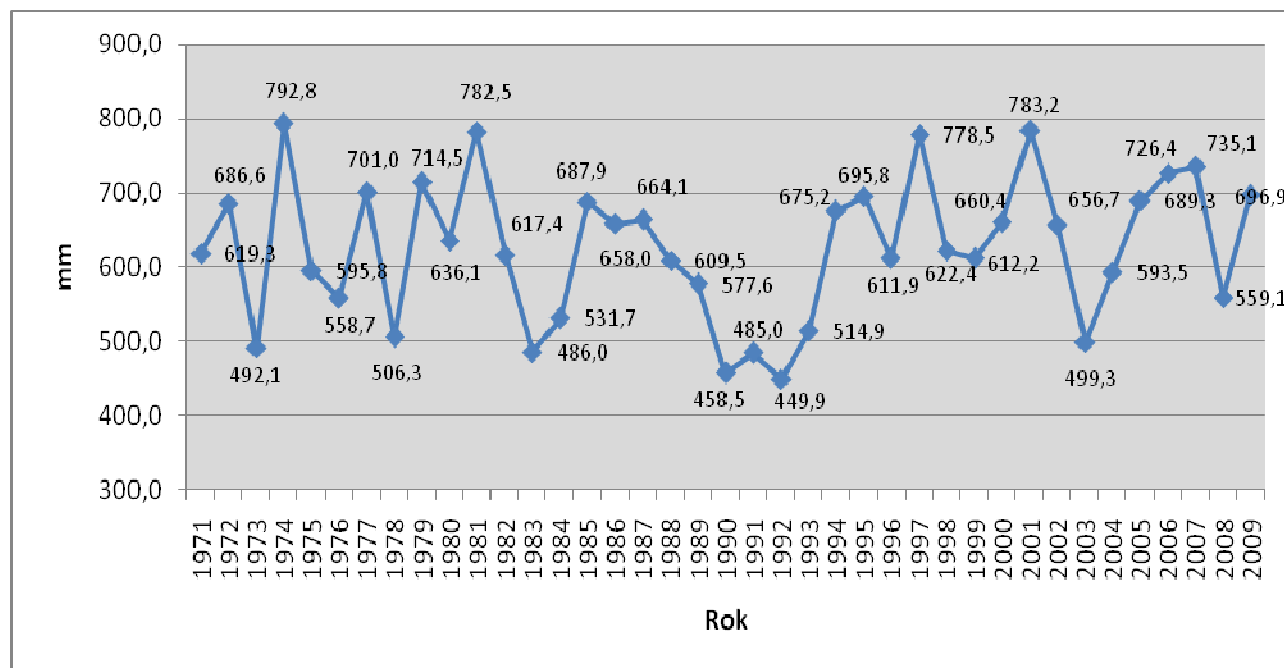

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Teplotní normál: +7,4 °C (+6,5 °C do roku 2003)

Průměrná roční teplota v roce 2009: +8,2 °C

Obr. 1.C.2 Suma srážek za období 1971 – 2009 naměřená na stanici

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Srážkový normál: 616 mm (624 mm do roku 2003)

Suma srážek v roce 2009: 696,9 mm

Společně s porovnáním průměrných denních teplot a srážek je sledována i klimatologická charakteristika daného roku. V tabulce 1C.5 je uvedeno porovnání jednotlivých let za období 1997–2009. Hodnocení vychází z klimatologické charakteristiky. Charakteristika průměrné teploty a úhrnu srážek je dána odchylkou od ročních normálů.

Tab. 1.C.5 Klimatologická charakteristika kalendářních roků v období 1997 – 2009

Rok	Průměrná teplota vzduchu		Úhrn srážek	
	Hodnota (°C)	Charakteristika	Hodnota (mm)	Charakteristika
1997	6,9	Normální	778,5	Vlhký
1998	7,5	Normální	622,4	Normální
1999	7,7	Teplý	612,2	Normální
2000	8,5	Velmi teplý	660,4	Normální
2001	7,1	Normální	783,2	Vlhký
2002	8,1	Teplý	656,7	Normální
2003	7,5	Normální	499,3	Suchý
2004	7,0	Normální	593,5	Normální
2005	7,1	Normální	689,3	Vlhký
2006	7,5	Normální	726,4	Vlhký
2007	8,3	Normální	735,1	Vlhký
2008	8,6	Normální	559,1	Normální
2009	8,2	Normální	696,9	Vlhký

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

„Ekoznámka 2010“ – 1. místo v kategorii Voda

Hana Nektivandová, Gymnázium Svitavy

2. VODA

2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

2.1.1 AKTUÁLNÍ STAV PŘÍPRAV NA DOKONČENÍ PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH

V roce 2009 byla provedena většina prací na 2. etapě úpravy Lačnovského potoka. Práce na zkapacitnění koryta, které hradí správce toku, Zemědělská vodohospodářská správa s.p. Město Svitavy, jako vlastník mostů a lávek, provedlo výstavbu nových kapacitních mostů a lávek. Celkem byly zbudovány 3 mosty, 2 lávky pro pěší a 3 zpevněné přejezdy koryta potoka.

V roce 2010 bude v měsíci červenci dokončena úprava koryta a v měsíci srpnu rekonstrukce 3 mostů. Náklady na zkapacitnění koryta Lačnovského potoka, mimo mostů a lávek, dosáhnou částky 42 mil. Kč. Tyto prostředky vynaloží Zemědělská vodohospodářská správa s.p. Město Svitavy hradí ze svého rozpočtu rekonstrukci mostů a lávek, přičemž celkové náklady na výstavbu 6 mostů, 2 lávek a 3 přejezdů dosáhnou částky 11,5 mil. Kč.

Úprava této části toku je důležitá především pro obyvatele města v horní části toku Lačnovského potoka, neboť ti byli, přes realizovaná opatření na zachycení vody v krajině, doposud ohroženi v případě déletrvajících intenzivních srážek a především při jarním tání sněhu.

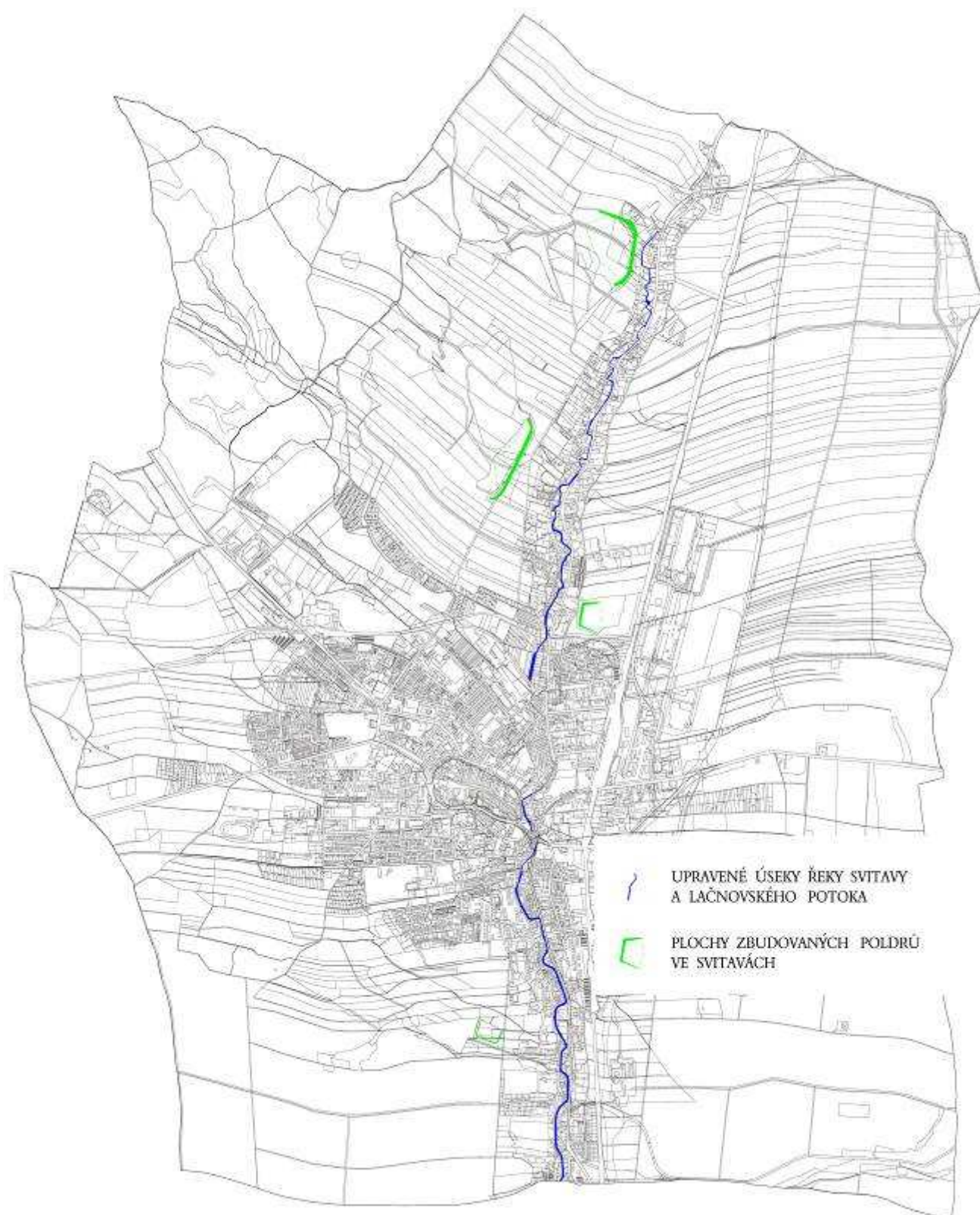
Vzhledem k obtížné koordinaci úpravy Lačnovského potoka je nutné poděkovat zástupcům s.p. Zemědělská vodohospodářská správa.

Obtížnější situace je v přípravě na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Svitavský dolní po Komenského náměstí, zahrnuje rovněž zkapacitnění koryta řeky a mostů a lávek. Městu Svitavy se na své náklady podařilo nejprve v roce 2006 zajistit příslib financování a v roce 2008 i vydání územního rozhodnutí. V roce 2009 byla dokončena dokumentace ke stavebnímu povolení na rekonstrukci mostů a lávek. Pro vlastní realizaci této akce je nutné zajistit zpracování projektové dokumentace ke stavebnímu povolení a dále vydání stavebního povolení. Počátkem roku 2010 bylo vydáno rozhodnutí o prodloužení územního rozhodnutí. Současný odhad nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek činí 80 mil. Kč.

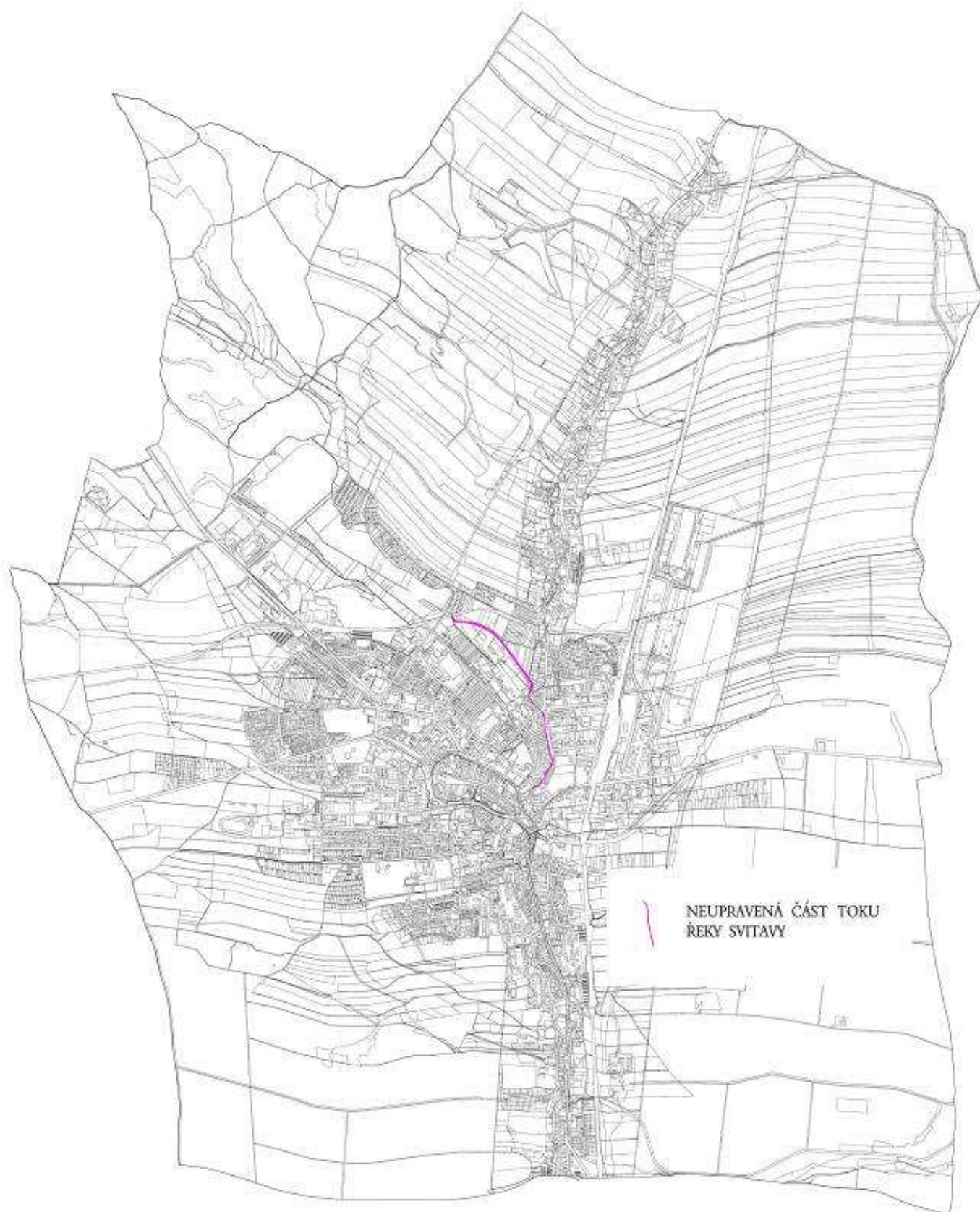
O možnosti realizace tohoto úseku bude jednáno se správcem toku, kterým je Povodí Moravy s.p.

Na obrázku 2.1 jsou uvedeny upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných poldrů. Doposud neupravená část toku řeky Svitavy je uvedena na obrázku 2.2.

Obr. 2.1. Upravené úseky řeky Svitavy a Lačnovského potoka a plochy zbudovaných poldrů ve Svitavách

Obr. 2.2 Neupravená část toku řeky Svitavy ve Svitavách

2.1.2 VÝDAJE NA PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2009 jsou uvedeny v tab. 2.2.1.

Tab. 2.2.1 Prostředky vynaložené na protipovodňové opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2009

rok	investiční akce	náklady (v tis. Kč vč. DPH)	investor
1999	Obnova retenční schopnosti rybníka Rosnička	10.500	město Svitavy
1999-2000	I. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od ul. U Tří Dvorů po světelnou křižovatku)		
	- příprava území na Komenského náměstí (demolice školy a její přemístění na ul. Kijevskou), přeložky inženýrských sítí, lávky	8.500	město Svitavy
	- výstavba kanalizace	4.000	VODA A SPORT s.r.o.
	- přeložka koryta řeky Svitavy, zkapacitnění koryta, přeložky inženýrských sítí	20.000	Povodí Moravy s.p.
2000-2001	Výstavba suchého poldru v Moravském Lačnově	4.500	město Svitavy
2004-2005	II. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od světelné křižovatky po obec Hradec nad Svitavou)		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	14.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta řeky Svitavy, výstavba ochranných zídek, přeložky inženýrských sítí	40.000	Povodí Moravy s.p.
	I. etapa protipovodňových opatření na Lačnovském potoce		
	- rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	7.000	město Svitavy
- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka v délce 1,2 km od soutoku s řekou Svitavou, výstavba dvou suchých poldrů, přeložky inženýrských sítí, výkupy pozemků	35.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.	
2006	- projektové dokumentace a studie na III. etapu řeky Svitavy	368	město Svitavy
	- manipulační řády pro poldry v majetku města		

2007	- projekt na protipovodňová a protieroční opatření ORP Svitavy	500	Pardubický kraj
2008	- projekt na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	1.392	Město Svitavy
	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	5.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2009	- Projekt zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	28.190	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
	- Lačnovský potok (mosty, lávky)	6.225	Město Svitavy
Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2009		185.175	

Zdroj: OŽP MěÚ SY

2.2 PITNÁ VODA

2.2.1 ZPRÁVA O STAVU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2009

Skupinový vodovod Svitavy byl v roce 2009 provozován dle schváleného provozního řádu. Aktualizované údaje o majetkové a provozní evidenci byly do konce února 2009 předány na odbor životního prostředí MÚ Svitavy.

Zásobování vodou obcí Svitavy, Koclířov, Hřebeč, Kamenná Horka, Vendolí, Ostrý Kámen, Karle, Javorník zůstalo beze změny včetně možnosti dotace vodovodu obce Kukle z vodovodní sítě Javorníka. V roce 2009 byly využívány zdroje Olomoucká a Čtyřicet Lánů. Podrobné informace o množství a kvalitě jsou uvedeny v tabulce 2.2.1.1.

Tab. 2.2.1.1 Informace o množství a kvalitě využití zdrojů pitné vody pro zásobování obcí Skupinového vodovodu Svitavy v roce 2009

Prameniště – lokalita (zdroj)	Zvodeň	Vydatnost (l/s)	Povolený odběr *) (l/s ; m ³ /rok)	Výroba za rok 2009 (m ³ /rok)	Průměr NO ₃ za rok 2009 (mg/l)
Čtyřicet Lánů (SV1-2)	střední turon	60	60 ; 900.000	371.653	47,0
Čtyřicet Lánů (SV3)	spodní turon	12	12 ; 900.000	308.381	12,5
Olomoucká (S1-3)	střední turon	65	65 ; 950.000	145.854	44
Olomoucká (S4)	spodní turon	28	28 ; 950.000	511.836	2,2

Zdroj: VHOS a.s.

Pozn. *) Povolené množství odběru podzemní vody za rok je v tabulce uvedeno dle rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány.

Kontrola kvality vody byla zajišťována rozborů dle schváleného „Programu kontroly jakosti pitných vod na rok 2009“ na základě požadavků zák. č. 471/2005 o ochraně veřejného zdraví. Průměrná kvalita vody přepočtená podle čerpaného množství byla 20,83 mg/l dusičnanů, což představuje nárůst oproti předcházejícímu roku o cca 1,6 mg/l. Přitom je z prameniště Lány dodávána voda v průměrné kvalitě 29,9 mg/l dusičnanů a z prameniště Olomoucká 11,5 mg/l. Hygienické zabezpečení pitné vody chlorem bylo zajišťováno průběžně automatickým dávkováním v závislosti na čerpaném množství.

Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty po jednotlivých obcích za rok 2009 jsou uvedeny v tabulce 2.2.1.2.

Tab. 2.2.1.2 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2009

Skupinový vodovod Svitavy 2009	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Svitavy	1.118.640	936.643	21.100	181.997	16,27%	14,38%
Vendolí	72.629	59.949	800	12.680	17,46%	16,36%
O. Kámen, Karle	31.025	25.145	600	5.880	18,95%	17,02%
Javorník	24.724	20.938	150	3.786	15,31%	14,71%
Koclířov	60.613	39.009	600	21.604	35,64%	34,65%
Kamenná Horka	27.179	15.665	500	11.514	42,36%	40,52%
Hřebeč	2.914	1.811	50	1.103	37,85%	36,14%
Celkem	1.337.724	1.099.160	23.800	238.564	17,83%	16,05%

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2009 se fakturace zvýšila oproti roku 2008 o 105.667 m³. Při současném mírném zvýšení výroby vody o 23.915 m³ se ztráty vody oproti předcházejícímu roku snížily o 6,55 %. Navýšení fakturace vody je dáno především dofakturací pitné vody na celém skupinovém vodovodu z důvodu přechodu provozování na nového provozovatele. S tím je samozřejmě spojeno uváděné snížení ztrát vody.

Pro srovnání uvádíme v tabulce 2.2.1.3. údaje o výrobě vody, fakturace, vlastní spotřeby a ztrát po jednotlivých obcích za rok 2008.

Tab. 2.2.1.3 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2008

Skupinový vodovod Svitavy	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Svitavy	1.101.457	857.701	20.800	243.756	22,13%	20,24%
Vendolí	61.102	48.377	1.750	12.725	20,83%	17,96%
O. Kámen, Karle	28.364	22.761	700	5.603	19,75%	17,29%
Javorník	29.974	16.560	550	13.414	44,75%	42,92%
Koclířov	59.422	33.522	2.350	25.900	43,59%	39,63%
Kamenná Horka	30.559	12.998	2.100	17.561	57,47%	50,59%
Hřebeč	2.931	1.574	50	1.357	46,30%	44,59%
Celkem	1.313.809	993.493	28.300	320.316	24,38%	22,23%

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Tabulka 2.2.1.4. ukazuje porovnání výroby, fakturace a ztrát za roky 2000 – 2009.

Tab. 2.2.1.4 Výroba, fakturace a ztráty za roky 2000-2009

Rok	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Ztráty (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
2000	1.789.000	1.086.391	702.609	27.852	39,27%	37,72%
2001	1.684.092	1.106.460	577.632	24.970	34,30%	32,82%
2002	1.652.871	1.100.500	552.371	15.880	33,42%	32,46%
2003	1.648.029	1.078.496	569.533	17.180	34,56%	33,52%
2004	1.320.663	1.030.984	289.679	3.600	21,93%	21,66%
2005	1.362.274	1.004.868	357.406	20.890	26,24%	24,70%
2006	1.370.120	1.018.824	351.296	13.900	25,64%	24,63%
2007	1.382.996	1.023.759	359.237	15.750	25,98%	24,84%
2008	1.313.809	993.493	28.300	320.316	24,38%	22,23%
2009	1.337.724	1.099.160	23.800	238.564	17,83%	16,05%

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2009 byly odstraněny na skupinovém vodovodu Svitavy v členění po obcích následující poruchy:

Tab. 2.2.1.5 Poruchy na SVS odstraněné v roce 2009

Obec \ Poruchy 2009	Hlavní řady		Vodovodní přípojky	Armatury
	Lomy	Hrdla		
Svitavy	13	1	22	5
Koclířov	3	0	2	0
Kamenná Horka	2	0	0	0
Hřebeč	0	0	0	0
Javorník	0	0	1	1
Vendolí	8	1	3	0
Ostrý Kámen	0	0	0	0
Karle	0	0	0	0
Celkem	26	2	28	6

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2009 bylo odstraněno o 5 ks poruch více.

Provozovatel tímto prohlašuje, že provoz byl zajištěn v souladu se zákony a VH předpisy a nedošlo k porušení článku V. odst. 12 smlouvy o nájmu a provozování vodovodu ze dne 15. 11. 2004.

K 31. 12. 2009 byl provoz skupinového vodovodu Svitavy předán firmou VHOS, a.s. novému provozovateli.

2.2.2 KVALITA PITNÉ VODY

Hodnocení kvality pitné vody je souborem mnoha ukazatelů a hodnocení. Na základě provedených měření provozovatele (a.s. VHOS Moravská Třebová) i OHS Svitavy je pitná voda ve vodovodní

síti ve Svitavách ve velmi dobré kvalitě. Údaje o kvalitě pitné vody jsou uvedeny v tabulce 2.2.2.1. Jedná se o výtah z kompletních rozborů prováděných provozovatelem vodovodu s tím, že jsou uvedeny údaje u stanovení prováděných pětkrát a vícekrát ročně.

Tab. 2.2.2.1 Kvalita pitné vody ve veřejném vodovodu ve Svitavách v roce 2009

Ukazatel	jednotky	aritm. průměr	geometr. průměr	max.	min.	počet stanovení	Hodn. ukazatele jakosti pitné vody
antimon	mg/l	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	5	NMH-0,005
arsen	mg/l	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	5	NMH-0,01
bór	mg/l	0,004		0,02	<0,02	5	NMH-1
chrom	mg/l	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	5	NMH-0,05
hliník	mg/l	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	5	MH-0,2
kadmium	mg/l	<0,0005	<0,0005	<0,0005	<0,0005	5	NMH-0,005
měď	mg/l	0,002		0,01	<0,005	5	NMH-1
nikl	mg/l	0,001		0,003	<0,002	5	NMH-0,02
olovo	mg/l	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	5	NMH-0,01
rtuť	mg/l	<0,0002	<0,0002	<0,0002	<0,0002	5	NMH-0,001
selen	mg/l	0,0008		0,002	<0,001	5	NMH-0,01
sodík	mg/l	1,7	1,652	2	1,2	5	MH-200
abioseston-tripton	%	2,4	2,221	3	1	5	MH-10
počet organismů	jedinici/ml	0	0	0	0	5	MH-50
živé organismy	jedinici/ml	0	0	0	0	5	MH-0
amonné ionty	mg/l	<0,07	<0,07	<0,07	<0,07	25	MH-0,50
barva	mg Pt/l	<5	<5	<5	<5	25	MH-20
bromičnany	mg/l	<0,0025	<0,0025	<0,0025	<0,0025	5	NMH-0,01
CHSK Mn	mg/l	0,09		0,46	<0,10	25	MH-3
chloridy	mg/l	15,74	15,16	21,1	<5	25	MH-100
chuť	stupeň			3	0	26	MH
dusičnany	mg/l	25,82	22,80	35	2,1	25	NMH-50
dusitany	mg/l	<0,04	<0,04	<0,04	<0,04	25	NMH-0,5
fluoridy	mg/l	0,06		0,1	<0,1	5	NMH-1,5
hořčík	mg/l	5,43	5,13	8,2	<2	5	DH 20-30
konduktivita	mS/m	50,66	50,55	55,5	42,5	25	MH-125
kyanidy celkové	mg/l	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	5	NMH-0,05
mangan	mg/l	0,04		0,05	<0,01	5	MH-0,05
pach	stupeň			3	0	26	MH
reakce vody		7,58	7,58	7,78	7,58	25	MH 6,5-9,5
sírany	mg/l	41,65	41,12	50,5	27,3	25	MH-250
teplota	°C	8,4	8,57	11,5	7	25	
tvrdost celková	mmol/l	2,60	2,60	2,88	2,27	25	DH 2-3,5
vápník	mg/l	89,4	88,94	103	77,7	5	DH 40-80
volný chlór	mg/l	0,05	0,04	0,13	0,02	26	MH-0,3
zákal	ZF	<1	<1	<1	<1	25	MH-5
železo	mg/l	0,08		0,99	<0,05	27	MH-0,2
enterokoky	KTJ/100ml	0		0	0	25	NMH-0
escherichia coli	KTJ/100ml	0		0	0	25	NMH-0
koliformní bakterie	KTJ/100ml	0		0	0	25	MH-0
mikroorganismy 22°C	KTJ/1ml	2		28	0	25	MH-200

mikroorganismy 36 ⁰ C	KTJ/1ml	1		14	0	25	MH-20
trichlorethen	ug/l	<0,400	<0,400	<0,400	<0,400	5	NMH-10
tetrachlorethen	ug/l	<0,800	<0,800	<0,800	<0,800	5	NMH-10
1,2-dichlorethan	ug/l	<0,300	<0,300	<0,300	<0,300	5	NMH-3
benzen	ug/l	<0,100	<0,100	<0,100	<0,100	5	NMH-1
benzo(a)pyren	ug/l	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	5	NMH-0,01
chloroform	ug/l	<0,800	<0,800	<0,800	<0,800	5	MH-30
suma PAU	ug/l	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	5	NMH-0,1
suma trihalomethany	mg/l	<0,0015	<0,0015	<0,0015	<0,0015	5	NMH-100
celk.objem. aktivita alfa	Bq/l	<0,05		<0,01	<0,09	5	SH-0,2
celk.objem.aktivita beta	Bq/l	<0,06	<0,06	<0,06	<0,06	5	SH-0,5

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Vysvětlivky:

- výpočty označené tučně byly počítány ručně - hodnoty pod mez stanovitelnosti např. <0,007 byly při tomto výpočtu brány jako 0
- ²²²Rn ... objemová aktivita radonu 222
- NMH ... nejvyšší mezní hodnota
- MH ... mezní hodnota
- DH ... doporučená hodnota
- SH ... směrná hodnota

Pozn.: Tvrdost vody je v tabulce uvedena v jednotkách mmol/l. Pro přepočítání na stupně německé je třeba příslušné hodnoty vynásobit koeficientem 5,6.

2.2.3. OPATŘENÍ NA ZLEPŠENÍ KVALITY PITNÉ VODY A DOSTAVBA SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY II. ETAPA

Skupinový vodovod Svitavy již od svého vzniku v roce 1994 řeší problémy s vysokým obsahem dusičnanů v pitné vodě. Obsah dusičnanů se totiž dlouhodobě pohyboval pod hranicí 50 mg/l.

Jako jediné možné řešení pro splnění této potřeby je:

1. zbudování dvou zdrojů pitné vody ze spodnoturonské zvodně v prameništi Olomoucká a Lány ve Svitavách
2. propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány ve Svitavách výtláčným vodovodním řadem.

V roce 2005 byla dokončena výstavba nových dvou zdrojů pitné vody ze spodnoturonské zvodně v prameništi Olomoucká a Lány. Jejich realizací je umožněno využívat pitnou vodu z hloubky cca 200m, která vykazuje minimální obsah dusičnanů.

Doposud využívané zdroje pitné vody ze spodnoturonské zvodně v obou prameništích obsahují přibližně 4x vyšší obsah dusičnanů. Zdroje z vrchního turonu (Kostelní Luka) byly odstaveny již v minulosti, neboť obsah dusičnanů překročil 60 mg/l.

Jihozápadně od Svitav byl v minulosti, přibližně v roce 1990, proveden průzkumný vrt, jehož snahou bylo ověřit možnost získání kvalitnější pitné vody. Tento pokus, jehož investorem byl bývalý s.p. VČVAK, nebyl úspěšný neboť obsah dusičnanů dosahoval hodnoty 44,6-49,6 mg/l. Po získání vodohospodářského majetku byly v období 1994-1996 provedeny další rozborů vod z tohoto zdroje, přičemž obsah dusičnanů dosahoval hodnot 33,5-37,5 mg/l. Vzhledem k obsahu

dusičnanů z využívaných zdrojů, které v roce 1996 dosahovaly 48,2 mg/l zvažoval svazek možné zprovoznění zdroje Lánský rybník. S ohledem na zvýšený obsah látek PCE a TCE však bylo od využití upuštěno. Přesto je zcela zásadní poznatek, že tyto látky neohrožují zdroje pitné vody v prameništi Olomoucká a Lány, a to jak ve středním, tak i spodním turonu. Důvodem jsou geologické podmínky podloží, které jednotlivé zvodně oddělují.

Vzhledem k limitním hodnotám obsahu dusičnanů v pitné vodě byl proto svazkem připraven projekt na zbudování zdrojů pitné vody ze spodnoturonské zvodně ve stávajících prameništích Olomoucká a Lány. Ty byly zbudovány v roce 2005 v rámci investiční akce „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy“. Pro zásobování obyvatelstva a ostatních odběratelů jsou plně využívány od roku 2007. Za období 2007-2009 byl ověřen trvale nízký obsah dusičnanů.

Nově zbudované zdroje pitné vody ze spodnoturonské zvodně však nepostačují k pokrytí celkové potřeby odběratelů. Proto dochází k mísení vody z jednotlivých zvodní, přičemž průměrná kvalita vody přepočtená podle čerpaného množství v roce 2010 činila 20,83 mg/l dusičnanů.

Zásadním problémem při zásobování obyvatel a ostatních odběratelů v obcích sdružených ve svazku je skutečnost, že se pitná voda z obou pramenišť nemísí v jednom vodojemu, ale v oddělených vodojemech umístěných u jednotlivých zdrojů pitné vody. Odběratelé tak využívají pitnou vodu s velmi rozdílným obsahem dusičnanů.

Z prameniště Lány je dodávaná voda v průměrné kvalitě 29,9 mg/l dusičnanů. Touto vodou je zásobeno cca 12.150 obyvatel (jižní část Svitav, obec Kamenná Horka, Karle a Vendolí).

Z prameniště Olomoucká je dodávaná voda v průměrné kvalitě 11,5 mg/l dusičnanů. Touto vodou je zásobeno cca 8.000 obyvatel (severní část Svitav, obec Javorník a Koclířov).

Pro odstranění disproporce v zásobování obyvatelstva a ostatních odběratelů pitnou vodou byla po vyhodnocení odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně zahájena příprava na zbudování dalších dvou zbudování dvou zdrojů pitné vody ze spodnoturonské zvodně v prameništi Olomoucká a Lány ve Svitavách a v propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány ve Svitavách výtlačným vodovodním řadem.

Základním záměrem je zajistit odběr pitné vody ze spodnoturonské zvodně, která vykazuje minimální obsah dusičnanů. Pro využití tohoto záměru je však nezbytné zajistit převod jímané vody z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány. Z tohoto vodojemu je zásobována většina odběratelů v rámci obcí skupinového vodovodu. Na druhou stranu je vodojem zásobován pitnou vodou ze spodního turonu o poloviční vydatnosti, než je tomu v prameništi Olomoucká.

Zbudování nových zdrojů pitné vody a propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány bylo připravováno jako jedna společná investiční akce pod názvem „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy“, přičemž se měla skládat z následujících objektů:

- SO 01 – průzkumně – jímací vrt v prameništi Olomoucká
- SO 02 – průzkumně – jímací vrt v prameništi Lány
- SO 03 – monitorovací vrt v Moravském Lačnově
- SO 04 – monitorovací vrt v Koclířově
- SO 05 – výtlačný řad Olomoucká – Lány.

V průběhu přípravy projektové dokumentace k územnímu řízení na tuto akci se bohužel nepodařilo dohodnout umístění výtlačného řadu s vlastníky pozemků. Z tohoto důvodu byla projektová dokumentace rozdělena následovně:

1. SO 01-04 ... vrty
2. SO 05 ..... výtlačný řad.

Projekt byl tedy připravován odděleně. Následným opakovaným jednáním s vlastníky pozemků se nakonec podařilo zajistit vydání územního rozhodnutí na obě akce, přičemž tato rozhodnutí nabyla právní moci:

- 12.4.2008 ... SO 01-04 (vrty)
- 4.3.2009 ..... SO 05 (výtlačný řad).

Skupinový vodovod Svitavy podal dne 29.1.2009 žádost o podporu z MZe ČR na zbudování průzkumně-jímacích a monitorovacích vrtů (SO 01-04). V průběhu posouzení žádosti byla žádost omezena na zbudování průzkumně-jímacích vrtů v prameništi Olomoucká a Lány (SO 01-02).

Svazek však byl nucen poskytovatele podpory požádat o odklad k podání „Žádosti o evidenci akce, Žádosti o registraci akce a o poskytnutí státní finanční podpory“. Hlavním důvodem je skutečnost, že plánované využití nových zdrojů pitné vody ze spodnoturonské zvodně v prameništi Olomoucká a Lány ve Svitavách, je vázáno na dokončení rebalance zásob podzemních vod v našem regionu. Toto posouzení připravuje pro vybrané regiony České republiky Česká geologická služba. Předpoklad získání závěrů pro oblast Svitav a Březové nad Svitavou je 1. pololetí roku 2011. Z tohoto důvodu je naplánováno zbudování nových zdrojů pitné vody, který připravuje dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy, posunout na období 2011-2012.

Po podání žádosti na zbudování nových zdrojů pitné vody a zajištění územního rozhodnutí na výstavbu výtlačného vodovodního řadu z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány byla v listopadu 2009 podána v rámci 13. výzvy OPŽP žádost o podporu na akci pod názvem „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu Svitavy II. etapa - Výtlačný řad z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány“. Žádost byla akceptována a v současné době probíhá další posouzení, které rozhodne o tom, zda bude podpora přiznána či nikoliv.

Jiná možná technická řešení, jako je přivedení pitné vody z vysokomýtské synklinály (u obce Chmelík) a technologické odstraňování dusičnanů, jsou finančně i technicky náročné a v porovnání s navrženým řešením neefektivní.

2.3 ODPADNÍ VODA

2.3.1 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE

2.3.1.1 PŘEHLED ČINNOSTÍ NA KANALIZACI

Kanalizace byla v roce 2009 provozována v souladu s provozním řádem kanalizace a kanalizačním řádem města Svitav.

O stavu kanalizace je majitel provozovatelem průběžně informován. Průběžně jsou prováděny kamerové prohlídky. Protokoly z těchto prohlídek, včetně vyhodnocení stavu kanalizace, jsou archivovány na ČOV Svitavy. Považujeme za nutné zdůraznit, že pravidelné kamerové prohlídky přispívají nejen k zachycení aktuálního stavu potrubí, ale v praxi znamenají i prevenci proti případným haváriím na kanalizační síti.

Z provozních prostředků bylo v roce 2009 řešeno odstranění havárie na ul. Edvarda Beneše a Havlíčkova čp. 16 (propadení komunikace).

Z prostředků nájemného byla provedena rekonstrukce jednotné kanalizace v ul. Chelčického, Alešova, Švabinského a Mánesova (III. Etapa plánu rekonstrukcí a oprav městské kanalizace).

V průběhu roku byla prováděna běžná údržba tj. kontrola, čištění a drobné opravy kanalizace v souladu s provozním řádem kanalizace. Průběžně bylo zajišťováno čištění a údržba tlakovými vozy VHOS, a.s.

Počet hlášených poruch na kanalizačních přípojkách za rok 2009 ve Svitavách je 106. Celkový počet poruch /zásahů/ na veřejné kanalizaci byl 9. Všechny poruchy byly včas odstraněny, nedošlo ke škodám na majetku.

Z prostředků nájemného bude v roce 2010 provedena dokončena rekonstrukce kanalizace v ul. Olbrachtova, rekonstrukce kanalizace v ul. Havlíčkova a Radiměřská.

Z prostředků nájemného bude dále provedena pravidelná plošná deratizace.

2.3.1.2 PODTLAKOVÁ KANALIZACE – LAČNOV

V roce 2009 nedošlo k žádným závažnějším poruchám a událostem na podtlakové kanalizaci.

2.3.2 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

2.3.2.1 PROVOZ ČOV V ROCE 2009

Provoz ČOV byl v roce 2009 zabezpečován v souladu s:

- Provozním řádem ČOV (schválen OŽP MěÚ Svitavy dne 18.2.2004, platnost není omezena)
- podmínkami vodoprávního povolení k vypouštění vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje dne 5.12.2007, platnost do 31.12.2010.

Z hlediska dalšího provozování ČOV je v současné době prioritou vytvoření podmínek pro dosažení zpřísněných požadavků na kvalitu vypouštěných vod. Tyto požadavky jsou stanoveny NV č. 61/2003 Sb. a jeho novelou - NV č. 229/2007 Sb., které je platné od 1.10.2007. V květnu 2008 byla zpracována projektová dokumentace pro stavební povolení „Intenzifikace ČOV Svitavy“ (EKOEKO s.r.o. České Budějovice). Přípravovaná akce řeší především vybavení ČOV technologií pro zajištění zvýšeného odstraňování dusíku a fosforu. Jedná se o komplexní intenzifikaci ČOV zahrnující i rekonstrukci stavebních konstrukcí a výměnu strojního zařízení, které je na hranici morální i fyzické životnosti, rekonstrukci kalové koncovky, včetně hygienizace kalu, a plynového hospodářství. Dále budou provedeny zásahy a úpravy pro optimalizaci provozních nákladů na elektrickou a tepelnou energii a stavební úpravy zaměřené na dodržení stavebních, hygienických a bezpečnostních předpisů.

Stavební povolení bylo vydáno rozhodnutím OŽPZ Pardubického kraje ze dne 27.8.2008. Tímto rozhodnutím bylo současně povoleno vypouštění odpadních vod pro období výstavby, zkušebního provozu a pro období trvalého provozu ČOV. Toto povolení je platné 2 roky od nabytí právní moci rozhodnutí (nabytí právní moci 19.09.2008).

2.3.2.2 CHEMICKO-TECHNOLOGICKÉ HODNOCENÍ PROVOZU ČOV

Hodnoty množství odpadních vod za rok 2009 jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.1.

Tab. 2.3.2.1 Měsíční průtoky na ČOV v roce 2009

měsíc	1/09	2/09	3/09	4/09	5/09	6/09
m ³ /měs.	129.218	150.257	263.041	117.539	131.883	143.522

měsíc	7/09	8/09	9/09	10/09	11/09	12/09
m ³ /měs.	137.688	114.856	92.883	155.819	122.366	129.201

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Tab. 2.3.2.2 Srovnání skutečných průtoků na ČOV s projektovanými parametry

		skutečnost 2009	projekt
Q _{roční}	m ³ /rok	1.688.273	2.056.775
Q ₂₄	m ³ /den	4.625	5.635
Q _{prům}	l/s	53,5	65,2

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V rámci plánované provozní kontroly byly odebírány směšné 24 hod. vzorky typu C na přítoku a odtoku z ČOV (26 vzorků).

Tab. 2.3.2.3 Výsledky 24 hod. směšných vzorků na ČOV v roce 2009

Ukazatel		Přítok (mg/l)	Odtok (mg/l)	Účinnost (%)
BSK₅	prům.	155	1,4	99,1
	min.	43	<2	
	max.	250	4	
CHSK_{Cr}	prům.	390	21	94,6
	min.	129	13	
	max.	704	31	
NL	prům.	158	4,5	97,2
	min.	48	2	
	max.	384	12	
N-NH₄	prům.	32,2	1,1	96,6
	min.	8,9	0,07	
	max.	57,8	8,7	
N_{anorg.}	prům.	32,6	12,4	59,5
	min.	9,1	5,2	
	max.	48,5	19,7	
Nc	prům.	42,7	13,9	67,4
	min.	12,0	4,2	
	max.	63,4	25,1	
Pc	prům.	4,9	0,9	81,6
	min.	1,6	0,26	
	max.	8,0	1,6	

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.3 HODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

a) porovnání výsledků s povolením k vypouštění z ČOV

V tabulce 2.3.2.4 jsou porovnány výsledky rozborů 24 hod. směsných vzorků odebíraných na odtoku z ČOV v roce 2009 s limity „p“ tj. přípustnými koncentracemi, které jsou stanoveny platným povolením.

Tab. 2.3.2.4 Porovnání výsledků směsných vzorků s emisními limity („p“) v roce 2009 na ČOV

Ukazatel	„p“ mg/l	naměřené hodnoty* mg/l
CHSK _{Cr}	80	31
BSK ₅	17	4
NL	20	12
N _{anorg.}	20	12,4
P _{celk}	2	0,9

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

* naměřené hodnoty – jedná se o nejvyšší hodnoty naměřené v období 01-12/2009, vyjma ukazatelů P_{celk} a N_{anorg.}, kde se jedná o průměr za období 01-12/2009 (limitní hodnoty těchto ukazatelů jsou stanoveny jako průměr za posledních 12 měsíců).

Překročení přípustné koncentrace (limit „p“) ani maximální koncentrace (limit „m“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění.

b) srovnání s projektovanými parametry

Vstupní parametry projektované při poslední intenzifikaci pro výhledový stav 28.500 EO jsou porovnány s aktuální bilancí znečištění na přítoku do ČOV v roce 2009.

Tab. 2.3.2.5 Srovnání projektovaných parametrů na ČOV se skutečnými hodnotami za rok 2009

Ukazatel	Projektované parametry		Současný stav	
	mg/l	kg/den	mg/l	kg/den
BSK ₅	302	1.702	155	717
CHSK _{Cr}	622	3.508	390	1.804
NL	251	1.415	158	731
N-NH ₄	32,9	185,5	32,2	148,9
Pc	9,1	51,3	4,9	22,7

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Ze srovnání je zřejmé, že z hlediska současného množství znečištění přiváděných odpadních vod je kapacita ČOV dostačující, a to se začnou rezervou.

c) porovnání s limity zpoplatnění dle z.č. 254/2001 Sb.

Poplatky za znečištění obsažené ve vypouštěných odpadních vodách se platí v případě, že jsou překročeny současně koncentrační a hmotnostní limity zpoplatnění stanovené zákonem č. 254/2001 Sb.

V tabulce 2.3.2.6. jsou uvedeny průměrné roční koncentrace znečištění dosažené v roce 2009 a koncentrační limity zpoplatnění.

Tab. 2.3.2.6 Srovnání průměrných ročních koncentrací na ČOV s koncentračními limity zpoplatnění

Ukazatel	Roční prům.hodnoty mg/l	Koncentrační limity mg/l
CHSK _{Cr}	21	40
NL	4,5	30
RAS	405	1.200
N _{anorg.}	12,4	20
P _{celk}	0,9	3
AOX	0,04	0,2
Hg	<0,0003	0,002
Cd	<0,001	0,01

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Z vyhodnocení vyplývá, že v současné době není zpoplatněno znečištění obsažené ve vypouštěných vodách.

2.3.2.4 VÝVOJ KVALITY PŘIVÁDĚNÉHO A VYPOUŠTĚNÉHO ZNEČIŠTĚNÍ V LETECH 1997 – 2009

Pro srovnání kvality přiváděného a vypouštěného znečištění v delším časovém úseku uvádíme průměrné roční hodnoty zjištěné v letech 1999 – 2009.

Tab. 2.3.2.7 Kvalita přiváděného znečištění

Přítok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BSK ₅	285	277	193	169	159,6	140	140	132	136	172	155
CHSK _{Cr}	596	555	439	414,6	374	359	363	366	355	432	390
NL	258	164	200	195,2	181,9	156	181	160	126	197	158
N-NH ₄	32,8	28	21,9	21,7	29,6	29,5	30,4	31,1	32,5	32,4	32,2
N _{anorg.}	-	-	-	22,7	32,1	28,3	31,0	32,1	31,8	32,5	32,6
Pc	8,5	6,8	5,6	6,2	6	5,9	4,9	4,8	5,0	5,2	4,9

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Tab. 2.3.2.8 Kvalita vypouštěného znečištění

Odtok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BSK ₅	5,4	7,9	3,3	4,3	2,2	2,7	2,4	2,7	1,4	1,5	1,4
CHSK _{Cr}	34,8	30,5	28,6	31,4	27	24	21	22	23	22	21
NL	5,8	6,7	9,9	8,8	5,4	6	4	5	4	4	4,5
N-NH ₄	0,35	1,2	1,3	1,2	3,3	3	0,9	2,7	0,8	0,4	1,1
N _{anorg.}	-	-	-	20,2	17,0	15,0	16,1	14,1	14,2	13,9	12,4
Pc	2,2	2,6	1,7	2,1	1,9	1,5	1,3	1,1	0,9	0,9	0,9

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Hodnoty jsou uvedeny v mg/l.

2.3.2.5 SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Údaje o spotřebě elektrické energie a přepočet nákladovosti na m³ vyčištěné vody a odstraněného BSK za rok 2009 na ČOV Svitavy jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.9

Tab. 2.3.2.9 Spotřeba elektrické energie na ČOV v roce 2009

kWh	835.172	Kč	1.935.000
kWh/m ³ vyčišť. vody	0,49	Kč/m ³ vyčišť. vody	1,15
KWh/ kg odstraněného BSK ₅	3,21	Kč/kg odstraněného BSK ₅	7,44

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.6 KALOVÉ, ODPADOVÉ A PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Produkce kalu

Údaje o produkci kalu na ČOV Svitavy za rok 2009 jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.10

Tab. 2.3.2.10 Produkce kalu v roce 2009

Surový kal + přebytečný	15.364m ³ /rok + 42,1 m ³ /den
Odvodněný kal	1.444 t (cca 19 % sušiny)

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2009 byly veškeré produkované odvodněné kaly předávány smluvnímu odběrateli – fa Brepa s.r.o. Dolní Břežany.

V průběhu roku 2009 byla kvalita produkováných kalů ověřena 4 rozborů pro stanovení obsahu živin a rizikových prvků.

Výsledky rozborů jsou uvedeny v následující tabulce, včetně porovnání s limity ČSN 46 5735 pro využití kalů jako suroviny do kompostů a s limity vyhl. MŽP č. 382/2001 Sb., která stanovuje podmínky pro použití upravených kalů na zemědělské půdě.

Tab. 2.3.2.11 *Produkované odvodněné kaly na ČOV Svitavy v roce 2009*

Ukazatel	Jednotka	Naměřené hodnoty				ČSN 46 5735 „Průmyslové komposty“	Vyhl. MŽP č. 382/2001Sb
		06.02.09	23.05.09	21.08.09	07.11.09		
pH	-	8,1	7,9	6,9	7,6	-	-
sušina	%	19,39	11,45	26,68	21,88	-	-
ztráta žíháním	obsah v suš. (%)	63,03	55,11	53,46	64,38	-	-
K	obsah v suš. (%)	0,21	0,35	0,33	0,25	-	-
P	obsah v suš. (%)	3,16	2,59	2,66	2,24	-	-
N	obsah v suš. (%)	6,60	5,18	4,59	3,95	-	-
Ca	obsah v suš. (%)	4,83	3,0	3,62	2,42	-	-
Mg	obsah v suš. (%)	0,35	0,48	0,40	0,27	-	-
As	mg/kg suš.	5,03	8,86	9,92	4,64	50	30
Cd	mg/kg suš.	1,34	1,13	1,29	1,28	13	5
Cr	mg/kg suš.	37,3	45,8	54,8	22,5	1.000	200
Cu	mg/kg suš.	197	217	218	221	1.200	500
Hg	mg/kg suš.	1,4	4,88	1,63	1,77	10	4
Ni	mg/kg suš.	26,3	21,2	27,6	26,7	200	100
Pb	mg/kg suš.	22,5	40,9	35,7	25,7	500	200
Zn	mg/kg suš.	1.063	1.246	1.199	1.199	3.000	2.500
PCB	mg/kg suš.	<0,01	<0,02	0,23	0,15	-	0,6
AOX	mg/kg suš.	391	331	374	356	-	500
Ter. kolif. bakt.	KTJ/1g	640.000	490.000	77	7.950	-	-
Enterokoky	KTJ/1g	190.000	710.000	330	1.000	-	-
Salmonella		negativní	negativní	negativní	negativní	-	-

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Vysvětlivka: AOX ... absorbované organické halogeny

Výsledky potvrzují, že jsou trvale plněny požadavky stanovené pro suroviny do kompostů.

2.3.2.7 NAKLÁDÁNÍ S DALŠÍMI ODPADY

Údaje o produkci odpadů na ČOV za rok 2009 jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.12

Tab. 2.3.2.12 *Nakládání s dalšími odpady*

Odpady	Množství	Způsob likvidace
Produkované odpady odpad z lapáku písku	40,88 t/rok	skládování
Shrabky z česlí	48,2 t/rok	skládování
Odpad přijatý ke zneškodnění odpady ze septiků a jímek	2.071,5 m ³ /rok	jako odpadní voda

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2009 bylo na ČOV přijato 2.071 m³ odpadních vod z bezodtokových jímek a septiků.

V objemu přijatých odpadních vod z jímek a septiků došlo v posledních letech k výraznému nárůstu.

Příjem a čištění předmětných odpadních vod bylo prováděno v souladu s interním předpisem provozovatele, který je schválen majitelem.

2.3.2.8 PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Údaje o plynovém a olejovém hospodářství jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.13

Tab. 2.3.2.13 Plynové a olejové hospodářství na ČOV

Produkce bioplynu	143.617 m ³
Spáleno v kotelně	118.861 m ³
Spáleno hořákem zbytkového plynu	24.756 m ³
Spotřeba LTO	8.501 kg
Spotřeba zemního plynu	9.418 m ³

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.9 PROVOZ ČOV Z HLEDISKA PLATNÝCH PŘEDPISŮ

Kontrola provozu ČOV ČIŽP OI Brno

Dne 19.03.2009 provedla ČIŽP OI Brno kontrolu provozu ČOV Svitavy. Revizí nebyly zjištěny žádné závady a nedostatky, které by byly hodnoceny jako porušení povinností a nebylo prokázáno nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

V roce 2009 byly stanoveny pro ČOV Svitavy zálohy na poplatky ve výši 200.000,- Kč. Vyúčtování poplatků za rok 2009 nebylo v době zpracování roční zprávy k dispozici, předpokládaná částka činí 168.827,- Kč.

V roce 2010 budou placeny poplatky pouze za objem vypouštěných vod (znečištění nebude zpoplatněno – viz tab. 2.3.2.6) zálohy na poplatky byly stanoveny v celkové výši 190.000,- Kč.

Výhled

V návaznosti na výše uvedené skutečnosti je možné specifikovat opatření, jejichž realizace je v roce 2010 prioritní jak z hlediska požadavků legislativy, tak i s ohledem na řádný a efektivní provoz ČOV a kanalizace:

- realizace opatření na kanalizační síti v souladu s plánem rekonstrukcí a oprav městské kanalizace
- realizace rekonstrukce ČOV – dosažení kvality odpadních vod vypouštěných z ČOV v souladu s NV č. 61/2003 Sb. Předpoklad zahájení prací – počátek 3. čtvrtletí 2010.

2.4 TRANSFORMACE VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY MĚSTA SVITAVY, SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY A S.R.O VODA A SPORT

Zastupitelstvo města Svitavy schválilo na svém jednání dne 23. dubna 2008 záměr zřízení společnosti Vodárenská Svitavy s.r.o. tak, aby od 1.1.2010 v souladu s platnými právními předpisy a podmínkami přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007-2013 (dále jen „OPŽP“) provozovala vodovod, kanalizaci a ČOV.

Cílem tohoto procesu byla možnost čerpat finanční prostředky na realizaci vodohospodářských projektů v rámci OPŽP. To se podařilo, neboť město Svitavy obdrželo příslib na získání dotace ve výši 111,7 mil. Kč na rekonstrukci městské čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“). V roce 2009 byla podána žádost o podporu z OPŽP na výstavbu výtlačného vodovodního řadu z prameniště Olomoucká do vodojemu Lány. Na plánovanou rekonstrukci kanalizací vak bohužel nebude možné v našem případě podat žádost o podporu z OPŽP.

V následujícím přehledu je uveden přehled základních kroků provedených k zahájení činnosti obecní provozní společnosti Vodárenská Svitavy s.r.o.:

- 24.9.2008 zastupitelstvo města Svitavy rozhodlo o založení společnosti Vodárenská Svitavy
- 13. října 2008 byla společnost Vodárenská Svitavy s.r.o. zapsána do živnostenského rejstříku a 30. října 2008 do obchodního rejstříku
- od května do října 2009 proběhla rekonstrukce provozní budovy ČOV pro vlastní provozní zázemí nového provozovatele
- od května 2009 probíhaly postupné kroky pro technické vybavení a personální zabezpečení nového provozovatele
- v srpnu 2009 vydal Krajský úřad Pardubického kraje společnosti Vodárenská Svitavy s.r.o. povolení k provozování, rozhodnutí nabylo právní moci 11. září 2009
- 16.9.2009 byla zahájena činnost Zákaznického centra ve Fabrice
- v září 2009 proběhla instalace programu fakturace vodného a stočného, došlo k převodu dat od VHOS a.s. k celkovému počtu 4.209 odběrných míst. Proces převodu dat se potýkal s řadou problémů způsobených nekompatibilitou obou systémů a ne zcela vřelým postojem minulého provozovatele
- 6.10.2009 byla uzavřena Smlouva o provozu vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu mezi městem Svitavy, Skupinovým vodovodem Svitavy a VODA A SPORT s.r.o. na straně jedné a společností Vodárenská Svitavy s.r.o. jako provozovatelem na straně druhé
- v září a říjnu 2009 byly uzavřeny pracovní smlouvy s pracovníky ekonomického úseku a pracovníky stávajícího provozovatele, kteří přešli do s.r.o. Vodárenská Svitavy s nástupem od 1.1.2010. V současné době pracuje ve společnosti 23 zaměstnanců
- od října 2009 probíhala distribuce dotazníků k ověření dat od odběratelů. Celkem bylo k 31.12.2010 doručeno cca 4.209 dotazníků. Zároveň došlo k uzavírání smluv s odběrateli. Ke konci roku 2009 bylo uzavřeno cca 2 500 smluv, s částí odběratelů (cca 860) byl dohodnut termín podpisu smlouvy v Zákaznickém centru. Počet uzavřených smluv k 31.5.2010 byl 4.163. Skutečný počet odběrných míst je 4.358. Z tohoto počtu nemá uzavřenou smlouvu „pouze“ 195 odběratelů
- od 1.1.2010 zajišťuje společnost Vodárenská Svitavy s.r.o. provoz vodovodů a kanalizací ve Svitavách a vodovodu ve Svitavách a v ostatních obcích sdružených ve svazku obcí Skupinový vodovod Svitavy, tj. v Javorníku, Kamenné Horce, Karli, Koclířově a Vendolí.

V tabulce 2.4.1 jsou uvedeny transformační náklady města Svitavy a společnosti Vodárenská Svitavy s.r.o. na transformaci vodárenské infrastruktury a zajištění provozování od 1.1.2010 obecní

provozní společností. V přehledu nejsou uvedeny náklady za poradenství, které hradil svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy a VODA A SPORT s.r.o.

Tab. 2.4.1. Transformační náklady města Svitavy a Vodárenská Svitavy s.r.o. v období 2008-2009

Rok	Výše nákladů (v tis. Kč bez DPH)	Účel využití	Zdroj
2008	200	založení s.r.o. Vodárenská Svitavy	město Svitavy
2009	1.121.097	uhrazené prostředky na personální a technické zajištění činnosti nového provozovatele - počítače - program fakturace - převod dat - kancelářské vybavení a materiál - mzdy, odvody SP a ZP - akontace a splátky úvěrů na nákup tlakového vozu, cisterny a vozidel techniků - přímý nákup techniky (traktor, vlečka, přívěsy, nářadí, ...) - daňové a právní poradenství - nájem kanceláří ve Fabrice	Vodárenská Svitavy s.r.o. (úvěr, BÚ)
2009	2.359.566	náklady na rekonstrukci provozní budovy ČOV pro zázemí nového provozovatele	město Svitavy
2009	232.479	poradenská činnost	město Svitavy
3.713.342		Celkové náklady za období 2008-2009	

Zdroj: Vodárenská Svitavy s.r.o.

2.5 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2009

2.5.1 STANOVENÍ VÝŠE CENY VODNÉHO A STOČNÉHO NA ROK 2010

Důvodová zpráva:

Členská chůze Skupinového vodovodu Svitavy, valná hromada s.r.o. VODA A SPORT a rada města schválily v listopadu a prosinci loňského roku zvýšení ceny vodného a stočného od 1. ledna 2010 o částku 8,08 Kč vč. DPH. Důvodem pro zvýšení bylo navýšení objemu nájemného na financování vodohospodářských investic a narovnání ceny vodného a stočného, neboť závazkem VHOS a.s. na zachování ceny na období 2004-2010 byly prakticky zmrazeny výdaje na provoz vodovodu a kanalizace. Vzhledem k inflaci i nárůstu cen stavebních prací, materiálu a služeb tak docházelo k reálnému snižování výdajů na provoz vodovodů.

Z připravovaných vodohospodářských investic je to především akce „Intenzifikace ČOV Svitavy“. Zvlášť závažná je potřeba pokrytí propadu snížení dotace ve výši 26,2 mil. Kč na spolufinancování této akce. Z nájemného jsou pak hrazeny další výdaje na zajištění postupné rekonstrukce vodovodních a kanalizačních řadů a další opatření na zlepšení kvality pitné vody, kterým je plánované propojení prameniště Olomoucká a Lány.

Detailní přehled navýšení je uveden v následujícím přehledu:

- vodné celkem ... 2,94 Kč/m³
  - z toho:
    - 0,69 Kč/m³ ... zvýšení nájemného pro další obnovu a rozvoj vodovodu
    - 2,26 Kč/m³ ... zvýšení prostředků na provoz vodovodu
- stočné celkem ... 5,14 Kč/m³
  - z toho:
    - 2,47 Kč/m³ ... zvýšení nájemného pro další obnovu a rozvoj kanalizace a ČOV
    - 2,67 Kč/m³ ... zvýšení prostředků na provoz kanalizace a ČOV

Průměrná roční spotřeba na jednoho obyvatele je přibližně 37 m³. Při uvedeném zvýšení tak jeden obyvateľ ve Svitavách zaplatí za vodné a stočné v roce 2010 průměrně částku ve výši cca 2.220 Kč (59,95 Kč/m³ x 37 m³), proti výdajům cca 1.920 Kč v roce 2009 (51,87 Kč/m³ x 37 m³). Navýšení bude v tomto případě činit 300,- Kč/rok.

Přes uvedené navýšení ceny bude cena roku 2010 ve Svitavách pod průměrem České republiky. Ve srovnání s řadou měst nebude dosahovat ani ceny roku 2009. Samotná výše ceny však není zcela vypovídající o toku finančních prostředků do provozu, údržby, obnovy a rozvoji infrastrukturního majetku vodovodu a kanalizace, natož o zisku, který se v případě zahraničních vlastníků přirozeně odvádí mimo tento systém.

Platná cena vodného a stočného pro rok 2010 shodná pro obyvatelstvo a ostatní odběratele je uvedena v tabulce 2.4.1.

Tab. 2.4.1 Platná cena vodného a stočného pro rok 2010

Cena	Cena v Kč/m ³		
	vodné	stočné	celkem
bez DPH	26,25	28,25	54,50
s DPH	28,875	31,075	59,95

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

V tabulkách 2.4.2 až 2.4.4 je uveden vývoj ceny vodného a stočného v období 1994 až 2010 v členění za obyvatelstvo a ostatní odběratele. Do roku 2000 byly ceny pro tyto odběratele rozdílné.

Tab. 2.4.2 Vývoj ceny vodného a stočného pro obyvatelstvo ve Svitavách v období 1994 – 2000 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	7,35	7,77	7,99	9,00	10,55	11,66	13,86
Stočné	6,09	8,82	9,00	10,05	11,13	12,02	15,12
Vodné+Stočné	13,44	16,59	16,99	19,05	21,68	23,68	28,98

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

Tab. 2.4.3 Vývoj ceny vodného a stočného pro ostatní odběratele ve Svitavách v období 1994 – 2010 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Vodné	10,5	1,55	13,23	14,28	15,54	15,75	15,75
Stočné	9,45	12,60	14,75	16,85	17,12	18,74	18,64
Vodné+Stočné	19,95	24,15	27,98	31,13	32,66	34,49	34,39

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

Tab.2.4.4 Cena vodného a stočného 2001 - 2010 (od roku 2001 jsou ceny shodné pro obyvatele a ostatní odběratele)

Rok	2001	2002	2003	2004	2005
Vodné	16,25	18,97	20,25	21,40	21,40
Stočné	18,65	19,63	21,00	21,50	21,50
Vodné+Stočné	34,90	38,60	41,25	42,90	42,90

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Vodné	21,40	22,40	24,70	25,93	28,88
Stočné	21,50	22,60	24,70	25,93	31,08
Vodné+Stočné	42,90	45,00	49,40	51,86	59,95

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

2.6 RYBÁŘSKÉ LÍSTKY

Podle zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství, vydávalo město Svitavy, jako obec s rozšířenou působností rybářské lístky. V tabulce 2.5.1 je uveden počet vydaných rybářských lístků MěÚ ve Svitavách v roce 2009.

Tab. 2.5.1 Počet vydaných rybářských lístků v roce 2009

Doba	Cena	Poloviční	Normální
Desetiletý	250 Kč *) / 500 Kč	1	39
Tříletý	100 Kč *) / 200 Kč	2	60
Roční	50 Kč *) / 100 Kč	9	5
Celkem		116	

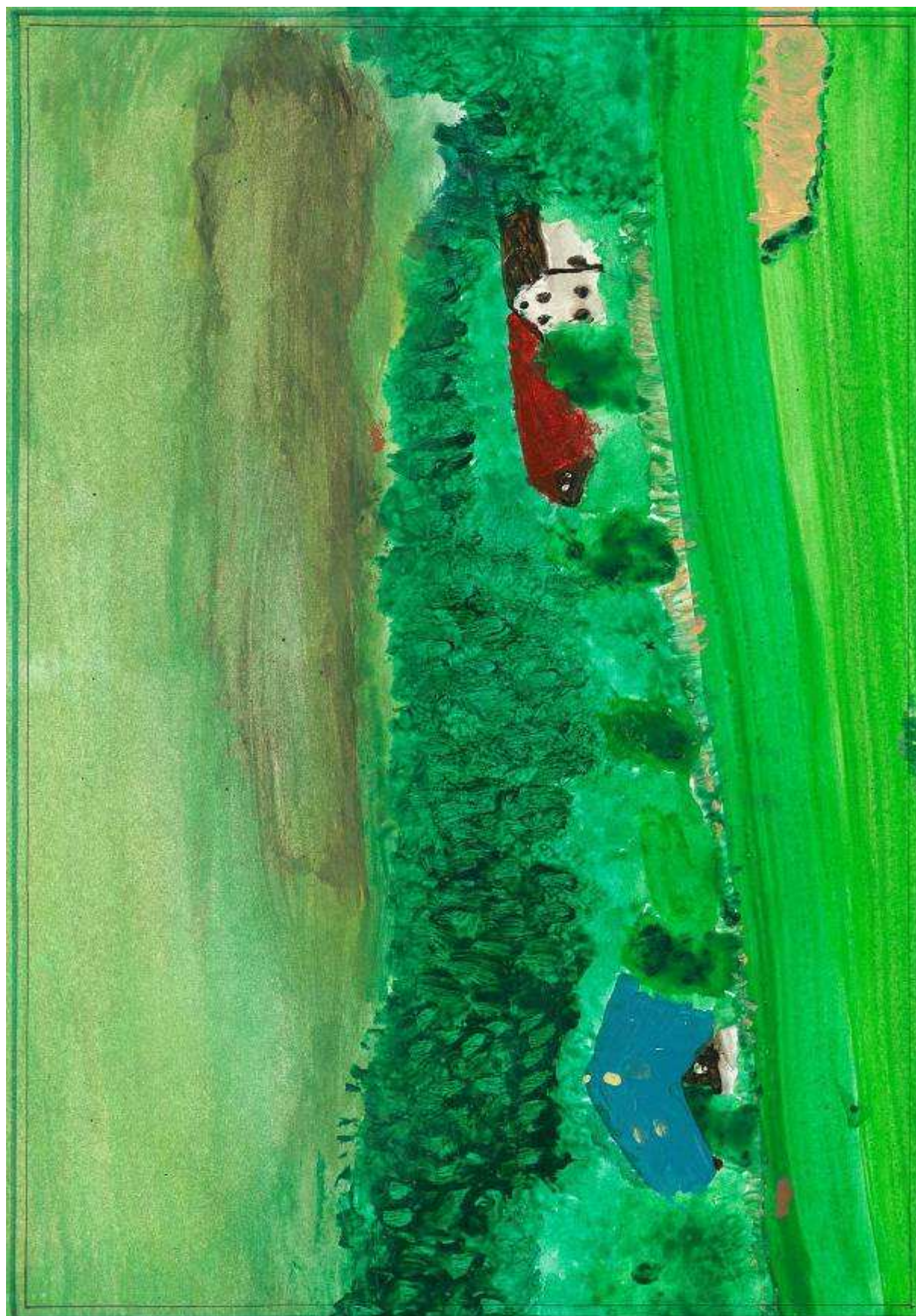
Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: *) poloviční dětský nebo rybářská stráž

2.7 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2009

V roce 2009 navštívilo krytý plavecký bazén 56.853 návštěvníků. Ve druhé polovině roku skončila řada firem a především zdravotní pojišťovny, již neplatily svým pojištěncům vstupné. To se odrazilo i v počtech návštěvníků. Svitavský bazén je postaven jako plavecký, a proto jej navštěvují především kondiční a sportovní plavci.

Koupaliště je využíváno jen ve slunečných dnech a v roce 2009 jej navštívilo 8.359 platících osob.

„Ekoznámka 2010“ – 1. místo v kategorii Krajina

Nikola Strachoňová, ZŠ T. G. Masaryka

3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

3.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES

Podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obce povolují kácení dřevin rostoucích mimo les. Dále jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů nebo kácení dřevin z důvodů pěstebních či zdravotních.

Ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin mohou v souladu s ust. § 9 zákona č. 114/1992 Sb. uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu a následnou péči o vysazené dřeviny ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé jejich pokácením. Pro tyto účely vedou obce přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu. Přehled výsledků žádostí o povolení kácení a stanovení náhradní výsadeb ve Svitavách v letech 2004 – 2009 je uveden v tabulce 3.1.1.

Kácení dřevin může být rovněž prováděno při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů (s účinností od 1. 12. 2009 pouze při správě vodních toků a v ochranném pásmu zařízení elektrizační a plynárenské soustavy při provozování těchto soustav) a z důvodů pěstebních a zdravotních, není-li zákonem č. 114/1992 Sb. stanoveno jinak, což se dle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. předem oznamuje orgánu ochrany přírody. V roce 2009 byly z těchto důvodů káceny stromy a keřové porosty podél vodotečí a v ochranném pásmu elektrizačních soustav.

Tab. 3.1.1 Přehled žádostí o povolení kácení dřevin a náhradních výsadeb v letech 2003 – 2009

Přehled žádostí	Povoleno kácení stromů	Povoleno kácení keřů (m ²)	Zamítnuto kácení stromů	Stanovená náhradní výsadba
2003	402	632	17	513 stromů 1.490 keřů
2004	358	1.547	12	450 stromů 1.206 keřů
2005	291	2.345	12 stromů 28 m ² keřů	339 stromů 2.489 keřů
2006	289	1.227	13 stromů 18 m ² keřů	260 stromů 1.786 keřů
2007	531	2.355	16	815 stromů 550 keřů
2008	213	999	12	171 stromů 2.785 keřů
2009	260	425,5	14	217 stromů 129 keřů

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: údaje za rok 2004 zahrnují i kácení v rámci protipovodňových opatření - výstavby poldrů v Moravském Lačnově, za rok 2007 - 2009 kácení v rámci odlesnění pozemků v průmyslové zóně, realizace protipovodňových opatření v Moravském Lačnově – II. etapa a rekonstrukce stadionu Míru

3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELENĚ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2009

3.2.1 PÉČE O VEŘEJNOU ZELENĚ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2009

Obecně:

Veřejná zeleň ve Svitavách se dělí do následujících skupin:

1. veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, ve správě Technických služeb města Svitav
2. veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, bez údržby
3. veřejná zeleň v majetku a péči jiných subjektů (např. v okolí supermarketů PLUS, BILLA, HYPERNOVA, LIDL, okolí Sportovní haly Na Střelnici, koupaliště, čerpací stanice, doprovodná zeleň vodních toků, vodních ploch, některých komunikací apod.).

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách čítá cca 80 ha, přičemž z této rozlohy je cca 56 ha pravidelně udržováno TSMS. Na pravidelné údržbě zeleně ve správě TSMS se podílejí dvě dodavatelské firmy a zaměstnanci TSMS. Jednotlivé plochy veřejné zeleně jsou dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do 5 intenzitních tříd údržby (1. IT nejvyšší stupeň údržby – parky, frekventované plochy v centru města, 2. IT – obytné soubory, sídliště, doprovodná zeleň komunikací, 3. IT – méně frekventované plochy, 4. a 5. IT – plochy na okrajích města a plochy, jejichž funkce ve veřejné zeleni umožňuje minimální údržbu). Toto zařazení vychází z dokumentu *Pasport veřejné zeleně ve Svitavách*. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně je prováděna dle *Projektu péstebních opatření v systému veřejné zeleně ve Svitavách* a dle nejnovějších poznatků v oblasti péče o zeď.

Nejvýznamnějším počinem loňského roku z pohledu zeleně byla bezesporu rekonstrukce parku a pěší zóny na Wolkerově aleji. Vyznaná plocha v centru města získala zcela novou podobu a svým provedením nyní poskytuje výborné podmínky pro odpočinek a relaxaci.

Zeleň v extravilánu se rozšířila o alej stromů podél zcela nové komunikace Záhumenní, kterou v katastru Moravský Lačnov vybudoval stát prostřednictvím Pozemkového úřadu.

Péči o veřejnou zeď ve Svitavách lze obecně shrnout do následujících bloků:

1. údržba travnatých ploch (56 ha - jarní úklid (v omezené míře), kosení, mulčování extenzivních ploch, úklid spadného listí, u vybraných ploch pak chemické odplevelení, zálivka, hnojení, válcování a provzdušňování
2. ošetřování dřevin (cca 4.500 stromů, 3,5 km živých plotů, několik tisíc keřů – nevidováno) - zejména bezpečnostní a zdravotní řez stromů, asanace stromů (v roce 2009 káceno 70 stromů a 33 keřů), tvarování živých plotů, ošetřování volně rostoucích keřů, chemické ošetřování (např. proti lalokonosci v pěnišnicích v parku, proti bekyni zlatořitné na lípách, proti mandelince kalinové na kalinách v parku apod.), zmlazování vymrzlých nebo stárnoucích keřů
3. výsadby stromů a keřů - v roce 2009 bylo vysazeno 27 stromů, zcela nové sadové úpravy byly městem Svitavy založeny na ul. Lánská, k dílčím zlepšením došlo na několika místech ve městě, např. u kavárny v parku J. Palacha
4. údržba záhonů růží (3 km) odstranění ochrany před mrazem – odkopčení, jarní řez, odplevelování v průběhu sezóny, odstraňování odkvetlých částí, zřízení ochrany před mrazem - nakopčení

5. údržba záhonů letniček, trvalek a cibulovin (336 m², 36 ks okvětníků mobil. zeleně) – výsadba květin, okopávání a pletí, zálivka
6. intenzivní údržba nově založených a významných sadových úprav (např. nám. Míru, ul. Nerudova, Pod věží, kruhový objezd, ul. Purkyňova, Olbrachtova, Na Vějíři, T. G. Masaryka, Kapitána Jaroše, Lačnovská, Komenského náměstí, ČSA, Družstevní, Bratří Čapků, Revoluční, Svitavská, J. Skácela, Větrná, Multifunkční centrum Fabrika, V zahrádkách apod., kavárna) – ošetřování dřevin, trvalek, přihnojování, odplevelování, zálivka
7. intenzivní údržba parku Jana Palacha (2,52 ha) – hnojení, zálivka, chemické odplevelování, jarní hrabání, kosení trávníku, úklid spadeneho listí, péče o trvalkové záhony, řez, hnojení, odplevelování a zálivka dřevin, údržba technických prvků (lavičky, odpadkové koše, pítka, lávky, komunikace)
8. provozování a údržba vodozařízení - fontána, kašna Sv. Floriána a pítka na nám. Míru) – v provozu od dubna do října. Mimo provoz jsou již několik let vodotrysky na Kostelním náměstí a na ul. T. G. Masaryka. Na vodozařízeních byly v r. 2009 provedeny úpravy, jejichž smyslem je snížení spotřeby el. proudu a vody. Např. pítka v centru náměstí bylo osazeno nášlapným tlačítkem, noční provoz kašny a fontány byl omezen.
9. provozování suchých retenčních nádrží ve Svitavách - Lánech a v Lačnově – pravidelné kontroly, kosení
10. údržba a opravy dětských hřišť (35 lokalit) – výměny písku v pískovištích, nátěry a opravy prvků, komplexní oprava hřiště Marie Pujmanové, dílčí vylepšení některých hřišť a sportovišť – např. Dimitrovova, Okružní.

3.2.2 ZHODNOCENÍ STAVU ZELENĚ

Za nejvýznamnější událost roku 2009 považujeme dokončení hodnocení stromů v rámci projektu Hodnocení provozní bezpečnosti stromů ve Svitavách. Spuštěním tohoto projektu jsme před několika lety zahájili systémové sledování stavu nejdůležitější složky veřejné zeleně, kterými stromy bezesporu jsou. Přínos systémového sledování, hodnocení a ošetřování stromů je patrný při každých větších poryvech větru – škody způsobené stromy nebo přímé škody na porostech byly v porovnání s okolními městy poměrně malé.

Byly zahájeny kroky, vedoucí k podání žádosti o dotaci z operačního programu životního prostředí, ze které by bylo možné hradit kácení nevyhovujících stromů, ošetření stromů a výsadba nových.

Dlouhodobě také dochází k úbytku zelených ploch ve městě obecně (netýká se jen veřejné zeleně, ale i pozemků privátních). K úbytku vegetačních ploch dochází při výstavbách velkých prodejen, parkovišť apod. Dochází tak ke změně mikroklimatu ve městě a tím ke zvyšování prašnosti, teploty ve městě a snižování vlhkosti, což jsou jevy, které se negativně projevují na zdraví obyvatel.

3.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělský půdní fond (ZPF), jež tvoří základní přírodní bohatství naší země, je nejen nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu, ale je zároveň jednou z hlavních složek životního prostředí. Tvoří jej pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty (dříve označované jako louky a pastviny) a půda dočasně neobdělávaná, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována.

Ochrana zemědělského půdního fondu (ZPF) se řídí zákonem ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, v platném znění a vyhláškou č. 13/1994 Sb. Orgány ochrany ZPF jsou, mimo jiné i pověřené obecní úřady.

MěÚ ve Svitavách má na základě zákona č. 314/2002 Sb. a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. postavení pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností.

Z tohoto důvodu vykonává MěÚ Svitavy mimo jiné i výkon státní správy v oblasti ochrany ZPF pro 28 obcí okresu Svitavy.

Od 1. 1. 2003 v rámci reformy státní správy došlo k rozšíření správního obvodu o katastry obce Karle (k.ú. Karle a k.ú. Ostrý Kámen).

Podle § 14 zák. č. 334/1992 Sb. má pověřený obecní úřad a podle § 15 obecní úřad s rozšířenou působností při ochraně ZPF následující působnost (pouze výběr):

- rozhoduje o pochybnostech o tom, že jde o součásti ZPF,
- uděluje souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací a vodních cest v rámci svého správního obvodu,
- ukládá změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- uděluje souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu,
- ukládá odstranění závad zjištěných při kontrolní a dozorové činnosti,
- uděluje souhlasy k návrhům regulačních plánů nebo k návrhu územně plánovacích podkladů, které vycházejí ze schválených ÚPO,
- uděluje souhlas k odnětí půdy do 1 ha. Současně stanoví podmínky pro zajištění ochrany ZPF, schválí plán rekultivace, popř. stanoví zvláštní režim jeho provádění a dále vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány obvody za odnětí půdy ze ZPF,
- vydává rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze ZPF,
- ukládá pokuty.

Ten, v jehož zájmu byl vydán souhlas k odnětí půdy ze ZPF, je ve vymezených případech povinen zaplatit odvody, a to ve výši stanovené dle přílohy zákona o ochraně ZPF: část odvodů ve výši 40 % je příjem rozpočtu obce (v jejím kat. území k odnětí půdy ze ZPF, došlo) použitelným jen pro zlepšení životního prostředí v obci a pro ochranu a obnovu přírody a krajiny. V roce 1999 došlo k novelizaci zák. č. 334/1992 Sb., kdy asi nejdůležitější změnou pro občany byla výjimka z platby odvodů, v případě odnětí půdy pro stavby pro bydlení na plochách určených k tomuto účelu schváleným územním plánem obce nebo regulačním plánem vždy mimo zastavěné území obce. V roce 2009 bylo městským úřadem v rámci celého správního obvodu vydáno 45 souhlasů s trvalým odnětím půdy ze ZPF. Další 2 žádosti, jejichž záměr přesahoval výměru 1 ha, byly postoupeny Krajskému úřadu Pardubického kraje. Přehled výše odvodů pro město Svitavy v letech 2000– 2009 je uveden v tabulce 3.3.1.

Tab. 3.3.1 Příjem města Svitavy za odvody ZPF v letech 1995 – 2009

Rok	Příjem (v Kč)
1995	54.696
1996	130.290
1997	367.067
1998	431.616
1999	57.472
2000	180.384
2001	190.396

2002	232.318
2003	107.293
2004	16.427
2005	929.451
2006	117.939
2007	388.008
2008	1.479
2009	615.399

Zdroj: OŽP MěÚ SY

3.4 MĚSTSKÉ LESY

Rok 2009 byl prvním rokem nového lesního hospodářského plánu, platného pro období let 2009 – 2018. V tomto decenniu se začalo hospodařit na výměře 126,78 ha lesních pozemků.

Členění lesních pozemků v majetku města s uvedením výměry je uvedeno v tabulce 3.4.1.

Tab. 3.4.1. Přehled ploch (údaje v ha)

Katastr	Porostní půda	Bezlesí	Lesní pozemky	Jiné pozemky	Celkem PUPFL*)	Ostatní pozemky
Svitavy–předměstí	64,35	0,60	64,95	0,11	65,06	0,00
Moravský Lačnov	28,88	0,49	29,37	0,03	29,40	0,00
Čtyřicet Lánů	32,11	0,05	32,16	0,07	32,23	0,09
Celkem	125,34	1,14	126,48	0,21	126,69	0,09

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) Pozn.: PUPFL ... pozemek určený k plnění funkcí lesa

Celková zásoba lesních porostů dle lesního hospodářského plánu (dále jen „LHP“) je 29.516 m³b.k. („bez kůry“), z toho celková zásoba jehličnanů je 27.004 m³b.k. Průměrná zásoba na 1 ha činí 235 m³b.k. Průměrná zásoba mýtních porostů je 439 m³b.k.

Mýtní těžba stanovená LHP na decennium je max. 6.326 m³b.k. Předmýtní těžba stanovená na decennium je 2.404 m³b.k. Maximální celková výše těžeb na LHC je tedy 8.730 m³b.k.

Minimální plošný rozsah výchovných zásahů v porostech do 40 let věku činí 38,98 ha, z toho 7,31 ha probírek a 31,67 ha prořezávek.

Poslední suchá léta příznivě ovlivňují stav kůrovce. Zvýšený výskyt byl zaznamenán především v části u Rybníka, u Kamenné Horky a ve Vodárně. Důvodem může být také blízkost manipulačního skladu Wotan Forest, a.s. Stav je celoročně monitorován a provádí se aktivní ochrana formou feromonových lapačů s okamžitou likvidací kůrovcových ohnisek.

V roce 2009 nenastala žádná větší kalamita a větrná smršť, která zlikvidovala část lesa u Mikulče, minula městské lesy doslova o vlásek.

Protože rok 2008 byl spíše ve znamení nahodilých těžeb a starší vysazené paseky již nebylo nutné vylepšovat, došlo k tomu, že se jarní zalesnění 2009 nemuselo provádět na žádných plochách. Tímto došlo také k ovlivnění kladného hospodářského výsledku a v dalších letech se samozřejmě náklady na obnovu opět promítnou do celkové bilance hospodaření.

Na počátku roku 2009 došlo také ke změně odborného lesního hospodáře, kdy tuto práci vykonává Obec Vendolí prostřednictvím svého OLH.

Ke konci roku 2009 došlo k převzetí lesních porostů o výměře zhruba 18,50 ha od Lesů České republiky, s.p. kdy se jednalo o vydání historického majetku Města Svitav.

Tab. 3.4.2. Výsledky hospodaření v lesích města Svitavy

	Výdaje (Kč vč. DPH)	Příjmy (Kč vč. DPH)
Odborný lesní hospodář, pěstební práce	379.638	-
Zisk z prodeje dřevní hmoty	-	723.798
Výsledek hospodaření		+ 344.160

Zdroj: OŽP, MěÚ SY

3.5 PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ

Zastupitelstvo města Svitavy pravidelně podporuje v rozpočtu města ošetřování významných stromů ve městě, které jsou ve vlastnictví občanů a právnických osob.

Příspěvek je přiznán přednostně na ošetření stromů, jejichž stav je možné charakterizovat jako rizikový. Příspěvek není poskytován na kácení stromů. Jednou z podmínek je, že ošetření musí provést odborná firma, neboť je nutné zajistit celou řadu prací od ošetření ran, odstranění suchých nebo poškozených větví, odlehčení koruny, izolaci vazeb korun apod. Tomu odpovídají i náklady na ošetření stromů, které ve většině případů vlastník stromů není ochoten nebo nemůže uhradit.

V rámci tohoto projektu byly v roce 2009 ošetřeny dva stromy, a to dub na ul. Hálkova a dub na ul. Erbenova.

Výběr zhotovitele prací provedl odbor životního prostředí MěÚ. O poskytnutí příspěvku či jeho zamítnutí rozhodla Ekologická komise rady města. Komise rozhodovala podle kritérií, kterými jsou význam daného stromu z hlediska městské zeleně, stupeň poškození a výše spoluúčasti vlastníka stromu.

Celková částka poskytnutá na ošetření významných stromů dosáhla v loňském roce výše 28.400 Kč.

3.6 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU

Účelem zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ochranou přírody a krajiny se rozumí péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a

jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Městský úřad Svitavy jako obecní úřad s rozšířenou působností vykonává kompetence dané zákonem o ochraně přírody a krajiny, a to zejména pro oblast obecné ochrany kam patří ochrana místních prvků územních systémů ekologické stability, významných krajinných prvků, ochrana rostlin a živočichů, kteří nespádají do kategorie ohrožený, silně nebo kriticky ohrožený druh, ochrana volně žijících ptáků, dřevin, krajinného rázu a přírodních parků. V kompetenci úřadu je i vyhlášení přechodně chráněných ploch a památných stromů, vydávání rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, uložení provedení biologického hodnocení, vedení výpisu z ústředního seznamu ochrany přírody, výkon státního dozoru v ochraně přírody a krajiny, ukládání pokut za přestupky a protiprávní jednání a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

3.6.1 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek.

Celkový počet registrovaných významných krajinných prvků na území Svitavska je 67.

V bezprostředním okolí Svitav se nacházejí tyto registrované významné krajinné prvky:

k.ú. Moravský Lačnov

- louka pod lesem severozápadně od lesa Boří, severně od pramene,
- písky severozápadně od rybníka Rosnička, jihovýchodně od Javornického lesa,

k.ú. Čtyřicet Lánů

- jižně exponovaná svažité louka nad silnicí mezi obcemi Kamenná Horka a Čtyřicet Lánů,

k.ú. Svitavy-předměstí

- vlhká louka jižně od Svitavského rybníka,

k.ú. Hradec nad Svitavou

- Na farském - suchá výslunná mez podél cesty západně od obce,
- suché slunné stráně v úvozu, severně a jižně exponované, západně od Dvořákovy rokle,
- suchá výslunná mez, louka a lom s rozptýlenými skupinami dřevin východně od obce, severně za strojní stanicí,
- východně exponovaná mez podél úvozu v části zarostlá dřevinami za stroj. stanicí navazující na intravilán obce,
- výslunné opukové meze západně exponované, částečně zarůstající náletovými dřevinami,
- suché meze pod lesem s travnatou cestou, jižně od obce, severozápadně od rybníčků,
- květnatá louka s jižně exponovanou mezí v části zarůstající dřevinami, v jižní části obce západně od rybníčků,
- suchá výslunná mez u lesa jižně exponovaná, částečně zarůstající keřovým patrem, v jižní části obce, západně u Šintlerova kopce,
- okraj lesa, přirozená louka pod cestou, v jižní části obce, jihovýchodně od rybníčků,
- výslunný okraj lesa, květnatá louka, v jižní části obce, jihovýchodně od rybníčků,

- výslunná stráž částečně zarůstající dřevinami, v jižní části obce u kóty 454 m,
- opuková stráž 500 m severovýchodně od motorestu u křižovatky silnic Svitavy-Březová-Hradec nad Svitavou, 150 m od ZD,
- stepní stráně mezi obcemi Hradec nad Svitavou a Kamenná Horka,

k.ú. Karle

- větrolam tvořený převážně lípou, s výskytem kruštíku širolistého v bylinném patru,
- opukový lom v Karli s výskytem hořečku brvitého,

k.ú. Koclířov

- U Statku – jižně exponovaná svažité louka s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- Lancovo údolí – východně exponovaná stráž částečně zarostlá náletem dřevin a s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- Na Houpačkách - jižně exponovaná svažité louka s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- Údolí Nad Rybníkem – mozaika květnatých stráň, zarostlých mezí a luk s remízky,
- Pod Hřebcovem – jižně exponovaná svažité louka s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- Lamačovo údolí – remízek křovin na jižně exponovaném svahu s výskytem teplomilných druhů rostlin na okrajích,
- K Vysokému Poli – východně exponovaná stráž částečně zarostlá náletem dřevin, s výskytem teplomilných druhů rostlin,

k.ú. Kukle

- louka u Kukle. Podmáčená louka vlevo od silnice v osadě Kukle a výskytem vzácných rostlin.

V průběhu loňského roku bylo provedeno kosení významných krajinných prvků v Pohledech a Rohozné. Finanční prostředky byly získány formou dotací z „Programu péče o krajinu“ Ministerstva životního prostředí. Bylo požádáno o poskytnutí finančních prostředků v celkové výši 62.037,- Kč.

3.6.2 ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Městský úřad, jakožto obecní úřad obce s rozšířenou působností, vede výpis z ústředního seznamu ochrany přírody ve svém správním obvodu. V ústředním seznamu jsou evidována zvláště chráněná území a památné stromy.

Na Svitavsku se nacházejí 2 přírodní rezervace. Přírodní rezervace je menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

Přírodní rezervace „Králova zahrada“ byla vyhlášena v roce 1994 k ochraně souboru zamokřených lesních ekosystémů s hojným výskytem bledule jarní. Lokalita je současně ukázkou přirozeného výskytu smrku a jeho ekologických podmínek v nižších polohách. Rezervace se nachází v katastrálním území Opatov v Čechách; její rozloha je 17,36 ha.

V roce 1994 byla vyhlášena přírodní památka „Psí kuchyně“ o rozloze 35,64 ha. V roce 1999 bylo toto maloplošné chráněné území rozšířeno o další území hodnotné z hlediska přírodovědného a lesnického, změněna kategorie ochrany na přírodní rezervaci a zvětšena rozloha území na 116,5 ha. Přírodní rezervace byla zřízena k ochraně zachovalých přírodě blízkých společenstev květnatých bučin s výskytem řady ohrožených a indikačních druhů rostlin a živočichů.

Do katastrálních území Koclířov a Moravská Kamenná Horka zasahuje ochranné pásmo další přírodní rezervace „Rohová“. Toto zvláště chráněné území bylo zřízeno v roce 1998 k ochraně zachovalých přirozených a polopřirozených porostů květnatých bučin a suťových lesů s výskytem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů na východních svazích Hřebečského hřbetu. Jde o ojedinělý geologicko-geomorfologický útvar – souvislý příkrý skalnatý svah představující východní okraj české křídové pánve. Přírodní rezervace se nachází v katastrálním území Boršov u Moravské Třebové, Dlouhá Loučka a Křenov. Rozloha území je 297 ha.

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami byl v roce 1996 zřízen přírodní park „Údolí Křetínky“. Přírodní park zahrnuje celá katastrální území obcí Hlásnice, Hartmanice, Předměstí, Svojanov, Starý Svojanov, Trpín a části katastrálních území obcí Bohuňov, Bystré u Poličky, Hamry, Rohozná, Stašov a Vítějeves na rozloze 5 570 ha.

Území je z krajinářského hlediska velmi zachovalou oblastí, představující bohatou skladbu různých typů biotopů. Hlavním krajinným prvkem je rozptýlená zeleň v podobě drobných remízků a mezí s liniovým společenstvím dřevin. I nadmořská výška svědčí o silné rozmanitosti tohoto území. Nejnižší položená oblast se nachází na hranicích přírodního parku u Horního Poříčí (389 m n.m.). Nejvýše položenými místy jsou Panský vrch u Trpína (700 m n.m.) a kóta 713 m n.m. v oblasti Kamence poblíž Nyklovic.

3.6.3 NATURA 2000

V dubnu roku 2005 byla přijata novela zákona č. 114/1992 Sb. Tato novela vytvořila legislativní předpoklad pro vytvoření evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

Ve správním území Městského úřadu Svitavy se nachází 3 evropsky významné lokality. Jedná se o lokalitu U Banínského viaduktu, která byla stanovena nařízením vlády č. 132/2005 Sb. jako součást národního seznamu evropsky významných lokalit. Předmětem ochrany je zvláště chráněný druh *Cypripedium calceolus* (střevíčník pantoflíček). Nařízením vlády č. 371/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 132/2005 Sb., kterým se stanoví národní seznam evropsky významných lokalit, v pozdějším znění, byl národní seznam doplněn o dvě evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) Hřebečský hřbet a Psí kuchyně. Převážná část EVL Hřebečský hřbet se nachází na území obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Moravská Třebová, na území naší ORP se nachází v k.ú. Dětrichov u Svitav, Koclířov a Moravská Kamenná Horka. EVL Psí kuchyně se rozkládá na území čtyř katastrů, tj. Janov u Litomyšle (ORP Litomyšl), k.ú. Mikuleč a Opatov v Čechách (ORP Svitavy) a Semanín (ORP Česká Třebová).

3.6.4 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny zajišťuje územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. V kompetenci Městského úřadu Svitavy je, dle zákona č. 114/1992 Sb., vymezení a hodnocení místního systému ÚSES. Ochrana systému ekologické

stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

Snahou odboru životního prostředí ve Svitavách je ekologická optimalizace a revitalizace urbanizovaných ploch veřejné zeleně v příměstské části města s cílem dosáhnout takového stavu, v níž plochy člověkem dosud narušených ekosystémů budou vyváženy vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a lokalit. Pro zabezpečení úspěšné realizace příměstské krajiny je nutné systémově napravovat negativní důsledky nepřiměřeně provedených zásahů vhodnou obnovou doprovodných porostů a ochranných pásů.

3.7 PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádné významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V našem správním obvodu bylo odborem životního prostředí v roce 1998 vyhlášeno 6 dřevin jako „památný strom“.

Po osmileté odmlce byl v roce 2006 vyhlášen jako sedmý v pořadí buk lesní rostoucí v parku Jana Palacha ve Svitavách. Tento památný strom patří svým věkem do kategorie památných stromů „čekatelů“. Pro své estetické působení tvarem koruny, habitu, malebností kmene a mohutností vzrůstu bude stromu dána možnost, aby se dožil svého plného působení, posléze i kmetského věku a mohl se tak stát němým svědkem naší současnosti pro budoucí pokolení.

V roce 2009 byla z podnětu Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, v jejíž působnosti je vedení ústředního seznamu ochrany přírody, provedena revize památných stromů, která byla zaměřena na revizi dokumentace, provedení venkovní kontroly a zjišťování potřebných údajů (měření, posouzení zdravotního stavu, doplnění souřadnic JTSK).

Na přelomu roku 2009 a 2010 byl vyhlášen osmý památný strom, tj. lípa velkolistá v obci Rozhraní (katastrální území Bradlné)

Lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), k.ú. Bradlné

Lokalita: u cesty v západní části obce Rozhraní směrem ke Študlovu

Obvod kmene: 585 cm

Poznámka: vzrostlá dominantní solitéra s mohutným kmenem

Výška: 22 m

Další památné stromy Svitavska jsou:

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Koclířov

Lokalita: intravilán obce u domu č.p. 188

Obvod kmene: 475 cm

Výška: 26 m

Poznámka: soliter mohutného vzrůstu

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Rozhraní

Lokalita: na okraji lesa u chalupy č.p. 50

Obvod kmene: 555 cm

Výška: 30 m

Poznámka: krásná solitera, významný krajino tvorný prvek. Větve ohnuté k zemi ve vzdálenosti až 12 m od kmene

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Svitavy – předměstí

Lokalita: park Jana Palacha ve Svitavách

Obvod kmene: 387 m

Výška: 24 m

Poznámka: Strom je krásnou dominantní solitérou s pravidelně zavětvenou, zdravou, vitální korunou. Okapová část koruny dosahuje téměř k povrchu půdy.

Lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), k.ú. Horáková Lhota

Lokalita: na počátku obce vlevo u silnice

Obvod kmene: 770 cm

Výška: 27 m

Poznámka: krásný habitus, obrovský kmen, pravidelně zavětvená koruna, strom zdravý, vitální

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), k.ú. Vendolí

Lokalita: pozemek při místní komunikaci 200 m od silnice směrem na Ostrý Kámen, intravilán obce

Obvod kmene: 720 cm

Výška: 17,5 m

Poznámka: pověst o lípě je zachována v kronice ukryté v báni věže místního kostela. V průběhu staletého růstu stromu došlo k odlomení velké části koruny; zbytek je tvořen 3 kmeny

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), k.ú. Vendolí

Lokalita: intravilán obce a hasičskou zbrojnicí

Obvod kmene: 800 cm

Výška: 25 m

Poznámka: jedná se o torzo mohutné lípy s velkou dutinou

Tis červený (*Taxus baccata*) zvaný „U Havlů“, k.ú. Sklené

Lokalita: intravilán obce u domu č.p. 25 za plotem (u silnice)

Obvod kmene: 340 cm

Výška: 14 m

Poznámka: zřejmě nejstarší tis v kraji

„Ekoznámka 2010“ – 1. místo v kategorii Odpady

Lukáš Duna, ZŠ Riegrova

4. ODPADY

4.1 NEPOVOLENÉ SKLÁDKY

Součástí odpadového hospodářství města tvoří vznik a likvidace nepovolených skládek. Tyto skládky se dříve nejčastěji vyskytovaly v obtížně dostupných místech, terénních nerovnostech, lesích, loukách, v okolí zahrádkářských kolonií, řadových garáží. V posledních čtyřech letech se však v převážné míře vyskytují na pozemcích v centru města a sídlištích, a to zejména v blízkosti kontejnerů na tříděný a komunální odpad. Zakladatelům skládek, kteří se svého odpadu takto nelegálně a bezohledně zbavují, nevadí ani skutečnost, že odpad odloží ve volné přírodě, v přímém kontaktu s vodním prostředím (v blízkosti rybníků a řeky) nebo v blízkosti obytných budov na sídlišťích města, kde může snadno dojít k úrazům, a to hlavně dětí.

Likvidace nepovolené skládky je náročná zejména z finančního hlediska, dále také z hlediska odborného, protože je třeba stanovit druhy odpadů uložených na skládce a zvolit vhodný technologický postup likvidace skládky vzhledem k charakteru skládky, struktuře odpadu a charakteristice území. Po vytrídění nežádoucích složek odpadu se zbylý odpad odtěží, naloží a odveze na povolenou skládku. Ze Svitav byl odpad v roce 2009 odvážen na skládku Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová.

V průběhu roku 2009 bylo na území města Svitavy zlikvidováno více než 15 nepovolených skládek na pozemcích ve vlastnictví města Svitavy, na některých místech (ulice Ruská apod.) vznikaly skládky opakovaně. U těchto skládek se nepodařilo zjistit zakladatele skládky, a protože vlastníkem pozemků bylo město, byla likvidace těchto skládek provedena na jeho náklady. Kromě společností LIKO SVITAVY a.s. a Technických služeb města Svitav se na likvidaci černých skládek podílely v rámci ekologické výchovy i základní školy Sokolovská, Felberova a Lačnov. Jednalo se o úklid černých skládek kolem naučné stezky k pramenům řeky Svitavy a kolem vodárenského lesa a větrolamu v Lačnově. Členové Českého rybářského svazu provedli úklid kolem rybníku Rosnička.

V roce 2009 byly na likvidaci nepovolených skládek na území města Svitav vynaloženy náklady ve výši 74.030,- Kč. Na likvidaci nepovolených skládek na území města Svitav je pro rok 2010 v rozpočtu města schválena částka ve výši 90.000,- Kč.

4.2 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)

Od 1.ledna 2002 vstoupil v platnost nový zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, kterým byl nahrazen zákon č. 125/1997 Sb.. V § 17 – povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem – jsou velmi podrobně specifikovány podrobnosti nakládání s komunálním odpadem. V této kapitole jsou proto uvedeny základní informace o nakládání s komunálním odpadem a jeho vytríděnými složkami (papír, plasty, sklo) ve Svitavách v roce 2009.

Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek zabezpečovala firma LIKO SVITAVY, a.s., která tuto činnost provádí kromě Svitav i v dalších městech a obcích okresu Svitavy. Ze Svitav je komunální odpad ze sběrných vozů soustřeďován na překladišti a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery (souprava převáží 60 m³ odpadu), nebo vozy Man s presem, na skládku komunálního odpadu Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová.

Pro sběr odpadu bylo používáno několik druhů sběrných nádob na komunální odpad. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 litrové až 240 litrové nádoby (popelnice), na sídlišťích jsou

rozmístěny kontejnery o objemu 1.100 litrů. Dále jsou na území města rozmístěny kontejnery na vytríděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo).

V roce 2009 došlo k dalšímu navýšení počtu kontejnerů na vytríděné složky komunálního odpadu, a to celkem o 18 kusů. Důvodem tohoto zvýšení byla nutnost dále rozšiřovat počet stání kontejnerů a na jednotlivých stanovištích zvýšit počet kontejnerů a to zejména na plasty a číré sklo. Tyto kontejnery byly získány v rámci projektu společnosti EKO-KOM a.s na posílení množství kontejnerů a zvýšení množství vytríděných složek komunálního odpadu Počet sběrných nádob ve Svitavách k 31.12.2009 je uveden v tabulce 4.2.1 .

Tab. 4.2.1 Sběrné nádoby ve Svitavách k 31.12.2009

sběrná nádoba	Počet (ks) 2004	Počet (ks) 2005	Počet (ks) 2006	Počet (ks) 2007	Počet (ks) 2008	Počet (ks) 2009
popelnice 110 l - podnikatelé	193	198	205	212	215	218
kontejnery 1.100 l z toho:	485	489	496	506	512	516
obyvatelé	247	249	251	256	258	260
podnikatelé	238	240	245	250	254	256
kontejnery z toho:	175	232	260	278	297	315
papír 1.100 l	60	72	80	84	89	97
plasty 1.100 l	72	95	113	119	123	131
sklo 1.500 l	43	65	67	75	85	87

Zdroj: LIKO SY a.s.

Množství vykoupených a odevzdaných odpadů ve sběrném dvoře a množství odpadů odebraných prostřednictvím oprávněných osob za občany města Svitavy v roce 2009 je uvedeno v tabulce 4.2.2.

Tab. 4.2.2 Množství odebraného, vykoupeného a zneškodněného odpadu v roce 2009 prostřednictvím firmy LIKO SVITAVY a.s. a dalších oprávněných osob (tuny)

druh odpadu	množství 2004	množství 2005	množství 2006	množství 2007	množství 2008	množství 2009
komunální a objemný	4 044,0	4 127,0	4 151,8	4 007,5	3 535,5	3 313,2
papír	357,5	405,6	548,2	655,1	664,2	439,5
plasty	82,1	98,2	122,8	154,9	160,3	170,2
sklo	112,7	105,0	163,7	147,0	186,7	162,5
vytríděné složky celkem: papír, plasty, sklo	552,3	608,8	834,7	957,0	1 011,2	769,2
celkové množství odpadu	4 596,3	4 735,8	4 986,5	4 964,5	4 546,7	4 082,4
podíl vytríděných složek (%)	12,0	12,9	16,7	19,3	22,3	18,8
Další druhy odpadů:						
železné a barevné kovy	4 527,1	4 450,5	4 240,4	4 546,3	3 558,0	2 375,8
zářivky	0,05	0,06	0,02	0,0	0,0	0,0
kovové a plastové obaly znečištěné škodlivinami	0,74	0,84	0,42	0,18	0,06	0,21
odpadní oleje	0,75	0,39	0,18	0,11	0,09	0,04
elektronika, televizory, pračky, lednice apod.	7,55	7,1	3,93	2,0	0,0	0,0

Zdroj: LIKO SY a.s.

Z výše uvedené tabulky je patrné klesající množství některých druhů odpadů, které ze zákona podléhají zpětnému odběru. Jedná se zejména o zářivky, odpadní oleje a historická elektrozařízení (viz kapitola 4.8.). Dále se projevila finanční krize zejména ve sběrovém papíru, kdy došlo k výraznému poklesu. (viz. kapitola 4.3.)

4.3. DOPAD KRIZE NA TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Celosvětová finanční krize dopadla v roce 2009 i na odbyt druhotných surovin získávaných vytríděním z komunálního odpadu.

Největší krizí prošel výkup a využití sběrového papíru. Důvodem výrazného poklesu byla klesající poptávka po papírenském zboží, zejména klesající náklady některých tištěných médií. S poklesem průmyslové výroby a snižováním maloobchodních tržeb se pak snižuje i výroba papírových obalů. Rada papíren v Česku a v dalších státech, kam je sběrový papír také dodáván, již ohlásila omezení výroby a tím i snížení odběru sběrového papíru. Jedná se především o nejvíce frekventované druhy sběrového papíru (směsný papír, vlnitá lepenka).

Ceny sběrového papíru poklesly tak, že některé druhy papíru papírny odebírali v roce 2009 bez úhrady nebo s příplatkem, tj. sběrové firmy musely za tento odpad papírnam platit. Tento stav trval v podstatě celý rok 2009.

Tato situace se samozřejmě plně projevila i ve všech městech a obcích České republiky a tedy i ve Svitavách. Tím, že město platilo až do října za tento sběrový papír, došlo ke zvýšení nákladů na provoz systému o 192 849,-Kč za rok 2009. Od měsíce listopadu se systém stabilizoval a ceny papíru se vrátily do kladných relací, takže město již přestalo na sběrový papír doplácet.

Z výše uvedených důvodů došlo v roce 2009 ke změně poměru odevzdaného papíru ve sběrnách a papíru uloženého do kontejnerů na tříděný odpad. Oproti roku 2008 se množství papíru odloženého do kontejnerů zvýšilo o 87,613 t, ale množství odevzdané ve sběrnách se snížilo o 314,377 tun. Občané se ovšem chovali zodpovědně a papír neodkládali do komunálního odpadu. Dle přehledu je patrné, že množství komunálního odpadu se v roce 2009 snížilo.

4.4 NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍM ODPADEM

Celkové nakládání s komunálním odpadem upravovala v roce 2009 obecně závazná vyhláška města č. 7/2005 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území města Svitavy, včetně systému nakládání se stavebním odpadem. V následujícím textu uvádíme základní povinnosti vyplývající z této vyhlášky.

Při likvidaci komunálního odpadu je zakázáno:

- odkládat odpady mimo sběrné nádoby,
- ukládat do sběrných nádob takový odpad, který má nebo může mít nebezpečné vlastnosti, např. žhavý popel, uhynulá zvířata, látky jedovaté, radioaktivní, explozivní, infekční, žíravé, zbytky léků, barev, baterie, akumulátory, pneumatiky, chemikálie, elektronický šrot a další odpad jako např. zeminu, stavební suť, kamení, cihly, trávu a vánoční stromky,
- využívat sběrných nádob k jiným účelům než k ukládání komunálního odpadu,
- ukládat do sběrných nádob, které jsou určeny pro vybrané druhy odpadů (papír, sklo, plasty a jiné), jiné druhy odpadů,
- ukládat komunální odpad do odpadkových košů,

- využívat nebo odstraňovat odpady spalováním nebo jinými termochemickými metodami v zařízeních, která nejsou k tomuto účelu určena (lokální topeniště, spalování na otevřeném ohni ...), ukládat komunální odpad do sběrných nádob cizích osob bez jejich souhlasu.

Vlastník sběrné nádoby je povinen udržovat v její blízkosti čistotu a pořádek. V případě zjištěných nedostatků může úklid zajistit město na náklady vlastníka sběrné nádoby.

Svozy komunálního odpadu probíhají ve čtrnáctidenních intervalech pro majitele sběrových nádob o velikosti 110 až 240 litrů a v týdenním intervalu pro majitele kontejnerů o objemu 1 100 litrů. Poplatek je hrazen bez vazby na počet sběrných nádob, které pro shromažďování komunálního odpadu fyzická osoba využívá. Plátce tedy může po zaplacení poplatku využívat i více sběrných nádob nebo může využít nabídky firmy LIKO SVITAVY a.s. a zakoupit plastové pytle, které lze v den svozu odložit u sběrné nádoby.

4.5 POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU

V roce 2009 pokračoval systém platby za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který upravovala vyhláška města č. 4/2008 města Svitavy o místních poplatcích, ve které je poplatek za komunální odpad zaveden opět za osobu, přičemž byl každý občan, jako producent komunálního odpadu, zpoplatněn stejnou částkou.

Pro rok 2009 činily náklady 520,- Kč na osobu odváděné společnosti LIKO SVITAVY a.s., po snížení poskytnutím příspěvku na občana 28,- z prostředků získaných od společnosti EKO-KOM činil poplatek 492,- Kč. Výše poplatku vycházela z propočtů skutečných nákladů na svoz, třídění a odstranění komunálního odpadu. Náklady ovlivňuje především cena svozu a přepravy odpadu na řízenou skládku a úhrada ceny za jeho uložení.

V poplatku jsou započítány i náklady na:

- třídění a využívání skla, papíru a plastů
- třídění a odstraňování nebezpečných odpadů, které mohou občané odevzdat na recyklačním dvoře
- sběr, třídění a odstraňování nebezpečných a velkoobjemových odpadů, které mohou občané odevzdat ve sběrných dvorech

V roce 2009 bylo vybráno přibližně 8,256 mil Kč. Poplatek na rok 2009 bylo možné uhradit jednorázově v termínu do 30.6.2009.

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy na základě kontroly v evidenci daní a poplatků po splatnosti poplatku vystavil platební výměry včetně jejich navýšení těm poplatníkům, kteří za rok 2008 neuhradili poplatek. Poplatníkům, kteří na platební výměr nereagovali, byla zaslána výzva k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě. K 31.12.2009 je celkový nedoplatek za komunální odpad i za předchozí roky 1 158 003,- Kč. Jedná se přibližně o 750 osob. I nadále probíhá vymáhání nedoplatků exekutorskou firmou. Ke dni vydání ročenky zpracováno 433 výkazů nedoplatků, které byly předány odboru financí k podání návrhu na nařízení exekuce. Jedná se o nedoplatky za rok 2009.

Odbor životního prostředí poskytoval na základě usnesení rady města peněžité dar formou darovací smlouvy na úhradu poplatku na rok 2009 plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi. Příspěvek byl poskytnut pouze plátcům, kteří poplatek uhradili do stanoveného termínu.

Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce 4.5.1

Tab. 4.5.1. Přehled vyplacených částek příspěvku plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi

Období	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Výše příspěvku v tis. Kč	10,8	26,5	31,6	33,7	53,9	63,8	70,2	72,2	73,9

Zdroj: OŽP MěÚ SY

4.6 INFORMACE O SPOLEČNOSTI EKO-KOM a.s.

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci, které společnosti EKO-KOM, a. s. udělilo Ministerstvo životního prostředí dne 28. března 2002 a které nabylo právní moci dne 30. března 2002. Povinnosti zpětného odběru a využití odpadů z obalů mají podle zákona, osoby, které uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu, tzn. dovážejí, plní, importují do ČR nebo prodávají. Tyto osoby mohou pro splnění těchto povinností uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění se společností EKO-KOM, a.s.

Systém EKO-KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Vychází přitom ze dvou zákonných povinností:

- dovozci, plniči, distributoři a maloobchody, uvádějící na trh či do oběhu obaly nebo balené výrobky, mají dle zákona o obalech povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.
- obce a města mají dle zákona o odpadech, povinnost třídít a využívat komunální odpad, jehož součástí jsou také použité obaly.

Na jedné straně společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá Smlouvy o sdruženém plnění s osobami, které uvádějí obaly na trh či do oběhu. Na základě tohoto smluvního vztahu shromažďuje údaje o produkci obalů a přijímá platby, jejichž výše je závislá na výši vykazované produkce obalů.

Na straně druhé společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá „Smlouvy o zajištění zpětného odběru a recyklaci odpadu z obalů“ s obcemi a osobami oprávněnými nakládat s odpadem. Tyto subjekty mají poté povinnost vést evidenci o množství zpětně odebraného a využitého odpadu z obalů, na základě které společnost EKO-KOM, a.s. přispívá finančními prostředky na systémy sběru, třídění a využití obalového odpadu.

Bývalý okres Svitavy včetně města Svitavy je zapojen do systému EKO-KOM od jeho vzniku.

Prostředky získané od společnosti jsou dle smlouvy vkládány zpět do systému sběru vytříděných složek (papír, plasty, sklo), to je do nákupu nových kontejnerů na tříděný odpad, budování nových a oprava stávajících stanovišť kontejnerů na tříděný odpad, informační kampaně, příspěvek občanům na snížení poplatku za komunální odpad.

Přehled získaných prostředků a jejich využití v roce 2009 jsou uvedeny v tabulkách 4.6.1. a 4.6.2.

Tab. 4.6.1. Přehled získaných prostředků od společnosti EKO-KOM

Období	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Získané prostředky v tis. Kč	1.008,-	1.451,-	1.711,-	1.675,-	1.903,-	2.013,-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 4.6.2. Přehled využití finančních prostředků od společnosti EKO-KOM v roce 2009

Druh výdajů	Částka v Kč
příspěvek - snížení poplatku občanům (28,- Kč/osoba) ... 17 269 osob	483 532,- Kč
mimořádný svoz plastů a papíru (LIKO)	438 749,-Kč
zvýšené náklady na papír	192 849,-Kč
provoz sběrného dvora - příspěvek	250 000,- Kč
ekologická výchova	46 124,- Kč
ekol. výchova - příspěvek základní školy	18 000,- Kč
úpravy sběrných míst	38 489,- Kč
mytí kontejnerů na tříděný odpad	22 857,- Kč

Zdroj: OŽP MěÚ SV

Zbylé prostředky byly převedeny do roku 2010, kdy budou využity pro stejné účely jako v předcházejících letech.

4.7 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLMOUCKÁ

Rekonstrukce sběrného dvora byla součástí projektu, jehož investorem je Mikroregion Svitavsko. Projekt se skládal ze dvou základních částí. Výstavbu 17 sběrných dvorů v obcích a městech po celém okrese Svitavy a dále dodávku kontejnerů a techniky pro nakládání s odpady pro dalších 34 obcí okresu.

Sběrný dvůr provozuje tak jako v předchozím období společnost LIKO SVITAVY a.s.

Hlavním cílem provozování tohoto sběrného dvora je to, aby zde občané města Svitavy mohli odevzdat veškeré odpady, které jim vzniknou v domácnostech v podstatně rozšířené otevírací době – všechny pracovní dny v týdnu a v sobotu dopoledne.

Sběrný dvůr byl po únorové kolaudaci a zajištění všech povolení k provozu uveden do provozu dne 1. dubna 2008. V roce 2009, kdy provoz SD běžel celý rok, se občané naučili do sběrného dvora odvážet mimo běžné druhy odpadů hlavně odpad ze zeleně ze zahrad a odevzdávat historická elektrozařízení.

Druhy odebíraných odpadů od občanů v nově zrekonstruovaném dvoře

Nově zrekonstruovaný sběrný dvůr na ulici Olomoucká slouží ke sběru následujících odpadů:

- velkoobjemový odpad (nábytek, sedací soupravy, koberce apod.),
- zpětný odběr elektrospotřebičů (počítače, televizory, ledničky, mrazničky, pračky, vysavače, sušičky, mikrovlnné trouby, ventilátory, vysavače, šicí stroje, žehličky, holicí strojky elektrické nářadí, mobilní telefony, hi-fi rekordéry, trubicové zářivky, úsporné zářivky, výbojky apod.),
- odpady ze zeleně (tráva, listí, drobné větve apod.),
- výkup papíru, železa, barevných kovů
- nebezpečné odpady (olejové filtry, akumulátory, baterie, oleje, rozpouštědla, kyseliny, pesticidy, barvy, laky, znečištěné obaly od barev a chemikálií, lepidla),

Veškeré tyto druhy odpadů jsou od občanů přijímány zdarma (hrazeno v rámci poplatku každého občana a úhrady městem Svitavy).

Dále jsou od občanů odebírány odpady, jejichž úhrada není součástí poplatku za komunální odpad a které si musí občané hradit sami. Množství těchto odpadů je však pro jednotlivé případy omezeno.

V případě větších rekonstrukčních prací je nutno si objednat samostatný kontejner. Jedná se o tyto odpady:

- okna zasklená i bez skel
- dveře, zárubně
- kuchyňské linky
- stavební sutě (beton, cihly, omítky, střešní krytiny všech druhů apod.)
- zařizovací předměty (umyvadla, záchodové mísy, výlevky apod.)
- asfaltové lepenky, živičné povrchy vozovek a chodníků
- odpadní potrubí apod.

V rámci provozu sběrného dvora mohou využít jeho služeb i podnikatelské subjekty. Veškeré odpady od nich, však jsou přijímány firmou LIKO za úplatu.

Tab. 4.7.1. Provozní doba sběrného dvora na ulici Olomoucká

Den v týdnu	Otevírací doba
Pondělí	8.00 – 15.30 hod
Úterý	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Středa	8.00 – 15.30 hod
Čtvrtek	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Pátek	8.00 – 14.30 hod
sobota	8.00 – 12.00 hod

Zdroj: LIKO SY a.s.

4.8. HISTORICKÁ ELEKTROZAŘÍZENÍ – ZPĚTNÝ ODBĚR

Elektroodpad je momentálně nejrychleji rostoucím druhem odpadu. Celosvětově nyní tvoří až pět procent hmotnosti pevného domácího odpadu, tedy téměř tolik jako plastové obaly. V zemích Evropské unie, kde se v domácnostech ročně vyprodukuje asi osm milionů tun elektroodpadu, roste jeho objem tempem tři až pět procent ročně, skoro třikrát rychleji než celkový objem odpadu.

Před čtyřmi roky, kdy v České republice začínal systém zpětného odběru vysloužilých spotřebičů teprve vznikat, v mnoha zemích Evropy již perfektně fungoval. Do povědomí občanů se tento zpětný odběr dostával pozvolna. Dnes již došlo k výraznému posunu. Ukázal to průzkum, který se opakoval v dvouletém intervalu. Lze konstatovat, že došlo k výrazným změnám v uvažování lidí a zpětný odběr dnes využívá již 72 % dotazovaných.

Město Svitavy má podepsané smlouvy na zpětný odběr historického elektrozařízení s těmito kolektivními systémy:

ASEKOL s.r.o. Praha pro skupiny:

- 3. zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení
- 4. spotřebitelská zařízení
- 7. hračky, vybavení pro volný čas a sporty
- 8. lékařské přístroje

ELEKTROWIN a.s. Praha pro skupiny:

- 1. velké domácí spotřebiče
- 2. malé domácí spotřebiče
- 6. elektrické a elektronické nástroje

EKOLAMP s.r.o. Praha

- 5. osvětlovací tělesa

Ve městě Svitavy došlo k výraznému zvýšení odevzdaného množství vyřazených elektrozařízení po otevření zrekonstruovaného sběrného dvora (ul. Olomoucká vjezd vpravo za železničním přejezdem). Podstatně se rozšířila otevírací doba sběrného dvora a celkově se zlepšily služby pro občany města.

Ve sběrném dvoře lze odevzdat zdarma veškeré vyřazené kompletní elektrozařízení (spotřebiče) z domácností. Jedná se zejména o počítače, notebooky, tiskárny, monitory, kopírky, kalkulačky, telefony, faxy, televizory, rádiové soupravy, videokamery, audiozesilovače, elek. hudební nástroje, elektrické vláčky a závodní autíčka, videohry, chladničky, mrazničky a jejich kombinace, pračky, sušičky, myčky nádobí, sporáky, mikrovlnné trouby, vysavače, žehličky, vrtačky, el. nářadí atd. a o světelné zdroje (zejména zářivky a výbojky) a svítidla.

Před zavedením zpětného odběru elektrozařízení se elektroodpad považoval za nebezpečný odpad a město Svitavy ročně vynakládalo částku cca 40.000,- Kč na jeho odstranění. Při systému zpětného odběru město odevzdává toto historické elektrozařízení kolektivním systémům zdarma (musí být úplné). Dle jednotlivých druhů historického elektrozařízení dostává město od příslušných kolektivních systémů odměny za odevzdané množství. Za televizor např. 3,- Kč/ kus, za chladicí zařízení 0,15 Kč/ kg. Celkové příjmy za rok 2009 s bonusy za odevzdané množství činily cca 97 tis. Kč. Z těchto prostředků je částečně financován provoz sběrného dvora.

4.8.1. PŘEHLED ODEVZDANÉHO MNOŽSTVÍ ZAŘÍZENÍ

Druh elektrozařízení	2007	2008	2009
Chlazení (ledničky, mrazničky)	33,4 tun	41,2 tun	89,2 tun
Pračky, sporáky, drobné elektrospotřebiče	0,98 tun	11,4 tun	42,7 tun
Televizory, monitory	1256 ks	2038 ks	2733 ks
Počítače, tiskárny, radia, audio systémy	8,3 tun	10,3 tun	13,5 tun

Od roku 2010 dojde k dalšímu zefektivnění systému sběru elektrozařízení. Město Svitavy uzavřelo smlouvy s kolektivními systémy ASEKOL s.r.o. Praha a ELEKTROWIN a.s. Praha na dodávku jejich zařízení pro zpětný odběr. Od společnosti ASEKOL se jedná o umístění dvou přístřešků na shromažďování elektrozařízení, která podléhají jejich zpětnému odběru - zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, spotřebitelská zařízení, hračky, vybavení pro volný čas a sporty, lékařské přístroje. Tyto uzavřené přístřešky o velikosti 3,5 x 5,0 m budou umístěny na sběrném dvoře na ul. Olomoucká. Od společnosti ELEKTROWIN se jedná o umístění velkoobjemového kontejneru o objemu 60 m³ pro shromažďování velkých domácích spotřebičů (lednice, mrazicí zařízení...), malých domácích spotřebičů, elektrických a elektronických nástrojů, který bude odvážen po naplnění výměnným způsobem za nový prázdný. Tímto řešením se celkově sníží náklady spojené s manipulací na sběrném dvoře a odvozu k využití.

„Ekoznámka 2010“ – 1. místo v kategorii Zvířata kolem nás
Svitavy

Kateřina Stündlová, Gymnázium

5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS

5.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ

K roku 2009 bylo celkem na odboru financí Městského úřadu ve Svitavách evidováno cca 1.450 psů. Bohužel toto číslo nevyjadřuje přesný počet psů, nacházejících se v katastru města Svitavy, jelikož majitelé nerespektují povinnost zvíře zaregistrovat.

Městský útulek pro nalezené psy se nachází ve Vendolí u pana Zeleného – Zelené Vendolí, Vendolí 42, který spravuje záchranou stanici volně žijících zvířat. Útulek se skládá ze sedmi montovaných kotců. Celkem v roce 2009 bylo v tomto útulku umístěno 54 psů (viz tabulka č. 5.1).

Vezme-li si někdo psa s bydlištěm ve Svitavách z útulku a přihlásí ho do 15 dnů na odboru financí MěÚ Svitavy, je trvale dle směrnice města Svitavy osvobozen od poplatků. Toto osvobození od poplatků bohužel neplatí pro náhradní majitele z jiných obcí. Ale i přes to je velký zájem o psy z útulku ze strany lidí bydlících mimo Svitavy.

Tab. 5.1 Psi umístění v roce 2009 v městském útulku pro opuštěné psy

	Počet psů
Umístění psa u náhradního majitele – - ve Svitavách *)	8
- mimo Svitavy	23
Odevzdání původnímu majiteli	20
Úmrtí	1
Utracení ze zdravotních důvodů	2
Celkem	54

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) od poplatku jsou osvobozeni držitelé, kteří si osvojili psa z městského útulku a mají trvalé bydliště ve Svitavách

Součástí problematiky psů je i znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy. Tuto situaci se snažíme alespoň z části řešit instalací odpadkových košů se zásobníkem papírových sáčků. Zatím je umístěno ve Svitavách 58 košů. Koše jsou rozmístěny především na základě žádostí občanů města, kteří svoje návrhy mohou podat na MěÚ u odboru ŽP. Koše jsou vyváženy a zároveň doplňovány papírovými sáčky 2x týdně Technickými službami města Svitav. Část nově nakoupených košů musí být bohužel každoročně použita na obnovu těch, které byly poškozeny či zcela zničeny vandaly. Na MěÚ Svitavy jsou pak občanům při placení poplatku za psa bezplatně vydávány mikrotenové sáčky na psí exkrementy. Tyto sáčky si mohou chovatelé zdarma vyzvednout i v průběhu roku.

5.2 ZÁCHRANNÁ STANICE A EKOCENTRUM ZELENÉ VENDOLÍ

5.2.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ORGANIZACI:

- je součástí Českého svazu ochránců přírody
- zajišťuje provoz záchranné stanice pro volně žijící živočichy a dále ekocentrum
- Adresa zařízení ZO ČSOP Zelené Vendolí – Záchranná stanice a centrum ekologické výchovy, Vendolí čp. 42, PSČ 56914
- Číslo účtu: Komerční banka Svitavy 78-993234-0217/0100
- Mobilní telefony: vedoucí zařízení Josef Zelený 604830851, další kontakty 605167358, 732408030
- Email: zelene.vendoli@seznam.cz, webové stránky zelene.vendoli.sweb.cz
- Počet řádných členů 12

5.2.2 ZPRÁVA O VÝVOJI STANICE ZA ROK 2009

Rok 2009 nezačal pro stanici příznivě, zasíťované voliéry pro brodivé ptáky se pod těžkým sněhem zbortily. Vzaly s sebou i část oplocení výběhů pro srnčí. Prozatím bylo zvoleno náhradní řešení, které není optimální pro dlouhodobý pobyt. Protože většina voliér stojí již osm let, je potřebná celková rekonstrukce stanice. Velmi významným krokem bylo zakoupení nového pozemku o rozloze necelých 5.000 m², peníze byly vzaty na úkor údržby a běžných oprav. Stanice se snaží získat prostředky z Evropské unie na výstavbu nové stanice.

Venkovní expozice je tvořena 20 voliérami a výběhy. Ve voliérách je umístěno kolem 100 zvířat. Všechna zvířata mají po úrazech trvalé následky, proto nejsou schopni žít ve volné přírodě. V areálu je také hnízdní podložka pro čápy a budky pro vypouštění netopýrů. Pro ekovýchovu je k dispozici venkovní učebna a tábořiště.

Již 3 roky je v provozu přes sezónu expozice voliér s dravými ptáky na hradě Svojanov.

Větší oblíbenosti dosahuje program adopcí zvířat. Ke dni 9.11. je 10 adopčních rodičů.

Rok 2009 byl velmi rušný z pohledu návštěvnosti. Počet dětí ze škol a školek od dubna činil přibližně 3.000. Stanice navštěvují i jiné kolektivy např. klienti z ÚSP a z Domu na rozcestí, zájmová organizace Esperanto, mateřské centrum Svitavy. Stanice měla otevřeno pro veřejnost od dubna do listopadu každý čtvrtek a neděli od 14 do 17 hodin. Lidé tuto možnost hojně využívali, odhadem prošlo stanicí 2.000 návštěvníků. Mezi návštěvníky se zařadili také MVDr. Přemysl Rabas, MUDr. Džamila Stehlíková a Mgr. Ondřej Liška. Několikrát ve stanici natáčela aktuality TV Nova a kabelová televize. Stanice pravidelně přispívá do Českého rozhlasu Pardubice.

Stanice prošla řízením a získala povolení k provozování od ministerstva životního prostředí. Tímto povolením byla dána mimo jiné působnost stanice v rámci obcí s rozšířenou působností Boskovice, Česká Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Polička, Svitavy, Bystřice nad Pernštejnem a Velké Meziříčí.

V roce 2009 byly po dobu 14 dnů v záchranné stanici na praxi dvě studentky. Obě ze střední veterinární školy z Hradce Králové.

Stanice se zapojila do akce infocentrum ČSOP. Cílem projektu je vytvořit síť informačních a vzdělávacích center pro širokou veřejnost. Je poskytována poradenská činnost v oblastech ochrana krajiny a péče o handicapované živočichy.

Z finančních důvodů musely být vynechány tradiční aktivity, jako je Zlatý ježour nebo tradiční setkání příznivců stanice u táboráku. Přesto nás těší zájem dětí, které sbírají a pomáhají stanici i bez vidiny odměny.

5.2.3 AKCE POŘÁDANÉ ZA UPLYNULÝ ROK:

Jarní víkendovka 3.-5.4.

Den Země na hradě Svojanov + voříškiáda 18.4.

Brigáda skauti Brněnec 25.4."

Den pro radost pro postižené ve Slatině 1.8.

Letní tábor Kodas 5.-9.8.

Den s lesy ČR v Boršově 12.9.

Návštěva rodičů s dětmi z Radiměře 27.9.

Den zvířat na hradě Svojanov + voříškiáda 3.10.

Den zvířat v Litomyšli 8.10.

Podzimní víkendovka a drakiáda 30.10.-1.11.

V útulku pro psy se nám vystříдалo 54 psů ze Svitav. Náhradnímu majiteli bylo darováno 31 psů, původní majitelé si odvedli zpět domů 20 pejsků.

Bohužel utraceni byli 3 pejsci z důvodu stáří a nemoci.

Ze Svitavska se k nám do stanice dostalo 99 volně žijících zvířat. Vypuštěno bylo asi 75% zvířat.

5.3 NALEZLI JSTE VOLNĚ ŽIJÍCÍHO ŽIVOČICHA A JSTE PŘESVĚDČENI, ŽE POTŘEBUJE POMOC?

Pozor, některým zvířatům lidská péče ubližuje!

Určitě neodebírejte z přírody malé zajíčky, srnčata a mláďata dalších savců, pokud nejsou viditelně zraněná nebo viditelně opuštěná (zmateně pobíhají, pískají, naříkají). Jejich matky jsou většinou nedaleko, shánějí potravu, bojí se vás a odešly, ale brzy se k mláďatům vrátí.

Dříve než mládě odeberete, poraďte se s námi po telefonu, pokud je to možné. Odchyt a sběr druhů řazených mezi zvěř včetně mláďat lze kvalifikovat jako trestný čin pytláctví.

Neberte také z přírody ptáčata, která jsou již opeřena, ale ještě neumějí létat. Po vylétnutí z hnízda trvá mláďatům ještě několik dní, než zvládnou letové schopnosti. Takové mládě seberte ze země a posaďte ho na nejbližší vyvýšené místo, rodiče ho najdou a postarají se o něj. Ptákům nevádí, že na mládě sáhnete.

Ježčí mláďata potřebují vaši pomoc jedině v těch případech, když zahyne jejich matka. Mláďata z pozdních vrhů zasluhují vaši pozornost z etických a humánních důvodů, většinou však až v měsíci listopadu. Hodně záleží na jejich hmotnosti a na počasí. Také odběr ježků z přírody raději doporučujeme předem konzultovat telefonicky.

Labutě na polích většinou jen sbírají potravu, na ledě odpočívají a nejsou přimrzlé.

Jak poznáte zraněné zvíře?

U ptáků tak, že nemohou létat, drží končetiny v nepřírozené pozici, mají viditelná krvácející zranění. U savců je to podobné, ztrácí plachost. Pokud najdete takové zvíře, kontaktujte nás, máte-li možnost, můžete ho dovézt (ušetříte nám čas a finance). Telefonicky s vámi dohodneme další postup a způsob předání. Poraněné ptáky či jejich mláďata můžete krátkodobě umístit do kartónové krabice, vystlané novinami, s větracími otvory v horní části.

Kontakty na Záchranou stanici Zelené Vendolí: groszmanova@wo.cz, tel.: 732 40 80 30, 604 830 851, 605 167 358.

5.4 ZVĚŘ VYSKYTUJÍCÍ SE V HONITBÁCH SPRÁVNÍHO OBVODU MĚSTA SVITAVY

V přírodě se nachází volně říjící zvěř, která je obhospodařována v rámci výkonu mysliveckého práva pronajatého od vlastníků honiteb. V ORP Svitavy se nachází 30 uživatelů honiteb s toho jedna obora. Ve správním obvodu Městského úřadu Svitavy bylo provedeno sčítání zvěře v termínech 20.2.2010 a 27.2.2010. Při vyhodnocení ročního výkazu mysliveckého hospodaření se v obvodu ORP Svitavy v mysliveckém roce 2009 pohybovali tyto druhy zvěře v následujících počtech, které jsou uvedeny v tabulce 5.4.1 a 5.4.2.

Tab. 5.4.1 Počty zjištěných druhů zvěře

Druh zvěře	Početní stav
Daněk skvrnitý	247
Jelen evropský	20
Muflon	70
Srniec obecný	1622
Prase divoké	304
Zajíc polní	945
Bažant obecný	58
Kachna divoká	345
Liška obecná	307
Jezevec lesní	144
Kuna lesní a skalní	489
Ondatra pižmová	102
Holub hřivnáč	666
Straka obecná	317

Vrána obecná	155
Tchoř tmavý a stepní	17
Hrdlička zahradní	322
Špaček obecný	260

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 5.4.2 Výskyt dalších druhů zvěře chráněné podle zvláštních předpisů

Druh zvěře	Početní stav
Čírka modrá	18
Holub doupňák	16
Jestřáb lesní	103
Káně lesní a rousná	390
Kopřivka obecná	4
Kormorán velký	15
Koroptev polní	246
Krahujec obecný	120
Krkavec velký	122
Křepelka polní	194
Lžičák pestrý	4
Moták pochop	12
Poštolka obecná	204
Racek chechtavý	28
Sluka lesní	140
Sojka obecná	1 029
Volavka popelavá	32
Výr velký	55

Zdroj: OŽP MěÚ SY

K vyhodnocení mysliveckého hospodaření v honitbách proběhla přehlídka trofejí, která se konala 23.4 – 25.4.2010. Přehlídka je každoročně organizována státní správou myslivosti pro celý okres Svitavy (Městský úřad Svitavy, Moravská Třebová, Polička a Litomyšl) ve spolupráci s Okresním mysliveckým spolkem ve Svitavách. Na této přehlídce byly prezentovány odlovy zvěře chované v této oblasti. U zvěře trofejové byly předkládány trofeje této zvěře k zhodnocení zpracování těchto trofejí a především jako ukazatel kvality odlovené zvěře a k posouzení, jestli tato zvěř v daném věku byla správně posouzena v rámci chovnosti.

„Ekoznámka 2010“ – 2. místo bez rozdílu kategorie

Tomáš Mohr, ZUŠ Svitavy

6. DODATKY

6.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY

Základní působnost odboru životního prostředí MěÚ Svitavy jako obecního úřadu a úřadu obce s rozšířenou působností na úseku životního prostředí a zemědělství je uvedena v následujícím přehledu:

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. zejména

- vydává povolení k nakládání s vodami, jeho změnu nebo zrušení (odběr podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod do vod podzemních a povrchových, vzdouvání a akumulace vody)
- vydává stavební povolení k vodním dílům
- vydává povolení k některým činnostem (práce v ochranných pásmech vodních toků a vodních zdrojů)
- vydává souhlas podle § 17 a vyjádření podle § 18 ke stavbám, ke kterým nevydává své povolení
- vede vodoprávní evidenci, vyhláší ochranná pásma, vyhláší zátopová území, činí opatření k ochraně množství a jakosti vod
- vydává opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona
- činí opatření v souvislosti s ochranou před povodněmi, povodňovými plány
- je povodňovým orgánem obce a obce s rozšířenou působností
- ukládá pokuty za závažné porušení povinností vyplývajících z vodního zákona

Podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 247/2001 Sb. zejména

- povoluje výjimky z ochranných pásem vodovodů a kanalizací, ukládá povinnosti veřejné služby na svém správním obvodu, ukládá sankce, schvaluje provozní řady vodovodů a kanalizační řady

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 76

(1) Obecní úřady

- a) povolují kácení dřevin a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 1, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2,
- b) vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách podle § 63 odst. 1 ve svém správním obvodu.

(2) Pověřené obecní úřady

- a) vydávají závazná stanoviska k zásahům do registrovaných krajinných prvků (§ 4 odst. 2) a registrují významné krajinné prvky podle § 6 odst. 1,
- b) sjednávají a zrušují smlouvy o smluvně chráněném památném stromu, projednávají záměry na vyhlášení památných stromů, vydávají rozhodnutí o vyhlášení památných stromů, vymezení jejich ochranných pásem a zrušení ochrany památných stromů, předávají dokumentaci o památných stromech a smluvně chráněných památných stromech do ústředního seznamu (§ 46),

- c) vydávají souhlasy k ošetřování památných stromů podle § 46 odst. 2, souhlasy ke stanoveným činnostem v ochranných pásmech památných stromů podle § 46 odst. 3, povolují výjimky ze zákazů u památných stromů podle § 56 odst. 1 a uzavírají dohody podle § 56 odst. 5, jde-li o památné stromy,
- d) vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení veřejně přístupných účelových komunikací, stezek a pěšin mimo zastavěné území obcí podle § 63 odst. 1.

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 77

- (1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma,
- a) vydávají závazná stanoviska k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, pokud se nejedná o registrovaný významný krajinný prvek podle § 69 odst. 1 a pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality,
  - b) vydávají závazná stanoviska k odlesňování a zalesňování pozemků nad 0,5 ha a k výstavbě lesních cest a lesních melioračních systémů podle § 4 odst. 3,
  - c) vydávají opatření obecné povahy, pokud jde o blíže neurčený okruh osob, nebo rozhodují o omezení nebo zákazu rušivé činnosti podle § 5 odst. 1, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,
  - d) rozhodují o zajištění či použití prostředků k zabránění nadměrnému úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů nebo ničení jejich biotopů podle § 5 odst. 3, pokud se nejedná o zvláště chráněné druhy,
  - e) vydávají povolení k rozšiřování geograficky nepůvodních druhů rostlin a živočichů a k rozšiřování kříženců do krajiny podle § 5 odst. 4 a 5,
  - f) rozhodují o stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků podle § 5b odst. 1,
  - g) ukládají provedení nezbytných zásahů včetně pokácení dřevin podle § 7 odst. 2,
  - h) přijímají oznámení o kácení dřevin a rozhodují o pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8 odst. 2 a 4,
  - i) požadují údaje o paleontologických nálezech a žádají o umožnění přístupu k paleontologickým nálezům podle § 11,
  - j) vydávají souhlasy k umísťování a povolování staveb a k jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz podle § 12 odst. 2,
  - k) rozhodují o vyhlášení přechodně chráněné plochy podle § 13 odst. 1,
  - l) mohou vyzvat k prokázání zákonného původu zvláště chráněných rostlin, zvláště chráněných živočichů, ptáků nebo rostlin či živočichů chráněných podle mezinárodních úmluv podle § 54 odst. 1 a vyzvat k prokázání totožnosti podle § 54 odst. 2,
  - m) v případě ptáků chráněných podle § 5a vydávají osvědčení podle § 54 odst. 4 až 11 o tom, že se jedná o živočicha odchovaného v lidské péči, vedou evidenci vydaných osvědčení podle § 54 odst. 4 až 10, ověřují původ a vydávají rozhodnutí, kterým se stanoví výše nákladů v případě potvrzení nezákonného původu živočicha odchovaného v lidské péči podle § 54 odst. 10,
  - n) v rozsahu své působnosti ukládají podmínky pro výkon činnosti, které by mohly způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody nebo takové činnosti zakazují podle § 66,
  - o) vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny podle § 85 odst. 1,
  - p) rozhodují o možnostech a podmínkách uvedení do původního stavu podle § 86 odst. 1, ukládají provedení přiměřených náhradních opatření podle § 86 odst. 2 a ukládají pokuty za přestupky podle § 87 a za správní delikty podle § 88,
  - q) uplatňují stanoviska k územním plánům a regulačním plánům z hlediska své přenesené působnosti a dále z hlediska přenesené působnosti obecních úřadu a pověřených obecních úřadu,

- (2) Obecní úřadu obcí s rozšířenou působností vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability podle § 4 odst. 1 mimo území národních parků, chráněných krajinných oblastí a ochranných pásem národních parků.
- (3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dále ve svém správním obvodu, nejde-li o zvláště chráněná území nebo jejich ochranná pásma anebo o vojenské újezdy, vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody. (Např. povolují odlov geograficky nepůvodních živočichů, sledují stav ptačích oblastí, evropsky významných druhů a jednotlivých typů evropských stanovišť, zejména evropsky významných lokalit, poskytují informace občanským sdružením, spolupracují s obcemi, poskytují jim požadované podklady a informace, vedou přehled informací, zjišťují údaje o stavu a vývoji přírodního prostředí, spolupracují s odborně kvalifikovanými osobami).

Podle zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy č. 115/2000 Sb. § 10

(1) Místně příslušný orgán ochrany přírody po ohlášení škody neprodleně provede místní šetření, sepíše protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předá neprodleně příslušnému orgánu ochrany přírody.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 14

Pověřené obecní úřady:

- a) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- b) ukládají podle § 3 odst. 3 odstranění závad zjištěných při dozorové a kontrolní činnosti,
- c) vydávají podle § 11 odst. 2 rozhodnutí o odvozech za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a povolují podle § 12 odst. 1 odklad lhůty k úhradě těchto odvodů.
- d) ukládají podle § 20 pokuty.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 15

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností:

- a) udělují podle § 2 odst. 2 souhlas ke změně louky nebo pastviny na ornou půdu,
- b) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře nad 1 ha,
- c) rozhodují podle § 3 odst. 3 o tom, že pozemek kontaminovaný škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí nesmí být používán pro výrobu potravin,
- d) uplatňují podle § 5 odst. 2 stanovisko k regulačním plánům a k návrhům vymezení zastavěného území 6); stanovisko k regulačnímu plánu musí splňovat náležitosti souhlasu k územnímu rozhodnutí,
- e) udělují podle § 7 odst. 3 souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí, pokud trasa nepřesahuje správní obvod obce s rozšířenou působností,
- f) udělují podle § 9 odst. 6 souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být dotčena zemědělská půda a půda dočasně neobdělávaná (§ 1 odst. 2) o výměře do 1 ha; přitom stanoví podmínky k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, schvalují plán rekultivace, popřípadě stanoví zvláštní režim jeho provádění a vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,
- g) usměrňují a sjednocují výkon státní správy na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, který zajišťují pověřené obecní úřady na území svého správního obvodu, dozírají, jak tyto orgány ochrany zemědělského půdního fondu plní své úkoly, provádějí kontrolní činnost a dávají jim podněty k tomu, aby uplatnily ve své působnosti opatření k odstranění zjištěných závad,
- h) rozhodují podle § 1 odst. 4 v pochybnostech o tom, že jde o součásti zemědělského půdního fondu,
- i) vykonávají státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, není-li podle tohoto zákona příslušný jiný orgán státní správy,

j) udělují souhlas podle § 3 odst. 6 k použití sedimentů z rybníků, vodních nádrží a vodních toků a vedou evidenci jejich použití na pozemcích ve svém správním obvodu.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 86/2002 Sb., § 49

- a) rozhoduje o vyměření poplatku, odkladu nebo prominutí části poplatků za znečišťování ovzduší podle § 19 odst. 5 a podle § 21 odst. 5 a § 22 odst. 3 a 5 u středních stacionárních zdrojů,
- b) ukládá pokuty podle § 40 odst. 5,
- c) vede evidenci oznámení pro střední stacionární zdroje podle § 54 odst. 9 a údaje z této evidence poskytuje ministerstvu.

Podle zákona o ochraně ovzduší č. 86/2002 Sb., § 50

- 1) Obecní úřad
  - a) je dotyčným správním orgánem v územním, stavebním a jiném řízení podle stavebního zákona a vydává stanovisko pro účely kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u malých stacionárních zdrojů,
  - b) zpřístupňuje informace podle tohoto zákona a zvláštních předpisů,
  - c) rozhoduje o vyměření poplatků za znečišťování ovzduší u malých stacionárních zdrojů podle ust. §19 odst. 6,
  - d) nařizuje odstranění závad u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), ukládá opatření k nápravě těchto závad podle § 38 odst. 1 a ukládá pokuty za nesplnění této uložené povinnosti,
  - e) může vypracovat místní program ke zlepšení kvality ovzduší,
  - f) může vypracovat místní program snižování emisí znečišťujících látek podle § 6 odst. 5,
  - g) vyhláší signál upozornění, signál regulace k omezení emisí ze stacionárních zdrojů, které nepodléhají regulaci podle ust. § 8 odst. 3, a k omezení provozu mobilních zdrojů znečišťování, pokud jde o zvláště velké, velké a střední stacionární zdroje, informuje o porušení povinností inspekci,
  - h) vede evidenci malých stacionárních zdrojů, u nichž tento zákon stanoví ohlašovací povinnost, a poskytuje údaje z této evidence ministerstvu
  - i) vydává povolení pro činnosti, kde to stanoví zvláštní právní předpis, při kterých vznikají emise těkavých organických látek a které odpovídají kategorii malých ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Pro tyto látky může stanovit fugitivní emisní limit v závislosti na kvalitě ovzduší v daném místě.

(2) Obecní úřad kontroluje

- a) dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12 a § 19 odst. 16 za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření a rozhoduje o zastavení nebo omezení provozu těchto zdrojů,
- b) dodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů a za nedodržení povinností ukládá pokuty
- c) účinnost spalování, měření množství a rozsahu vypouštěných látek u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), touto činností může pověřit odborně způsobilé právnické nebo fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu, 10)
- d) dodržování povinností podle § 3 odst. 5 a za jejich porušení ukládá pokuty

(3) Obec může obecně závaznou vyhláškou

- a) stanovit podmínky spalování suchých rostlinných materiálů podle § 3 odst. 5 nebo toto spalování zakázat, při stanovení podmínek obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby

- b) zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování, seznam těchto paliv je uveden v příloze č. 11 k tomuto zákonu
- c) v oblasti opatření proti světelnému znečištění regulovat promítání světelných reklam a efektů na oblohu.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 79

- (1) Obecni úřad obce s rozšířenou působností
- a) podává návrh ministerstvu na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů podle § 5 odst. 2,
  - b) uděluje souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady podle § 16 odst. 3, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. i); udělení souhlasu může vázat na podmínky,
  - c) uděluje souhlas k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování odpadů podle § 16 odst. 2, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. j), udělení souhlasu může vázat na podmínky,
  - d) vede a zpracovává evidenci odpadů a způsobů nakládání s nimi, autovraků a způsobů jejich zpracování, zařízení k nakládání s odpady, zařízení uvedených v § 14 odst. 2, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů a sběrových míst odpadů a skladů odpadů, dopravců odpadů jím vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí podle tohoto zákona a na požádání podává informace žadatelům o sídle zařízení vhodných k odstranění nebo využití jimi vyprodukovaného odpadu
  - e) kontroluje, jak jsou právníckými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
  - f) hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby,
  - g) ukládá provozovateli zařízení k odstraňování odpadů v mimořádných případech, je-li to nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí a pokud je to pro provozovatele technicky možné, povinnost odstranit odpad. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal; náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností uhradit osoba, která je za tento odpad odpovědná podle tohoto zákona,
  - h) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení stanovených povinností podle § 66 odst. 5; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
  - i) může zakázat původci odpadů činnost, která způsobuje vznik odpadů, pokud původce nemá zajištěno využití nebo odstranění odpadů a pokud by odpady vzniklé v důsledku pokračování této činnosti mohly způsobit škodu na životním prostředí,
  - j) uplatňuje stanovisko k územním plánům a regulačním plánům,
  - k) zajišťuje bezpečné uskladnění odpadu podle § 58 odst. 3,
  - l) ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.
- (2) Obecni úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o udělení souhlasu, který spadá do jeho kompetence podle odstavce 1 písm. b), v případě, že osoba, které byl souhlas udělen, opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je souhlas vázán.
- (3) Pokud tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem není stanoveno jinak, je k rozhodování podle odstavce 1 místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je provozována činnost nebo se nachází věc, které se rozhodnutí týká.

- (4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností dává vyjádření zejména
- ke zřízení zařízení k odstraňování odpadů,
  - v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady,
  - k připravovaným změnám výrobního procesu nebo výroby, které mají vliv na nakládání s odpady,
  - k zavedení nebo rozšíření výroby oxidu titaničitého,
  - ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 80

- (1) Obecní úřad a újezdni úřad
- kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu s tímto zákonem,
  - ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinnosti podle § 66 odst. 1; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
  - ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupek uvedený v § 69; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
  - kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu s tímto zákonem,
  - kontroluje u provozovatele skládky placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb., § 48

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- (1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností rozhodují
- o pochybnostech, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 3),
  - o prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 4),
  - o dělení lesních pozemků, při kterém výměra jednoho dílu klesne pod 1 ha (§ 12 odst. 3),
  - o odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa do výměry 1 ha nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa a o výši poplatků za odnětí (§ 17 odst. 1),
  - o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa (§ 19 odst. 3), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
  - o povolení výjimky ze zákazu některých činností v lese (§ 20 odst. 4),
  - o stanovení podmínek ke konání organizovaných nebo hromadných sportovních akcí v lese (§ 20 odst. 5), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
  - o uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené (§ 22 odst. 1 a 2),
  - o uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jejich správní obvod (§ 32 odst. 2),
  - o výjimkách ze zákazu provádět mýtní těžbu v lesních porostech mladších než 80 let (§ 33 odst. 4),
  - o podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích (§ 34 odst. 4),
  - o udělení nebo odnětí licence pro výkon funkce odborného lesního hospodáře (§ 37 odst. 2),
  - o pověření právnické nebo fyzické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře (§ 37 odst. 6),
  - o ukládání pokut (hlava devátá),

- o) o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, opatření ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí, o zastavení nebo omezení výroby nebo jiné činnosti v lese v případech hrozících škod (§ 51 odst. 1), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- p) o nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí (§ 57), pokud nepřesahují jejich správní obvod.

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) vedou evidenci nájmu a výpůjček pozemků určených k plnění funkcí lesa ve svém správním obvodu (§ 12 odst. 2),
- b) uplatňují stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud není příslušný kraj nebo ministerstvo,
- c) vydávají souhlas k vydání územního rozhodnutí, jímž mají být dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa do výměry 1 ha, pokud není příslušný kraj, a souhlas k vydání rozhodnutí o umístění stavby nebo využití území do 50 m od okraje lesa (§ 14 odst. 2),
- d) zajišťují zpracování osnovy (§ 25 odst. 1),
- e) povolují výjimky ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče (§ 31 odst. 2),
- f) povolují výjimky ze zákonných lhůt pro zalesnění a zajištění kultur (§ 31 odst. 6),
- g) soustřeďují údaje lesní hospodářské evidence o lesích ve svém správním obvodu a postupují je pověřené organizační složce státu,
- h) vykonávají dozor nad dodržováním tohoto zákona, předpisů vydaných k jeho provedení a rozhodnutí vydaných na jejich základě (§ 51 odst. 1).

- (3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají státní správu a povinnosti určené orgánům státní správy lesů podle tohoto zákona a předpisů vydaných na jeho základě ve všech dalších případech, není-li zákonem určen jiný orgán státní správy lesů.

Podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb.

§ 5 souhlas k zavádění dalších druhů zvěře do honiteb a vypouštění zvěře do honiteb

§ 9 rozhoduje o umístění slániska, napajedel nebo zařízení ke krmení
rozhoduje o zákazu vstupu do honitby

spolupracuje při povolování hromadných akcí v přírodě

§ 11 rozhoduje o krmení zvěře na náklad uživatele honitby

§ 12 ustanovuje a odvolává mysliveckou stráž

§ 18 rozhoduje o uznání honitby

§ 20 provádí registraci honebních společenstev (vede rejstřík)

§ 31 rozhoduje o změně nebo zániku honitby

§ 33 rozhoduje o zániku smlouvy o nájmu honitby

§ 34 vede evidenci honiteb

§ 35 ustanovuje a odvolává mysliveckého hospodáře

§ 36 kontroluje plnění zasláných a změněných plánů mysliveckého hospodaření

§ 37 vydává rozhodnutí o změně plánu

§ 39 povoluje, popř. ukládá úpravu stavu zvěře

§ 40 povoluje lov mimo dobo lovu

§ 41 povoluje lov na nehonebních pozemcích

§ 47 vydává lovecké lístky

§ 63 a § 64 ukládá pokuty za přestupky a správní delikty

Podle zákona o rybářství č. 99/2004

§ 19 orgány vykonávající státní správu rybářství podle tohoto zákona jsou obecní úřad s rozšířenou působností

§ 20-1 ustanovuje, odvolává či zrušuje rybářskou stráž

§ 20-2 vydává a odebírá rybářské lístky

§ 14 vede evidenci všech rybářských stráží ve své působnosti

6.2 EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY

Ekologická komise vykonávala v roce 2009 činnost především na úseku městské zeleně, kdy je činnost komise zaměřena na spolupráci s Technickými službami města Svitav, pro které vykonává funkci poradní v otázkách údržby, závažnějších zásahů při rekonstrukci zeleně, zakládání nových výsadeb i přípravě plánu údržby na daný kalendářní rok. Ve spolupráci s odborem životního prostředí se pak komise vyjadřuje k záměrům zásahů do veřejné zeleně (rozsah údržby stromů a keřů, zakládání nových výsadeb apod.), posuzuje žádosti o kácení dřevin na pozemcích v majetku města a vydává svá doporučení.

Komise se rovněž seznamuje se stavem na úseku ochrany přírody (stav zeleně a významných krajinných prvků), odpadů (čistota města, skládky odpadů), ovzduší (stav koncentrace znečištění, zdroje znečišťování, doprava) a vodního hospodářství (protipovodňová opatření, čistota vody).

V roce 2009 pracovala na základě jmenování rady města ze dne 22.01.2007, přičemž se sešla na jedenácti pracovních jednáních.

Ekologická komise ve složení:

- předseda - MVDr. Lubomír Horák
- členové - Jan Krása, Eduard Jedlička, Ing. Petr Němec, František Šváb, Ing. Marek Antoš, RNDr. Leoš Štefka a Ing. Renata Karlíková (zároveň zapisovatelka)

Jednání komise se zároveň zúčastňovala Hana Gregorová za odbor životního prostředí a Mgr. Jiří Mach za ZO ČSOP „Rybák Svitavy“ a Radim Klíč za TSMS.

6.3 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Veřejným zdravím se podle zákona míní zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin, který je významně ovlivňován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.

V ochraně veřejného zdraví má základní působnost hygienická služba. V roce 2003 došlo k její reorganizaci, kdy zanikly dřívější okresní hygienické stanice (OHS). Úlohu úředního orgánu ochrany veřejného zdraví nyní plní krajské hygienické stanice (KHS) a jejich územní pracoviště.

K plnění expertizních služeb a programů podpory zdraví byly zřízeny zdravotní ústavy (ZÚ) se svými pobočkami. ZÚ procházejí již několik let reorganizací s radikální redukcí počtu zaměstnanců i pracovišť, což vedlo k zániku centra prevence a posléze hygienických laboratoří i ve Svitavách. Legislativně je náplň činnosti hygienické služby stanovena zákonem č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jeho prováděcími předpisy.

Územní pracoviště KHS ve Svitavách se koncem roku 2008 přemístilo z budovy bývalého okresního úřadu na ul. Milady Horákové zpět do budovy bývalé OHS na Polní ulici, která se uvolnila po uzavření laboratoře ZÚ.

Dále je uveden stručný přehled několika vybraných oblastí činnosti svitavského územního pracoviště Krajské hygienické stanice Pardubického kraje, které se dotýkají ochrany veřejného zdraví ve městě Svitavy.

6.3.1 OCHRANA PŘED INFEKČNÍMI NEMOCEMI

V roce 2009 zůstal dlouhodobý trend ve výskytu infekčních onemocnění příznivý, stejně tak jako v předchozích letech. Počátkem roku byl zaznamenán vyšší výskyt akutních respiračních onemocnění (ARI), ale nebylo dosaženo epidemického prahu. Také koncem roku 2009 došlo vzrůstu respiračních onemocnění a chřipky, sezónní i nové. Ve Svitavách byl potvrzen jeden případ H1N1 laboratorně již v srpnu. V podzimních měsících se na vzrůstu onemocnění podílely především věkové skupiny 0-5, 6- 14, 15- 24. Rutinně se laboratorní vyšetření neprováděla.

Kromě ARI byl v jarních měsících zaznamenán ve školních kolektivech výskyt spály. Celoročně, převážně u malých dětí, pokračovala epidemie planých neštovic (SY: 2009 – 222, 2008 - 65).

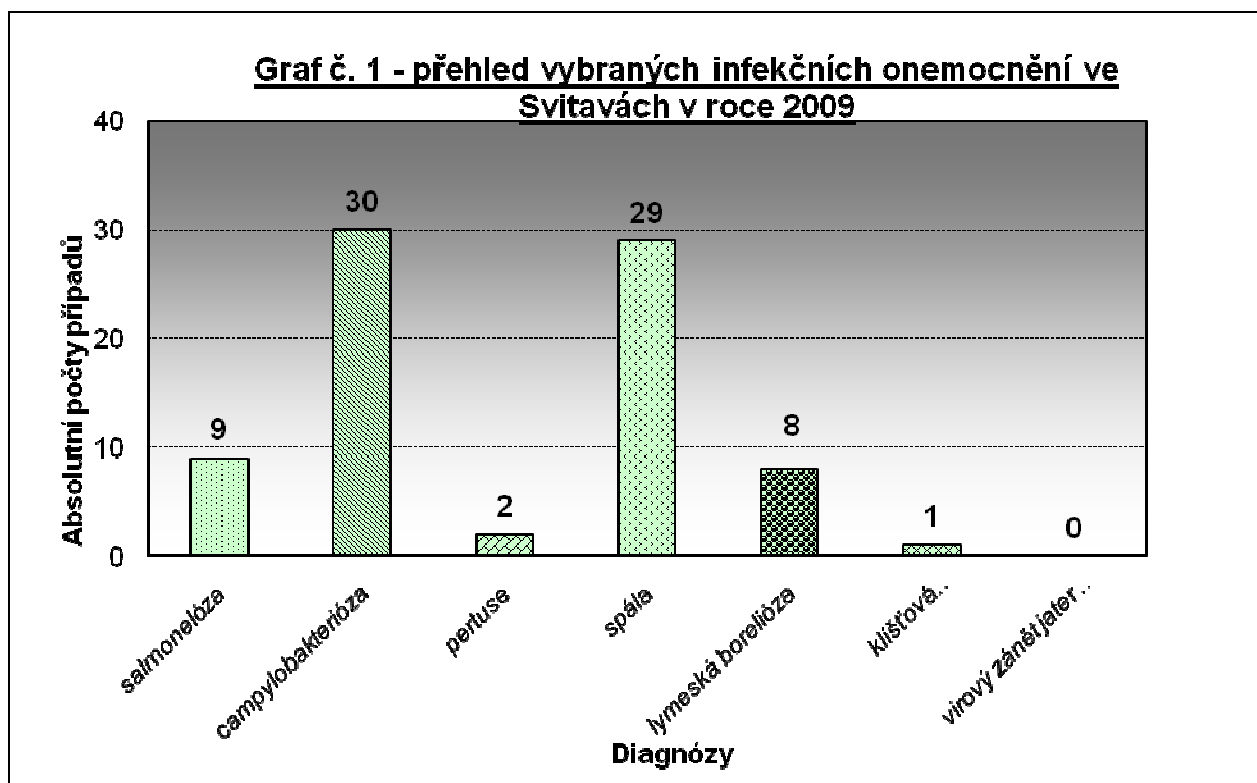
Evidujeme nadále výskyt pertuse (černého kašle), v roce 2009 se ve Svitavách vyskytly 2 potvrzené případy. Vzhledem k tomu, že celorepublikově došlo k nárůstu tohoto onemocnění, bylo zahájeno přeočkování 10 – 11 letých dětí proti této nemoci.

I když situace v Pardubickém kraji ve výskytu virové hepatitidy A ještě není zdaleka stabilní, v roce 2009 jsme ve Svitavách nezaznamenali ani jeden případ.

Z alimentárních nákaz se již do popředí dostala campylobacteriíza, u které je 3x více potvrzených případů než u salmonelózy. Je to dáno změnami stravovacími zvyklostmi (kuřecí maso, polotovary), cestovatelskými aktivitami a veterinárními opatřeními v boji proti salmonelóze v chovech kuřat.

Přestože v roce 2009 bylo evidováno na svitavském okrese nejvíce případů klíšťové meningoencefalitidy v posledních 10 letech, ve Svitavách onemocněla pouze jedna osoba. Přehled některých vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách přináší obr. 6.3.1.

Obr. 6.3.1 Přehled vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách v roce 2009

Zdroj: KHS

6.3.2 KVALITA PITNÉ VODY

Zdravotní nezávadnost a kvalita pitné vody ze skupinového vodovodu Svitavy podléhá průběžné kontrole provozovatelem vodovodu, který je povinně předává do celostátního elektronického systému, provozovaného hygienickou službou. Mimo to má provozovatel vodovodu povinnost zajistit, aby odběratelům dodávané pitné vody byly k dispozici aktuální informace o jakosti dodávané pitné vody.

V roce 2009 se ve Svitavách nevyskytly závažnější problémy s kvalitou pitné vody. Skupinový vodovod Svitavy čerpá vodu z podzemních zdrojů. Jedná se o kvalitní pitnou vodu.

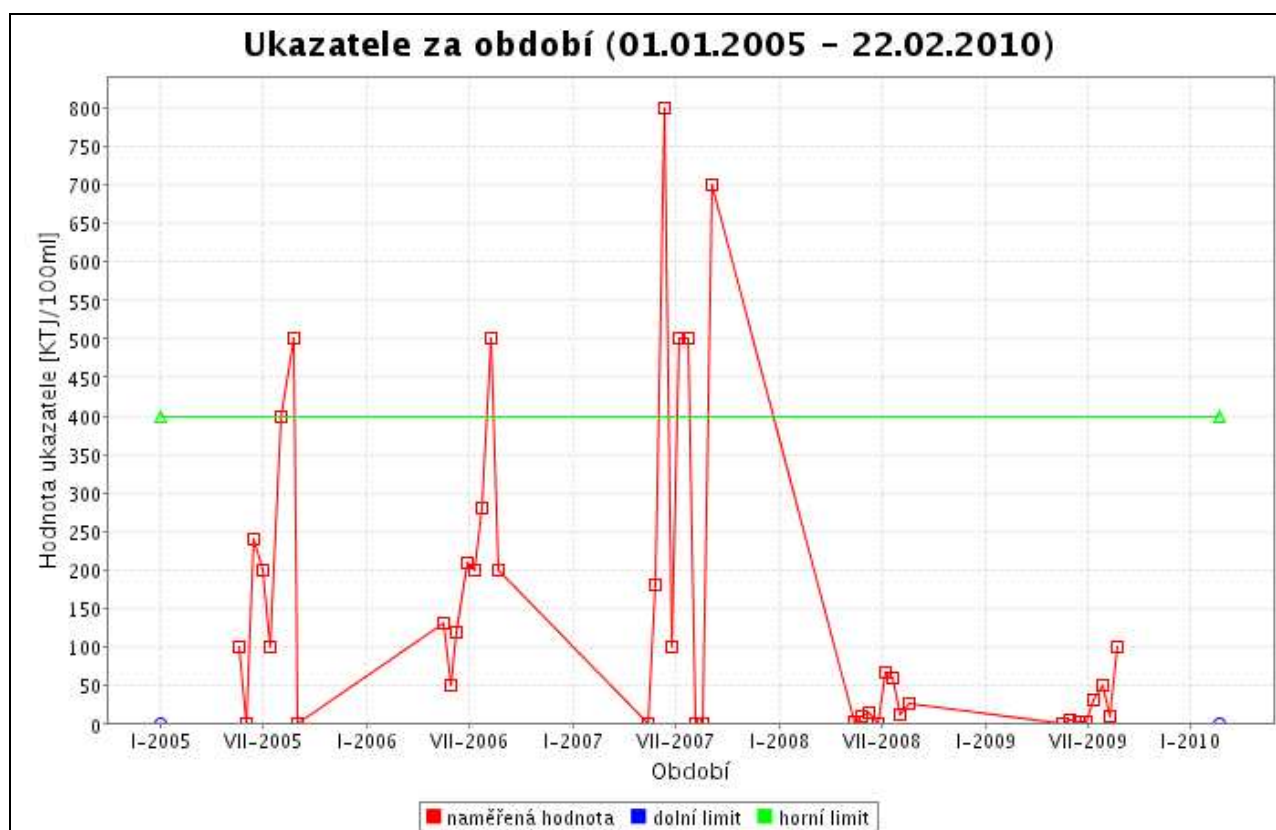
Vlivem posilujících vrtů čerpajících vodu z nižší spodnoturonské zvodně se snížil obsah dusičnanů, který se v kontrolních rozborech v loňském roce pohyboval podle momentálního poměru čerpání vody z různých zdrojů v rozmezí cca 2 – 38 mg/l s průměrnou hodnotou 26 mg/l z 29 vyšetřených vzorků vody (limit je 50 mg/l).

6.3.3 KVALITA VODY KE KOUPÁNÍ

Povinné provozní kontrole podléhá i zdravotní nezávadnost a kvalita vody používané obyvateli města ke koupání. V provozu krytého bazénu a venkovního letního koupaliště se v roce 2009 z hlediska kvality a zdravotní nezávadnosti vody nevyskytly závažnější problémy.

Do roku 2007 byla obvyklým problémem závadnost vody v rybníku Rosnička, zařazeného do celostátního seznamu vodních ploch využívaných veřejností ke koupání, jejichž kvalitu vody sleduje hygienická služba. Nejednalo se přitom ani tak o obávané sinice, ale hlavně o bakterie fekálního původu. Ke zlepšení kvality vody došlo po vodoprávním řízení, uskutečněném z podnětu KHS. I když se vodoprávnímu úřadu nepodařilo nalézt příčinu znečišťování vody, kontaminace vody fekálního původu se zásadně snížila a v letní sezóně 2008 ani 2009 již nedošlo k překročení limitních hodnot. Výsledky rozborů u ukazatele enterokoky (bakterie osídlující střevní trakt člověka a zvířat) jsou znázorněny na obr. 6.3.2 (limit u tohoto ukazatele je 400 KTJ/100 ml). Relativně nepříznivý je nadále vysoký obsah živin, který podporuje masivní rozvoj zelených řas a smyslové závady vody. Aktuální informace o kvalitě vody na Rosničce během letní sezóny jsou k dispozici na internetových stránkách KHS Pardubického kraje: www.khspsc.cz.

Obr. 6.3.2 Výsledky rozborů vody v rybníku Rosnička v ukazateli enterokoky

Zdroj: KHS

6.3.4 OHROŽENÍ ZDRAVÍ HLUKEM

Mezi faktory životního prostředí, které často zneprjemňují život lidem ve městech, patří hluk. Pro hlukovou zátěž v místech pobytu lidí jsou stanovené závazné hygienické limity, které v případě hluku ze stacionárních zdrojů (průmysl, ventilace objektů, hudební produkce) vycházejí z obtěžujícího účinku hluku u průměrně citlivých jedinců. Lidé s vyšší citlivostí na hluk tedy mohou být obtěžováni i hlukem podlimitním. Vyšší jsou limity pro hluk z dopravy, které jsou v podstatě vyjádřením kompromisu mezi snahou o ochranu zdraví a realitou života a i při jejich dodržení nelze zdravotní riziko při dlouhodobé expozici vyloučit.

KHS v roce 2009 řešila ve Svitavách opakovanou stížnost na hluk z hudebních akcí pořádaných v Lánské zahradě. Větším problémem je však ve Svitavách dopravní hluk, kde jde hlavně o průtah silnice I/43. Reálným řešením je zde až vybudování obchvatu, který je projekčně připraven v úrovni územního rozhodnutí s předpokládaným termínem dokončení dle Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) v roce 2014. Do té doby má pro tuto silnici ŘSD povolení provozu komunikace u které nelze dodržet hygienické limity hluku.

6.3.5 OCHRANA ZDRAVÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Důležitou úlohu vzhledem k ochraně zdraví dětí a mládeže a při formování postojů a návyků ke zdravému životnímu stylu mají základní, mateřské a střední školy. Jednou z hlavních náplní

kontrol pracovníků oddělení hygieny dětí a mladistvých je sledování hygienických požadavků na prostorové podmínky, vybavení, provoz, osvětlení, vytápění, mikroklimatické podmínky, zásobování vodou, úklid, vybavení vhodným nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků, možnost pohybové aktivity dětí jako prevence vadného držení těla apod.

V loňském roce byly provedeny komplexní prověrky dvou mateřských škol a dvou středních škol ve Svitavách. Jako každoročně proběhly kontroly hygienické úrovně stravovacích provozů ve školských zařízeních, kde nebyly shledány nedostatky.

V listopadu loňského roku byl pokynem hlavního hygienika proveden státní zdravotní dozor ve vybraných zařízeních školního stravování zaměřený na dodržování požadavků platné legislativy včetně povinnosti zavedené postupů založených na principu HACCP – kontrolních kritických bodů.

6.3.6 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ HROMADNÉHO STRAVOVÁNÍ

Do kompetence dozorové činnosti KHS spadají z hlediska dodržování hygienických požadavků a pravidel a tedy minimalizace rizika vzniku alimentárních nákaz provozovny hromadného stravování – restaurace, pohostinství, bufety, bary, závodní kuchyně a výdejny.

Pracovníci oddělení hygieny výživy provedli v loňském roce ve městě Svitavy 61 kontrol stravovacích provozů. Závady, které vedly k uložení pokuty, byly zjištěny v 36 případech, což představuje 59 % z kontrolovaných zařízení.

Uloženo bylo 28 pokut formou tzv. příkazu v celkové výši 84.500,- Kč a rovněž 8 blokových pokut na místě v celkové výši 8.000,- Kč. Nejčastější nedostatky jsou již tradičně zjišťovány v dodržování lhůt spotřeby a to jak surovin-potravin k výrobě pokrmů, tak především doby výdeje vlastních pokrmů a dále pak v dodržování vyhovujících teplot při úchově a skladování surovin i hotových jídel. V mnoha případech byly sankce ukládány také za závady stavebního charakteru a nevyhovující technické vybavení provozoven a také za nevypracování a nezavedení kontrolního systému výroby HACCP.

6.3.7 OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

KHS kontroluje v rámci státního zdravotního dozoru úroveň pracovního prostředí na všech pracovištích, zajištění lékařské preventivní péče, zajištění sanitárního zařízení pro pracovníky, zásobování pitnou vodou, zacházení a skladování chemických látek a přípravků zařazených jako žíraviny, toxické látky, karcinogeny, a mutageny, používání nanotechnologie, manipulaci či prodej biocidů, kontroluje správnost předložené kategorizace prací, šetří stížnosti na úroveň pracovního prostředí. Provádí spolu s akreditovanými laboratořemi inspekční měření faktorů pracovního prostředí. V rámci tzv. preventivního dozoru posuzuje projekty nových staveb, změny užívání staveb a změny technologií výroby, konzultuje vhodnost umístění staveb, řešení nových provozoven, návrhy na zlepšení pracovního prostředí.

V roce 2009 byly prováděny kontroly firem převážně s rizikovými pracemi, kontroly pracovního prostředí na základě podnětů a kontroly, kde se předpokládala změna kategorizace prací. Ve Svitavách byly provedeny kontroly ve 49 subjektech s 207 rizikovými pracovišti a s 285 nerizikovými pracovišti. Na těchto rizikových pracovištích pracuje 1.071 zaměstnanců a na nerizikových pracovištích pracuje 1.054 pracovníků v kategorii 2. Kontrola byla zaměřena hlavně na plnění úkolů hlavního hygienika: manipulace a distribuce biocidů, zacházení a aplikace cytostatik, znalost aplikace evropských norem v oblasti chemických látek. Dále byla věnována pozornost snižování rizikivosti práce, kontrolovalo se plnění povinností zaměstnavatelů daných Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

zákoníkem práce a zákonem č. 258/2000 Sb. Nadále je zaměřena pozornost na používání nanotechnologie. Inspekčním měřením vibrací přenášených na ruce brusičů, svářečů, truhlářů jsou zjišťována další rizika. Větší pozornost je věnována lokální svalové zátěži, kdy i při tzv. „lehké práci“ může dojít k poškození rukou vlivem vysokého počtu pohybů za směnu. Narůstá počet nemocí z povolání právě z přetěžování rukou.

Na základě stížností na mikroklimatické podmínky bylo provedeno měření teplot na pracovišti a nařízena nápravná opatření.

Na podkladě stesků pracovníků na bolesti hlavy a únavu bylo provedeno inspekční měření neionizujícího záření z vysílačů mobilních operátorů. Hygienický limit nebyl překročen.

V roce 2009 prováděla KHS Svitavy ve Svitavách na žádost Centra pracovního lékařství Krajské nemocnice Pardubice 2 šetření za účel ověření vzniku nemocí z povolání. Byly odebrány vzorky ke kožnímu testování. V obou případech byla prokázána přecitlivělost na desinfekční prostředky a byly vyhlášeny 2 nemoci z povolání.

6.3.8 BEZPEČNOST A NEZÁVADNOST PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

KHS vykonává dozorovou činnost též nad předměty běžného užívání, v praxi jde o kosmetické výrobky, výrobky přicházející do styku s potravinami a pokrmy, výrobky a hračky pro děti ve věku do tří let. Tyto předměty jsou sledovány především z hlediska možné zátěže populace chemickými látkami, ale i z hlediska mikrobiologické kontaminace – např. u kosmetiky.

V roce 2009 bylo ve Svitavách provedeno 7 kontrol u prodejců kosmetických výrobků, 11 kontrol u prodeje výrobků přicházejících do styku s potravinou (nejčastěji kuchyňské vybavení) a 9 kontrol u prodejců hraček a výrobků pro děti do 3 let věku. V žádném případě nebyly zjištěny závažné hygienické nedostatky. V rámci kontrol jsou též odebírány vzorky prodávaných výrobků k laboratornímu testování především na přítomnost škodlivých chemických látek. Všechny vzorky vyhověly příslušným hygienickým předpisům. Nebyla uložena žádná pokuta. Řešena byla stížnost spotřebitelky na kosmetický výrobek na vlasy, v tržní síti byly odebrány vzorky podezřelého výrobku, laboratorní vyšetření nepotvrdilo oprávněnost stížnosti.

Kontrolní činnost je prováděna také na základě hlášení varování pro spotřebitele mezinárodním systémem RAPEX, který upozorňuje na nebezpečné výrobky. Žádný z těchto výrobků nebyl v prodejní síti ve Svitavách zachycen. Přehled nebezpečných výrobků je zveřejňován na webových stránkách KHS a též na úřední desce KHS (ve Svitavách na územním pracovišti Polní 2).

6.3.9. POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA VEŘENÉ ZDRAVÍ

Významnější záměry staveb s možnými dopady na životní prostředí a zdraví lidí procházejí povinným posouzením podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (tzv. EIA). KHS se účastní tohoto posuzování jako orgán státní správy dotčený v oblasti vlivů na veřejné zdraví. V roce 2009 byly posuzovány 4 záměry týkající se přímo nebo okrajově města Svitavy. Ve dvou případech šlo o bezproblémové výrobní aktivity.

Pro Pardubický kraj je klíčový záměr stavby rychlostní komunikace R 35, vedené v tzv. jižní variantě severně od Svitavy. I když jde o stavbu, která podstatně odlehčí dopravní zátěži po stávající silnici I/35, dojde naopak k zatížení dopravou v dosud nezatíženém území. KHS u tohoto záměru vzhledem k nejasnostem v úrovni protihlukové ochrany a nedostatečně zpracované kapitoly vlivů na veřejné zdraví uplatnila v loňském roce požadavek na dopracování dokumentace EIA.

Nejvíce pozornosti veřejnosti si vyžádal záměr stavby větrného parku Kamenná Horka, jehož nejbližší větrná elektrárna bud vzdálená cca 1200 m od okraje zástavby města Svitavy. KHS u záměrů stavby větrných elektráren vyžaduje doklad o dodržení hygienických limitů hluku a vyhodnocení možných obtěžujících účinků na obyvatele s vysvětlením včetně obávaného infrazvuku. Tyto požadavky byly splněny.

6.4 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE

6.4.1 ČINNOST ZO ČSOP „RYBÁK“ V ROCE 2009

Prakticky celoročně se většina našich členů zapojuje do různých monitorovacích a mapovacích programů. Jde například o Mezinárodní sčítání vodních ptáků v zimě, letní sčítání kolonií netopýrů nebo o monitoring výskytu hnízdících ptáků v přírodním parku Bohdalov-Hartinkov. Z naší dlouhodobé terénní práce vyplynul vznik první ornitologicky zaměřené brožury s regionální tematikou, když naše organizace vydala práci „Ptactvo přírodního parku Údolí Křetínky“ (autor Jiří Mach). Mezi další odborné aktivity patří například kroužkování hnízdících labutí velkých na rybnících u Svitav, které proběhlo v srpnu v rámci mezinárodního tříletého programu ve spolupráci mezi východočeskými a polskými ornitology. V rámci stejného programu jsme se zapojili i do zimního kroužkování v Pardubicích a Hradci Králové. Svě nejen ornitologické zkušenosti jsme také nabírali i při mezinárodních cestách nejrůznějšího charakteru (Tunisko, Řecko, Rakousko, Maďarsko).

Pro veřejnost jsme pořádali tradiční květnové Vítání ptačího zpěvu, kterého se v oblasti opatovských rybníků Mušlový, Nový a Hvězda zúčastnilo 37 zájemců. Dvacet tři osob se sešlo na červnové vycházce podél řeky Svitavy mezi Moravskou Chrastovou a Rozhraním v rámci akce ČSOP Setkání s přírodou. Cílem bylo přiblížení života skorce vodního, který byl vyhlášen Českou společností ornitologickou za „Ptáka roku“. V říjnu se pak znovu u opatovských rybníků uskutečnila v rámci Ptačího festivalu vycházka s názvem Ptáci v barvách podzimu se solidní účastí 36 obdivovatelů ptáků.

Novinkou v našem programu byla akce s názvem Letní putování přírodou. V době letních prázdnin jsme připravili pro žáky a studenty svitavských škol 3 exkurze do atraktivních přírodovědných lokalit (Pouzdranská step, Bohdanečský rybník a Moravský kras).

Zájmy ochrany přírody a krajiny jsme se snažili hájit v biologicky významných územích – svitavský Dolní rybník, rybníky u Opatova, přírodní rezervace Rohová, Psí kuchyně a Králova zahrada. Velké úsilí jsme věnovali upozorňování na hrozbu nekonceptní a masové výstavby větrných elektráren na Svitavsku, která začíná mít nebezpečný a nepřijatelný rozměr, zejména ve vztahu ke krajinnému rázu. V březnu jsme proto pořádali informační besedu „Jak to bude s větrníky?“ a v prosinci jsme se stali signatáři společného memoranda „Stop větrníkům a Svitavsku“.

Praktické ochraně přírody pak vévodil již třetí ročník záchranného transferu obojživelníků v Hradci nad Svitavou, při kterém se podařilo 17 zapojeným dobrovolníkům přenést za 3 měsíce více než 2000 jedinců 6 druhů.

Svitavsko má další lokality NATURY 2000

V listopadu 2009 schválila vláda ČR rozšíření seznamu lokalit území systému NATURA 2000, který stanovuje národní Evropsky významné lokality (EVL). Máme radost, že došlo i na 2 místa v našem Svitavsku, která tak nyní požívají status „evropské“ ochrany pro řadu zde žijících

zajímavých a ohrožených druhů rostlin, živočichů, ale třeba i hub. Jedná se o EVL Hřebečovský hřbet a EVL Psí kuchyně. Celkem byl národní seznam doplněn o 233 lokalit.

Nutno podotknout, že k vyhlášení bezesporu přispěl dlouhodobý zájem o tato území ze strany řady osob z našeho ochrannářského okruhu, kteří svojí prací i hlasem připomínají potřebu věnovat se těmto oblastem systematicky a důkladně po stránce státní správy patřičných míst. Při této příležitosti je třeba zmínit úsilí kolegů Ondřeje Hrubého, Filipa Jetmara a Pavla Lustyka.

Nezbývá než doufat, že krok vyhlášení na Svitavsku nových EVL, povede k lepšímu systému zabezpečení ochrany lokalit i jejich druhů, neboť přestože již nyní jsou obě přírodními rezervacemi, nemůžeme hovořit o spokojenosti v oblasti způsobu lesního hospodaření nebo nelegálních aktivit, které se zde bohužel poměrně často (a někdy i dost razantně) odehrávají.

Ornitologické zajímavosti

- 22.dubna se na dně vypuštěného Lánského rybníka opět po roce zastavuje na svém průtahu vzácná koliha malá. V tuto dobu se začíná pravidelně (až do poloviny května) ozývat 1 samec cvrčilký slavíkové v rákosinách Dolního rybníka.
- Počátkem května nás překvapuje výskyt husice liščí na Lánském rybníku ve Svitavách. Jde o jeden z mála záznamů v celém okrese Svitavy, který dokumentuje Luboš Novák.
- Pokud se týká hnízdění čápů bílých v našem regionu, úspěšně hnízdili čápi pouze v Moravském Lačnově (4 mlád'ata) a Opatově (3 mlád'ata). Z relativně blízkých míst jmenujme ještě Třebovice, Damníkov, Linhartice, Třebařov, Staré Město, Plechtinec, Osík a Jevíčko.
- Na Svitavsku letos úspěšně vyhnízdlily páry labutí velkých na Dolním rybníku ve Svitavách (3 mlád'ata) a na Černém (4 mlád'ata) a Mušlovém (6 mlád'at) rybníku u Opatova. Na Litomyšlsku letos nevyhnízdl úspěšně žádný pár, na Moravskotřebovsku jen 1 (Třebařov) a na Poličsku 2 páry (Jedlová a Lačnov).
- Raritní je letní pozorování volavky červené, kterou koncem července na svitavském Lánském rybníku zaznamenal Jakub Vrána.
- Po podzimním opadu listů na topolech u rybníčka „U Kocandových“ ve svitavském Moravském Lačnově, se podařilo J. Machovi doložit nálezem pozůstatku hnízda ve větvích možná první hnízdění žluvy hajní ve Svitavách. V letním období navíc sledoval v těchto místech i vyvedené žadonící mládě tohoto stále se na sever šířícího ptačího druhu.
- K neobvyklým ornitologickým zážitkům nejen tohoto roku bude jistě patřit sledování 4 bukačů velkých na svitavském Dolním rybníku. Při jeho vypouštění před výlovem řada svitavských pozorovatelů ptáků tak mohla tento „úkaz“ obdivovat 24.října 2009.
- Mezi další mimořádná pozorování patřilo zastížení pěníce pokřovní při zimování (16.prosince) v intravilánu Svitav. Doložené pozorování tohoto jinak v Africe zimu přečkávajícího pěvce se podařilo teprve potřetí na území naší republiky. Šťastným autorem byl Jiří Mach.
- V letošním roce bylo na území rybníků Dolní a Horní pozorováno nejvíce druhů pěvců (76) v novodobé historii sledování zdejšího ptactva. Celkem jsme zde zjistili v roce 2009 ale jen 132 druhy ptáků. Velmi negativní je nízký počet pozorovaných dlouhokřídlých ptáků (jen 8 druhů).

6.4.2 ZO ČSOP ZELENÉ VENDOLÍ

ZO ČSOP Zelené Vendolí je nezisková organizace, cílem je záchrana a péče o zraněné či jinak handicapované volně žijící živočichy. K tomu se přidružuje činnost ekocentra.

Jejím cílem je přispívat k druhové rozmanitosti v přírodě, k zachování populací volně žijících zvířat. Jde hlavně o etický a humánní přístup, o snahu alespoň částečně odčinit antropogenní vlivy, které negativně ovlivňují životy zvířat. V mnoha případech pro ně znamenají velké utrpení a strádání. Způsobují jejich přímé ohrožení, úrazy, onemocnění.

Územní působnost tohoto zařízení je dána dohodou v rámci Národní sítě stanic, fungující pod patronací ČSOP. Dle této dohody zajišťuje komplexní péči o zraněné volně žijící živočichy v Pardubickém kraji a v částech krajů Jihomoravský a Vysočina.

Za rok 2009 pomohli zhruba 320 zvířatům, z čehož se podařilo vrátit zpět do přírody 60%. Ve většině případů stále zvířata doplácí na lidskou bezohlednost. Za všechny předchozí roky bylo zaznamenáno nejvíce úrazů způsobených elektrickým proudem. V případě dravců to bylo téměř 90%

Při ZS funguje ekocentrum, které nabízí soutěže pro děti, výstavy, přednášky, poradenství, víkendové i prázdninové pobyty ve stanici, exkurze do přírody, prohlídky záchranné stanice pro veřejnost. Ekoporadna poskytuje odpovědi, které pokrývají oblast ochrany přírody a životního prostředí a spolupracuje s veřejnou správou.

Velký zájem především škol a školek je o prohlídku areálu stanice s výkladem. Prohlídky pro školy je nutno dohodnout telefonicky. Pro širší veřejnost je otevřeno ve čtvrtek a v neděli od 14 do 17 hodin.

Aktivity stanice probíhají za podpory města Svitavy a Pardubického kraje.

6.5 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2009

V tabulce 6.5.1 jsou uvedeny investice do životního prostředí financované z městského rozpočtu nebo rozpočtu organizací městem zřízených.

Tab. 6.5.1 Investice do životního prostředí v roce 2009

Akce	Výše finančních prostředků (v tis. Kč vč. DPH)	Garant
Automatická měř. stanice ovzduší	30	OŽP
Celoplošná deratizace	151	OŽP
Čištění komunikací	3.173,1	TSMS
ČOV – intenzifikace – splátka půjčky	788	OŽP
ČOV – PD v rámci přípravy „Intenzifikace ČOV“	1.341	OŽP
ČOV – úprava provozní budovy	3.095	OŽP
Ekologická výchova	45,1	OŽP
Kamerový systém - Sběrný dvůr	13,5	OŽP
Kanalizace ul. Mánesova, Alešova, Chelčického, Švabinského, Olbrachtova	7.735,6	VS
Kanalizace ul. Riegrova	1.378,4	VS
Kanalizace opravy	281,7	VS
Likvidace černých skládek	74	OŽP
Mimořádný svoz plastů a papíru, mytí kontejnerů	706	OŽP

Myslivosť	26,1	OŽP
Odborná správa měst. lesů	113,2	OŽP
Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu, II. etapa (přípravné práce)	474,4	SVS
Ošetření významných stromů	28,4	OŽP
Pěstební činnost	270,5	OŽP
Projekt na protipovodňová a protierozní opatření ve správním obvodu ORP Svitavy	60,7	OŽP
Provoz sběrného dvora	361,3	OŽP
Příspěvek vícečlenným domácnostem na úhradu poplatku za komunální odpad	74	OŽP
PD na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	6.225,1	OD
PD na rekonstrukci kanalizací	565,5	VS
PD na rekonstrukci vodovodů	737,5	SVS
Stanice pro záchranu Volně žijících zvířat	80	OŽP
Údržba ploch v majetku města	150,3	OŽP
Útulek pro opuštěné psy	143,4	OŽP
Veřejná zeleň	7.050,6	TSMS
Vodoměry	167,2	SVS
Vodovod ul. Mánesova, Alešova, Chelčického, Švabinského	6.910,3	SVS
Vodovod ul. Olbrachtova	1.037,6	SVS
Zbudování sběrných míst na separovaný odpad	321,3	OŽP
Finanční prostředky celkem	43.609,8	

Zdroj: OŽP MěÚ Svitavy

Vysvětlivky:

OSM – odbor správy majetku MěÚ Svitavy

OŽP – odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

SVS – Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí

TSMS – Technické služby města Svitavy

VS – VODA A SPORT, s. r. o.

OD – odbor dopravy MěÚ Svitavy

OI – odbor investiční MěÚ Svitavy

PD – projektová dokumentace

6.6 SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY

6.6.1 VÍTE, ŽE ...

- Svitavy měly k 31.12.2009 17.230 obyvatel (z toho 158 cizinců)
- k trvalému pobytu se přihlásilo 602 občanů
- v loňském roce se narodilo 143 malých Svitaváčků
- nás v loňském roce navždy opustilo 190 občanů
- se do Svitav přistěhovalo 432 občanů a pro odstěhování se rozhodlo 304 občanů
- se v rámci obce se přestěhovalo 657 lidí
- u Městského úřadu bylo uzavřeno 88 sňatků
- 95 občanům zbaveným nebo omezeným k právním úkonům zajišťuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví výkon funkce opatrovníka
- je ve Svitavách 3.243 domů
- máme 208 ulic
- město Svitavy vlastní (k 31.12.2009) 580 bytových jednotek, z toho 15 v panelových domech
- v roce 2009 město prodalo 58 bytových jednotek, z toho bylo 57 v panelových domech
- bylo vydáno 2.920 občanských průkazů a 1.258 cestovních dokladů
- bylo ověřeno 7.715 listin a podpisů
- bylo vydáno 1.196 výpisů z rejstříku trestů
- prostřednictvím služby Czech POINT bylo vydáno 472 ověřených výstupů
- na poplatcích za psy bylo vybráno 541.000,- Kč, poplatky ze vstupného činily 40.470,- Kč, z ubytovací kapacity 72.064,- Kč a ze zařízení lidové zábavy (kolotoče) 16.000,- Kč

6.6.2 NEZAMĚSTNANOST VE SVITAVÁCH

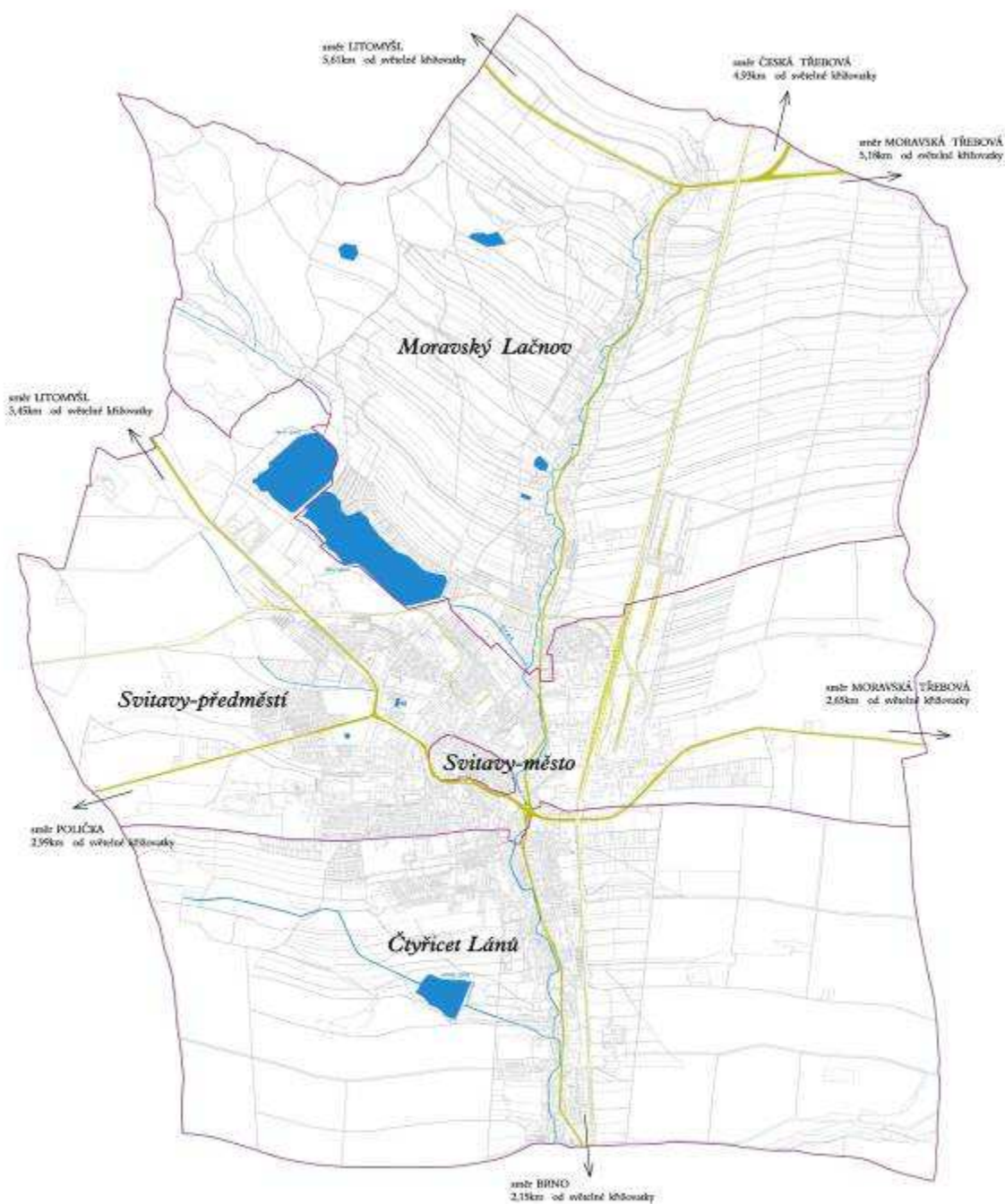
Míra nezaměstnanosti činila ve Svitavách k 31.12.2009 11,4%. Celkem bylo k tomuto datu 1.040 nezaměstnaných. Ekonomicky aktivních obyvatel bylo k tomuto datu 9.155.

6.6.3 KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY

Město Svitavy se skládá ze čtyř katastrálních území – Svitavy-město, Svitavy-předměstí, Moravský Lačnov a Čtyřicet Lánů. Celková rozloha města je 3.133,2 ha.

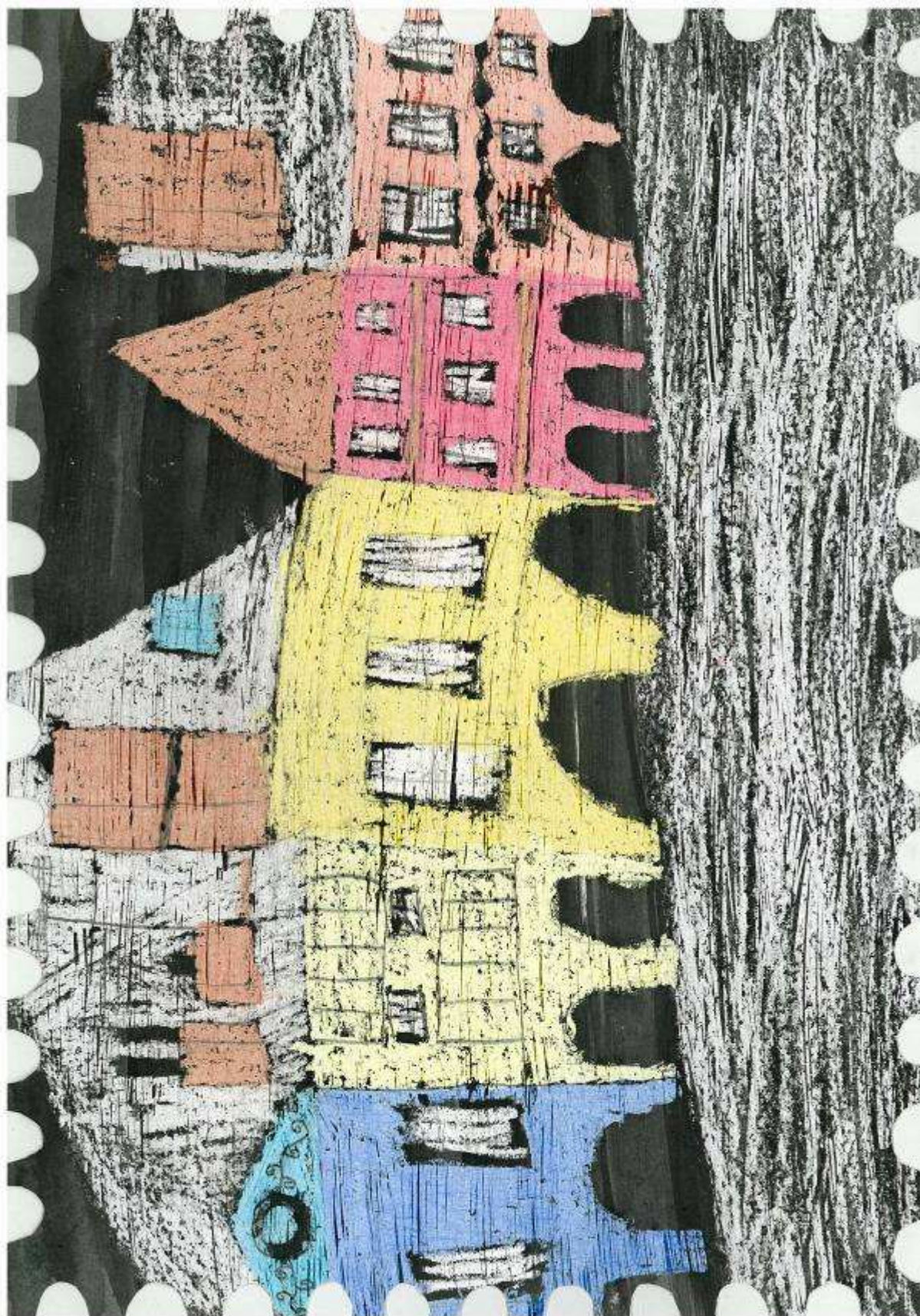
Na obrázku 6.6.4.1 je znázorněna katastrální mapa města Svitavy.

Obrázek 6.6.4.1

Vypracoval: OI MěÚ Svitavy

„Ekoznámka 2010“ – 1. místo v kategorii Město Svitavy

Tereza Jirčíková, ZUŠ Svitavy

7. ZÁVĚR

7.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2009

Cílem této zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2009, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj.

7.1.1 VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2009

V roce 2009 došlo ke zlepšení stavu životního prostředí ve Svitavách i k vytvoření podmínek pro zlepšení tohoto stavu v příštích letech:

- ovzduší

V roce 2009 bylo dokončeno zateplení bytových domů na ul. Nová 2 a Československé armády 4 a 6, které jsou ve vlastnictví Lidového bytového družstva ve Svitavách. Zároveň bylo provedeno zateplení budovy Katastrálního úřadu. Provedené zateplení bude mít vliv na další snížení tepelných ztrát a snížení produkce emisí v dalších letech.

Kvalita ovzduší v roce 2009 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění.

- pitná voda

V roce 2009 byl zaznamenán mírný nárůst obsahu dusičnanů v pitné vodě. Průměrná kvalita vody v tomto ukazateli činila 20,83 mg/l, což představuje proti roku 2008 nárůst o 1,63 mg/l.

Dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy dále postupně připravuje realizaci akce „Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu – II. etapa“, jejíž součástí má být zbudování 2 nových vrtů v prameništi Olomoucká a Lány a propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány. Cílem akce je zajistit další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

- odpadní voda

V roce 2009 byla dokončena rekonstrukce kanalizace v ul. Chelčického, Mánesova, Alešova a Švabinského. Dále byla provedena výstavba kanalizace v ulici Riegrova a oprava kanalizace na ulici Dvořákova. Realizace těchto akcí bude mít vliv na další snížení znečištění podzemních vod a zamezení průsaku balastních vod do kanalizace.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod.

- protipovodňová ochrana města

V roce 2009 byla provedena většina prací na 2. etapě úpravy Lačnovského potoka. Práce na zkapacitnění koryta, které hradí správce toku, Zemědělská vodohospodářská správa s.p. Město Svitavy, jako vlastník mostů a lávek, provedlo výstavu nových kapacitních mostů a lávek. Celkem byly zbudovány 3 mosty, 2 lávky pro pěší a 3 zpevněné přejezdy koryta potoka.

Úprava této části toku je důležitá především pro obyvatele města v horní části toku Lačnovského potoka, neboť ti byli, přes realizovaná opatření na zachycení vody v krajině, doposud ohroženi v případě děletrvajících intenzivních srážek a především při jarním tání sněhu.

Obtížnější situace je v přípravě na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě. Závěrečná 3. etapa, v úseku od rybníka Svitavský dolní po Komenské náměstí, zahrnuje rovněž zkapacitnění koryta řeky a mostů a lávek. Městu Svitavy se na své náklady podařilo nejprve v roce 2006 zajistit příslib financování a v roce 2007 i vydání územního rozhodnutí. V roce 2009 byla dokončena dokumentace ke stavebnímu povolení na rekonstrukci mostů a lávek.

- odpady

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2009 celkem 4.082,4 tun. Přestože je na skládkách ukládáno velké množství komunálního odpadu 3.313,2 tun, podíl vytríděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2009 hodnoty 769,2 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 18,8%. Podíl vytríděných složek (papír, plasty, sklo) se oproti roku 2008 sice snížil o cca 460 tun, ale to způsobeno celosvětovou finanční krizí, kdy výkupní ceny papíru se dostaly až do minusových hodnot. Zejména z tohoto důvodu občané odevzdali ve sběrných surovinách o 314,4 tun papíru méně než v roce 2008. Tento úbytek se však neprojevil na množství komunálního odpadu. Avšak množství papíru odloženého do kontejnerů na tříděný odpad je oproti roku 2008 o 87,3 tun vyšší. Celkově množství vytríděných složek stoupá, pouze u skla dochází meziročně k drobným výkyvům.

Příznivý je rovněž trvalý dlouhodobý růst těchto vytríděných složek. Snižující se množství komunálního a velkoobjemového odpadu má také příznivý vliv na cenu poplatku za komunální odpad, kterou město platí společnosti LIKO SVITAVY a.s. Při rostoucích nákladech na provoz svozu a při zvyšujících se zákonných poplatcích za uložení odpadů na skládkách poplatek od občanů zůstává v podstatě na stejné úrovni.

V roce 2009 se podařilo průběžně likvidovat nově vznikající nepovolené skládky odpadu na pozemcích v majetku města. Z rozpočtu města byla na tuto činnost vynaložena částka ve výši 74.030,- Kč.

- ekologická výchova

Pro školy i veřejnost byly připraveny akce v rámci „Dne Země“. ZO ČSOP Zelené Vendolí zajišťovala výukové programy se zaměřením na ekologii v rámci exkurzí do záchrané stanice volně žijících handicapovaných živočichů. Cílem této činnosti je zprostředkovat porozumění k přírodě, posílit ohleduplnost a odpovědnost člověka k přírodě, k životnímu prostředí, k sobě i k druhým.

7.1.2 PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

- ovzduší

Dle imisních limitů přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 350/2002 Sb. došlo z hlediska kvality ovzduší v roce 2009 v pěti dnech roku k překročení průměrné denní koncentrace znečišťujících látek u polévatvého prachu. Pro informaci uvádíme, že v roce 2008 došlo k překročení ve čtyřech případech a v roce 2007 v deseti případech.

Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy a klimatické podmínky.

- voda

Do konce roku 2010 musí město Svitavy zajistit náročné limity čištění odpadních vod na čistírně odpadních vod (dále jen „ČOV“). S ohledem na komplikovanost přípravy a následné financování úpravy ČOV byla již v roce 2005 připravena studie řešení úpravy technologie a následně podniknuty další kroky pro přípravu a financování tohoto projektu. Cílem modernizace je zjistit podmínky pro čištění výhledového množství i látkového zatížení přiváděných odpadních vod a dosažení kvality vyčištěných odpadních vod v souladu s Nařízením vlády č. 229/2007 Sb. Celkový rozsah nutných úprav je však nad finanční možnosti města. V měsíci květnu 2008 byla podána žádost o podporu v rámci 3. výzvy Operačního programu životní prostředí v oblasti intervence 1.1 – Snížení znečištění vod. Rozhodnutí o poskytnutí podpory obdrželo město v dubnu 2009. V březnu 2010 byly Státním fondem životního prostředí schváleny podmínky pro výběr zhotovitele akce. V měsíci dubnu 2010 pak bylo zahájeno výběrové řízení a je předpoklad, že smlouva se zhotovitelem bude uzavřena do září 2010. Samotná realizace akce bude posunuta na období 2010 – 2012.

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod podzemních nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

Obsah dusičnanů je v různých částech města odlišný vzhledem k rozdílnému systému jímání pitné vody z vrtů s rozdílným obsahem dusičnanů a rozdílnou vydatností. Nejvyšší kvalitu tak vykazuje pitná voda, odebíraná v severní části města, vyšší v jeho jihozápadní části. Obsah dusičnanů je i tak hluboko pod normou 50mg/l. Tento stav by mělo dále vylepšit zbudování dalších vrtů ze spodnoturonské zvodně s minimálním obsahem dusičnanů a propojení prameniště Olomoucká a vodojemu Lány.

- odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích. Hlavním nešvarem roku 2009 se stalo odkládání všech druhů odpadů na kontejnerových stáních pro tříděný odpad, místo toho, aby občané tento odpad odvezli do sběrného dvora.

Na území města se nacházejí dvě ekologické zátěže. První z nich je areál a. s. LIKO SVITAVY na ul. Tolstého, kde je zmapována kontaminace půdy ropnými látkami. Vzhledem k jílovému podloží tato zátěž nepředstavuje reálné nebezpečí pro životní prostředí.

Významnější zátěží je výskyt PCE látek v bývalém areálu čistírny oděvů bývalého s. p. PSBH u autobusového nádraží. V roce 2000 bylo ukončeno sanační čerpání z důvodu vyčerpání prostředků PSBH s. p. v likvidaci.

Společnost Vodní zdroje Chrudim s.r.o. na obě zátěže zpracovala studie, které zhodnocují jejich přirozené odbourávání. Ze závěrů studií vyplývá, že nehrozí ohrožení životního prostředí.

- příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně.

Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

- stížnosti obyvatel

V roce 2009 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Okresní hygienické stanici (dále jen „OHS“) problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) provoz velkých zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová část města s obytnou zástavbou a problematiky hluku z dopravy.

Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat a celá řada dalších případů.

7.1.3 OČEKÁVANÝ VÝVOJ

- ovzduší

V nejbližších letech lze očekávat stabilní nízké emise u velkých zdrojů zajišťujících výrobu tepla a teplé vody pro byty v panelových domech díky poklesu množství spáleného paliva v návaznosti na snížení ztrát tepla.

Očekávaný pokles emisí oxidů dusíku ze stacionárních zdrojů se zřejmě neprojeví odpovídajícím snížením jeho koncentrací v ovzduší vzhledem k trvalému růstu automobilové dopravy.

To, že se majitelé rodinných domů vrací ve stále větší míře k vytápění uhlím, pravděpodobně povede ke zvýšení koncentrací oxidu siřičitého a polétavého prachu. Zdrojem různých organických škodlivin může být spalování odpadů (především různých druhů plastů) v lokálních topeništích, především v případě, kdy dochází k nedokonalému spalování v důsledku přivření nebo uzavření přívodu vzduchu.

- voda

V souvislosti s plánovaným rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze očekávat další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

Investice do intenzifikace ČOV a rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě.

Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a patrně delší časové období.

Přípravy na další protipovodňová opatření na řece Svitavě a zbudování dalších poldrů v rámci pozemkových úprav ve Svitavách a v Hradci nad Svitavou, včetně přístupu správců vodních toků a Pozemkového úřadu dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a jejich majetku.

- odpady

Jako nejvýznamnější krok pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady je od roku 2008 otevření zrekonstruovaného sběrného dvora. Pro veřejnost je sběrný dvůr otevřen od 1.dubna 2008. Nová podstatně rozšířená otevírací doba a možnost odevzdat ve sběrném dvoře veškeré odpady včetně odpadů ze zeleně a stavebních odpadů již v prvním roce provozu omezila vznik nepovolených skládek v katastrálním území města Svitavy a i okolních obcí. Občané v roce 2009 již plně využívali sběrného dvora pro odevzdání všech druhů odpadů včetně odpadů ze zeleně. V roce 2009 došlo k podstatnému nárůstu v množství odevzdaného historického elektrozařízení na sběrném dvoře.

Připravovaný projekt ve spolupráci s TSMS - „Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů“ by měl v roce 2010 přinést další zlepšení v oblasti třídění odpadů. Projekt řeší výstavbu a komplexní rekonstrukci dalších celkem šestnácti sběrných míst včetně zvýšení počtu kontejnerů na jednotlivých stáních. Součástí projektu je i pořízení čtyř velkoobjemových kontejnerů na trávu a ostatní odpad ze zeleně. Tyto kontejnery budou umístěny na sběrném dvoře na ul. Olomoucká.

V roce 2010 bude zpracován projekt na vybudování kompostárny včetně podání žádosti o dotaci na SFŽP.

- půda a krajina

Snižování zornění zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- příroda

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

7.2 PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK

AMS	Automatická měřicí stanice
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSN	Československé státní normy
DSO	Dobrovolný svazek obcí
HB	Havlíčkův Brod
Hr. n. SY	Hradec nad Svitavou
LIKO	LIKO SVITAVY, a. s.
LHP	Lesní hospodářský plán
KrÚ Pk	Krajský úřad Pardubického kraje
MěÚ	Městský úřad
MT	Moravská Třebová
OHS	Okresní hygienická stanice
OI	Odbor informatiky
OkÚ	Okresní úřad
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSM	Odbor správy majetku
OŽP	Odbor životního prostředí
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
OVV	Odbor vnitřních věcí
PUFL	Pozemky určené k plnění funkce lesa
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší
RŽP	Referát životního prostředí
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SY	Svitavy
SVS	Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TSMS	Technické služby města Svitav
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
VHOS	VHOS, a. s. Moravská Třebová
VS	VODA A SPORT s.r.o.
WHO	World Health Organization – Světová zdravotnická organizace
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	Životní prostředí
ZÚ	Zdravotní ústav